



“सैनामैना समृद्धिको आधार:
उत्पादन, पर्यटन र पूर्वाधार”



सैनामैना नगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
बुद्धनगर, रुपन्देही, लुम्बिनी प्रदेशको

सामाजिक परीक्षण

प्रतिवेदन

२०८३



२८ असोज २०८३

प्रस्तुतकर्ता



रुपन्देही मिडिया नेटवर्क प्रा.लि.

बिषय सूची

१. नगरपालिकाको परिचय.....	1
१.१ परिचय.....	1
१.२ स्थापना र प्रशासनिक संरचना.....	1
१.३ भौगोलिक अवस्था.....	2
१.४ जनसांख्यिक अवस्था.....	2
१.५ आर्थिक अवस्था.....	3
१.६ सामाजिक तथा मानव विकास अवस्था.....	3
१.७ पूर्वाधार तथा सेवा सुविधा.....	4
१.८ धार्मिक, सांस्कृतिक र पर्यटन महत्व.....	4
१.९ स्थानीय शासन र नागरिक सहभागिता.....	4
१.१० सामुदायिक बनेको विवरण:.....	4
१.११ खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता संस्थाहरू:.....	5
१.१२ शिक्षा र साक्षरता:.....	5
१.१३ मुख्य नदी, खोला तथा तालतलैयाहरू:.....	6
१.१४ नगरपालिकाको संगठन तथा दरबन्दी विवरण:.....	6
१.१५ नगरपालिकाको सम्पत्तिको विवरण:.....	7
१.१६ नगरपालिकाको स्वास्थ्य संस्थाको विवरण:.....	7
१.१७ सामाजिक सुरक्षा पाउनेको विवरण:.....	9
१.१८ पञ्जीकरणको विवरण:.....	10
२. कार्यक्रमको पृष्ठभूमी:.....	10
२.१ सामाजिक परीक्षणको उद्देश्य:.....	11
२.२ सामाजिक परीक्षणका आधार:.....	12
२.३ सामाजिक परीक्षणको प्रक्रिया र विधि.....	12
२.४ सामाजिक परीक्षणको प्रस्तुति तथा छलफलको खाका:.....	13
२.५ सामाजिक परीक्षण कार्यक्रमको आचारसंहिता:.....	14

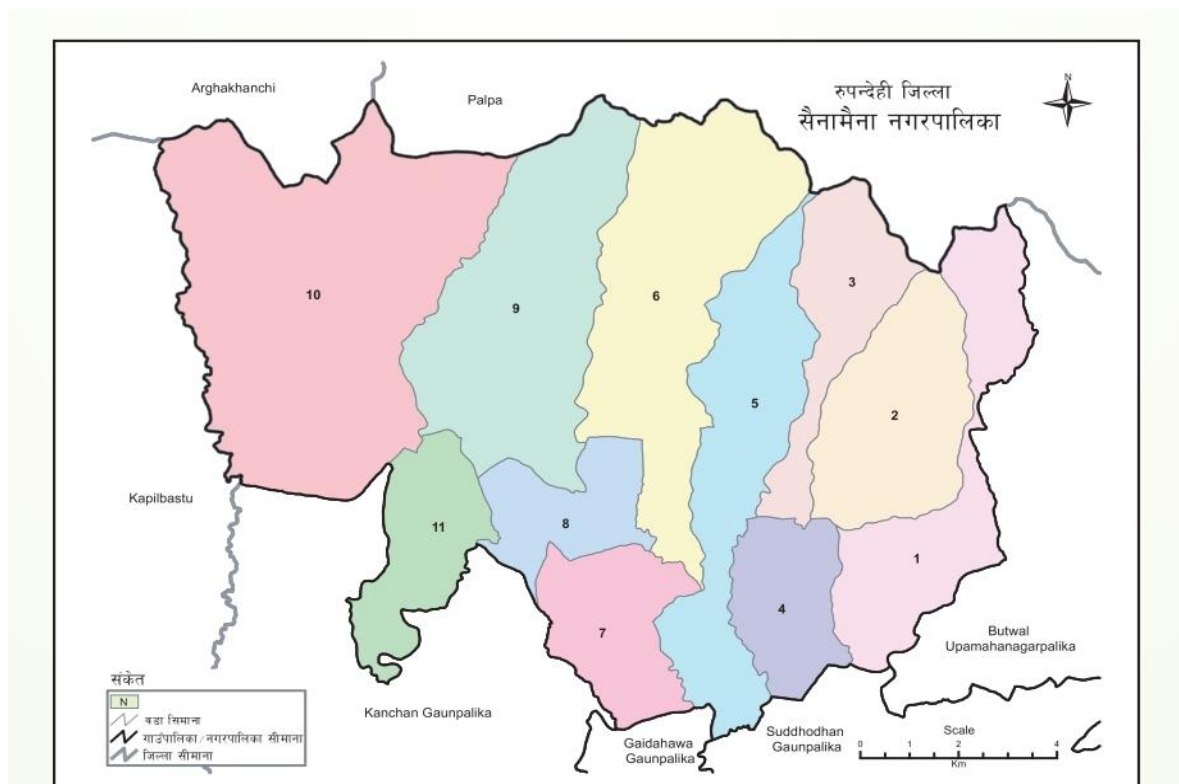
२.६ सामाजिक परीक्षणका सीमाहरू:	14
२.७ सामाजिक परीक्षण कार्य संचालन प्रक्रिया:	14
३. स्थानीय तहको प्राथमिकता तथा लक्ष्यहरू:	15
४. गत वर्षको मुख्य मुख्य उपलब्धीहरू:	15
५.१. आ.व. २०८२/०८३ सैनैना नगरपालिका नगरसभामा प्रस्तुत वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम:	20
५.२. आ.व. २०८२/०८३ सैनैना नगरपालिका नगरसभामा प्रस्तुत बजेट भाषण तथा कार्यक्रम:	36
६. यस वर्षको मुख्य मुख्य उपलब्धीहरू:	47
६.१. यस वर्षको नगरपालिकाको आय-व्यय विवरण:	53
७. सामाजिक जिम्मेवारी र कार्य सम्पादनको लेखाजोखा:	59
८. गत वर्षमा भोगेका समस्याहरू:	65
९. सुधारको लागि चाल्नुपर्ने कदमहरू तथा सुझाव:	65
१०. निष्कर्ष:	67
११. मन्तव्य:	68
१२. कार्यक्रमका प्रतिनिधिमूलक तस्विरहरू:	69
१३. सैनैना नगरपालिकाको सामाजिक परीक्षण प्रतिवेदन प्रस्तुतिकरण कार्यक्रमको प्रतिनिधिमूलक तस्विर उपस्थिति विवरण:	75
१४. सन्दर्भ सामग्रीहरू:	79

सैनामैना नगरपालिका सामाजिक परीक्षणको प्रतिवेदन २०८३

१. नगरपालिकाको परिचय

१.१ परिचय

सैनामैना नगरपालिका लुम्बिनी प्रदेशको रुपन्देही जिल्लामा अवस्थित एक उदाउँदो तथा संभावनायुक्त नगरपालिका हो। यो नगरपालिका ऐतिहासिक, धार्मिक, सांस्कृतिक तथा भौगोलिक दृष्टिले महत्वपूर्ण स्थानमा रहेको छ। बुद्ध जन्मस्थल लुम्बिनी नजिकै पर्ने भएकोले यस नगरपालिकाले धार्मिक र सांस्कृतिक पर्यटनका दृष्टिले विशेष महत्व राख्दछ। कृषि, व्यापार र सेवा क्षेत्रमा आधारित स्थानीय अर्थतन्त्रसहित सैनामैना नगरपालिका रुपन्देही जिल्लाका तीव्र गतिमा विकसित हुँदै गएका नगरपालिकामध्ये एक हो।



१.२ स्थापनार प्रशासनिक संरचना

साविकको पर्रोहा र दुधराक्ष गा.वि.स. एक आपसमा गाभिन गर्दै २०७१ साल बैशाख २५ गते सैनामैना नगरपालिका बनेको हो। वि.सं. २०७३ साल फागुन २७ गते राज्यको पुर्नरचना पश्चात साविकको सालझन्डी गा.वि.स. गाभिन गर्दै वृहत सैनामैना नगरपालिका बनेको हो। सैनामैना नगरपालिकामा ११ वटा वडा रहेका छन्। नगरपालिकाको केन्द्र सैनामैना बजार क्षेत्रमा अवस्थित छ।

१.३ भौगोलिक अवस्था

सैनामैना नगरपालिका रुपन्देही जिल्लाको मध्य-पश्चिम भागमा अवस्थित छ । यो नगरपालिका तराई भेगमा पर्ने भएकाले समथर भूभाग र उर्वर माटो यसको विशेषता हो ।

- क्षेत्रफल: करिब लल १६२।१८ वर्ग किलोमिटर

- उचाइ: समुद्री सतहबाट करिब १०० मिटर

- सीमाना: यस नगरपालिकाको पूर्वमा बुटवल उप-महानगरपालिका, पश्चिममा बाणगंगा नगरपालिका- कपिलवस्तु, उत्तरमा शितगंगा नगरपालिका-अर्घाखाँची, रैनादेवी छहरा र तिनाउ गाउँपालिका- पाल्पा, दक्षिणमा शुद्धोधन, कंचन र गैडहवा गाउँपालिका रहेका छन् ।

१.४ जनसांख्यिक अवस्था

वि.सं. २०७८ सालको राष्ट्रिय जनगणना अनुसार यहाँको जनसंख्या ७८३९३ रहेको छ, जस मध्य मिहला ४१९५२ र पुरुष ३६४४१ छन् र जनघनत्व ४८३ प्रति वर्ग कि.मि. छ । नगरपालिका भित्र सबै जातजाती, भाषा भाषी संस्कृति एवं परम्पराको समिश्रण रहेको छ । नगरवासीहरु बीच सुमधुर सम्बन्ध सहितको बसोबास छ । ऐतिहासिक, धार्मिक, साँस्कृतिक एवं पुरातात्विक महत्व बोकेको सैनामैना क्षेत्र नेपाल सरकारबाट नेपालको सयौं पर्यटकीय गन्तव्य मध्य एक सैनामैना नगरपालिका पनि २०७५ साल कात्तिक १५ गते पर्यटन गन्तव्यको रूपमा घोषणा भएको छ । यस नगरपालिकामा वसाई सराई गरी आउने क्रम बढ्दो रूपमा रहेको हुदाँ हालको अनुमानित जनसंख्या करीब ८० हजार रहेको छ । यस नगरपालिकाको दक्षिण भागमा बहुसंख्यक आदिवासी थारु जातिहरुको बसोबास रहेको छ भने उत्तरी भेगमा मिश्रित खालको जातजातीहरुको बसोबास रहेको छ । विभिन्न ऐतिहासिक, धार्मिक, साँस्कृतिक एवं पुरातात्विक महत्वका स्थलहरु रहेको यो नगरपालिकाको गहनाको रूपमा ऐतिहासिक पुरातात्विक सैनामैना क्षेत्र, स्वयं उत्पत्तिमान शिव ज्योतिर्लिङ्ग पर्रोहा परमेश्वर बोलबमधाम, मलमला मन्दिर, मलमल चौरा बाबा, महेरवादेवी, बोलबम पर्यटकीय पार्क, विभिन्न मठ मन्दिरहरु, रानी कुवा, रानीबगिया, जलैया सिमसार क्षेत्र आदि छन् ।

वडागत क्षेत्रफल, घरधुरी तथा जनसंख्या (२०७८ को जनगणना अनुसार)

वडा नं.	क्षेत्रफल(वर्ग कि.मि.)	घरधुरी संख्या	महिला	पुरुष	जम्मा	औषत परिवार संख्या
१	१३.४४	२९७२	६४७२	५६०३	१२०७५	४.०६
२	१२.७४	१३६४	३०५२	२६१३	५६६५	४.१५
३	८.६५	१५९१	३३४४	२८६०	६२०४	३.९०
४	६.७२	२३१५	४९६३	४३०८	९२७१	४.००

वडा नं.	क्षेत्रफल(वर्ग कि.मि.)	घरधुरी संख्या	महिला	पुरुष	जम्मा	औषत परिवार संख्या
५	१६.०४	२०७९	४४७८	४०३२	८५१०	४.०९
६	२२.३	१८६८	४०४०	३६३८	७६७८	४.११
७	८.३५	१३७४	२९९०	२६०६	५५९६	४.०७
८	६.५४	१४१२	२९२४	२५५९	५४८३	३.८८
९	२१.४४	११५५	२४५०	२१२२	४५७२	३.९६
१०	२५	१७७०	३७९३	३०९१	६८८४	३.८९
११	२०.९६	१५४५	३४४६	३००९	६४५५	४.१८
जम्मा	१६२.५४	१९४४५	४१९५२	३६४४१	७८३९३	४.०३

१.५ आर्थिक अवस्था

सैनामैनाको प्रमुख आर्थिक आधार कृषि हो । धान, गहुँ, मकै, तोरी, तरकारी तथा पशुपालन यहाँका प्रमुख आम्दानीका स्रोत हुन् । पछिल्ला वर्षहरूमा साना उद्योग, सेवा व्यवसाय र वैदेशिक रोजगारीबाट आउने आम्दानीले पनि स्थानीय अर्थतन्त्रमा योगदान पुर्याइरहेको छ । सैनामैना नगरपालिकाका मानिसहरूको आर्थिक विकासका मूल आधार कृषि, पशुपालन, उद्योग, व्यापार, व्यवसाय हो । यहाँका अधिकांश मानिसहरू कृषिमा निर्भर रहेका छन् । कृषि र पशुपालन संगै व्यापार नोकरी, ज्याला, मजदुरी, साना उद्योग लगायतका कामहरू सञ्चालन गरेर आर्थिक अवस्थामा सुधार ल्याउन प्रयास गरिरहेका छन् भने भारत लगायत अन्य मुलुकहरूमा गएर रोजगारी गर्नेको संख्या पनि छ । जसले गर्दा यस नगरपालिकाको आर्थिक अवस्था सुधार गर्नमा सहयोग पुगेको छ ।

१.६ सामाजिक तथा मानव विकास अवस्था

नगरपालिकामा शिक्षाको पहुँच निरन्तर सुधार हुँदै गएको छ । सामुदायिक तथा निजी विद्यालयहरू माध्यमिक तहसम्म सञ्चालनमा छन् । स्वास्थ्य सेवाका लागि प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र, स्वास्थ्य चौकी र निजी क्लिनिकहरू क्रियाशील छन् । महिला सशक्तिकरण, सामाजिक न्याय र सुशासन प्रवर्द्धनका क्षेत्रमा समेत नगरपालिका सक्रिय रूपमा कार्यरत छ ।

१.७ पूर्वाधार तथा सेवा सुविधा

नगरपालिकाका अधिकांश वडामा सडक, बिजुली, खानेपानी र सञ्चार सुविधा उपलब्ध छन्। कृषि सडक, विद्यालय भवन, स्वास्थ्य केन्द्र र सामुदायिक भवन निर्माणजस्ता पूर्वाधार विकासका कार्यहरू निरन्तर जारी छन्। सैनैना रिङ्गरोड, लुम्बिनी सडक, मुर्गिया पार्सल खकनपुर देखि उत्तर र मुर्गिया सिसौडाँडा सेरुवा देखि दक्षिण लुम्बिनी सम्म उत्तर कलौनी दुधराक्ष देखि रिङ्गरोड, मुर्गिया हाटवजार मुर्गिया देखि घमाहा नदि र मुख्य रोडको चौक , धरखसी मलमला बि गडवा बुद्धनगर सेरुवा दोघरा वक्सड सडक, ईगुरिया विद्यालय भटाचौर वच्छा रामापुर गरावावाल वयकट्टी दोगरा सडक , उत्तरी बोलवमधाम ढोका लिटल बर्डस स्कुल देखि रिङ्गरोड , उत्तरी खकनपुर हुदै घमाहा नदिकिनार देखि गंगानगर , कालिका चौक उल्लिङ्गिहवाझिङ्गामारा देखि पाल्पा, दक्षिण बोलवमधाम ढोका रानीवगिया बोलवमधाम देखि रिङ्गरोडदोघरा खरवाला लेदवा सेरुवा लखनपुर परोहा, उत्तरी संगम चौक सोरौली देखि हरियाली खानेपानी कार्यालय देखि रिङ्गरोड , उत्तरी रानीवगिया पेट्रोल पम्प देखि रिङ्गरोड, ब्रह्मा चौक मुख्य सडक देखि रिङ्गरोड, झारवैरा चौक झारवैरा देखि लुम्बिनी रोड, मौसम चौक मुख्य सडक चौक देखि वालापुर रिङ्गरोड सम्म , सहमती चौक छम्कीपुर अस्नेरी हिरापुर, हाईवे भडाची शंकरपुर देखि रिङ्गरोड,मुर्गिया प्रभात उच्च मा.वि. देखि करवाला , हाईवे जनचेतना मा. वि. लोकतान्त्रिक चौक देखि रिङ्गरोड , उत्तरी रामापुर क्याम्पस गेट वयरकट्टी देखि रिङ्गरोड ,मुर्गिया पश्चिम परोहा बहुमुखी क्याम्पस देखि लेदवा , सैनैना चक्रपथ, सालझण्डी-जरलैया- डियो डाँडा जानेसडक, सालझण्डी- उत्तरबरोली-वखडा विचौवापुर हुदै बोर्डर जाने सडक, बाँसगढी- दानापुर सडक,पिपल डाँडा-कञ्चन-लुम्बिनी जाने सडक, सालझण्डी-ढोरपाटन जाने सडक आदि ।

१.८ धार्मिक, सांस्कृतिक र पर्यटन महत्व

सैनैना नगरपालिका धार्मिक र सांस्कृतिक दृष्टिले विविधतायुक्त छ। यस क्षेत्रमा रहेका विभिन्न मन्दिरहरू, ऐतिहासिक स्थलहरू र सांस्कृतिक कार्यक्रमहरूले नगरपालिकालाई आकर्षक बनाएका छन्। थारु, मगर, र अन्य समुदायका मौलिक नाचगान, पर्व र सांस्कृतिक परम्पराहरूले यस नगरपालिकाको पहिचानलाई अझ समृद्ध बनाएका छन्। सैनैना नगरपालिकामा विभिन्न जाति धर्म, सम्प्रदाय र भेषभूषाका मानिसहरू बसोवास गरेका छन्। यहाँ अधिकांश हिन्दु धर्म मान्ने मानिसहरू छन् भने बौद्ध, मुस्लिम धर्म मान्ने मानिसहरू पनि छन्। सबै जातजाति र सम्प्रदायका आ –आफ्नै खाले धर्म, संस्कृति र चालचलन रहेका छन्। विभिन्न समुदायका नागरिकहरूले आफ्नो कुल धर्म र परम्परा अनुसार मान्ने चाड पर्व मठ मन्दिर, चर्च बौद्ध गुम्बा जस्ता ऐतिहासिक भौतिक सम्पदाहरू र सो संग सम्बन्धित अभौतिक सम्पदाहरू रहेको देखिन्छ।

१.९ स्थानीय शासन र नागरिक सहभागिता

सैनैना नगरपालिकाले सुशासन, पारदर्शिता र जवाफदेहिताका सिद्धान्तहरूलाई प्राथमिकतामा राख्दै विकास कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्दै आएको छ। सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाइ, नागरिक वडासभा, बजेट साझेदारी र समुदायस्तरीय सहभागितामूलक योजना प्रक्रियाहरूबाट नागरिक सहभागिता सुनिश्चित गर्ने कार्यहरू गरिँदै आएका छन्। लैङ्गिक समानता, सामाजिक समावेशीकरण र दिगो विकास यस नगरपालिकाका प्रमुख नीति प्राथमिकताहरू हुन्।

१.१० सामुदायिक बन्को विवरण:

सैनैना सामुदायिक बन्, बोलवम सामुदायिक बन्, परोहा सामुदायिक बन्, मलमला सामुदायिक बन् ईगुरिया सामुदायिक बन्, नमुना सामुदायिक बन्, वरपानी सामुदायिक बन्, पिपलडाँडा सामुदायिक बन्,झिमझिमिया सामुदायिक बन् पहिलाखोला

सामुदायिक बन्, हिहदजा सामुदायिक बन्, कञ्चन सामुदायिक बन्, सालझन्डी सामुदायिक बन्, राजापानी सामुदायिक बन्, शान्ति सामुदायिक बन्, लुम्बिनी सामुदायिक बन् गरि जम्मा १६ वटा सामुदायिक बन् रहेकाछन् ।

१.११ खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता संस्थाहरू:

सैनैमा खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता संस्था, मुर्गिया खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता संस्था, दोगडा खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता संस्था, बलापुर खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता संस्था, वाँसगढी खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता संस्था, आमी खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता संस्था, पिपलडाँडा खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता संस्था, बनकटी खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता संस्था, सालघारी खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता संस्था, आपखोला खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता संस्था, देबिस्थान खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता संस्था, दुधराक्ष खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता संस्था, पानवारी खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता संस्था, झिमझिमे फुलवारी खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता संस्था, भचकैया खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता संस्था, वरपानी दलदले खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता संस्था, चिसापानी खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता संस्था, कोटीयादेवी खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता संस्था, कोटीयामाई खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता संस्था, राजापानी खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता संस्था, बुद्धनगर खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता संस्था, फुलवारी खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता संस्था गरि जम्मा २२ वटा खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता संस्थाहरू रहेकाछन् ।

१.१२ शिक्षा र साक्षरता:

सैनैमा नगरपालिकामा शैक्षिकको हिसावले गुरुकुल, महिला, र सामुदायिक गरि जम्मा १७ सामुदायिक शिक्षण संस्था रहेका छन् । संस्थागत तर्फ जम्मा १८ वटा शिक्षण संस्था छन् भने २ वटा क्याम्पस सञ्चालनमा रहेका छन् । । विभिन्न वडाहरूमा साक्षरता कक्षाहरू सञ्चालन भएका छन् सो अनुसार २०७८ को जनगणनाले कुल साक्षरता दर ८४.९ प्रतिशत रहेको देखिन्छ ।

शिक्षण संस्थाहरूको विवरण:

क्र स	संस्थाहरू	संख्या
विद्यालयको प्रकार		
१	सामुदायिक	१७
२	संस्थागत	१८
३	अन्य	३
	जम्मा	३८
	क्याम्पस	२

१.१३ मुख्य नदीखोला तथा तालतलैयाहरु:

मुख्य नदीहरु: कञ्चन , दानव, इडगुरिय, वनरहवा आदि ।

खोलाहरु: घमाह, तुल्बुलिया, मार्थिवा, मेगाहा आदि ।

तालतलैयाहरु: मेगाहा ताल , राजापानी सिमसार क्षेत्र ।

१.१४ नगरपालिकाको संगठन तथा दरबन्दी विवरण:

- | | |
|----------------------------------|----|
| • प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत उपसचिव | १ |
| • नवौं/दशौं तह | ३ |
| • सातौं/आठौं तह | १६ |
| • पाँचौं/छैटौं तह | ९१ |
| • चौथो तह | २५ |
| • श्रेणीविहिन | ४८ |

१.१५ नगरपालिकाको सम्पत्तीको विवरण:

सि.नं.	विवरण	संख्या
१	प्रशासनिक भवन	१
२	वडा कार्यालय भवन	११
३	आधारभूत अस्पताल भवन	१
४	आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्र भवन	८
५	कृषि तथा पशु विकास शाखा भवन	१
६	अन्य भवन वडा नं. १(१) ४ (२) र १०,(१)	४
	जम्मा	२६
१	दर्तावाला जग्गा	०-१६-१५
२	वेदर्ता जग्गा औद्योगिक ग्राम र नमुना वस्ती समेत	३३-९-४

१.१६ नगरपालिकाको स्वास्थ्य संस्थाको विवरण:

सैनारमैना नगरपालिकाको सामाजिक परीक्षण प्रतिवेदन-२०८३

बिबरण	संख्या
जम्मा वडा संख्या	११
सरकारी अस्पताल (स्थानीय तहबाट संचालित) /आधारभूत अस्पताल	१
सरकारी अस्पताल (संघीय तथा प्रादेशिक)	०
स्वास्थ्य चौकी	२
आधारभूत स्वास्थ्य सेवा केन्द्र/शहरी स्वास्थ्य केन्द्र/सामुदायिक स्वास्थ्य ईकाई	७
गैर सरकारी अस्पताल/स्वास्थ्य संस्था	०
खोप क्लिनिक	१८
सुरक्षित प्रसुति केन्द्र	१
BEONC/CEONC	१
महिला स्वास्थ्य सेविका	७१

१.१७ सामाजिक सुरक्षा पाउनेकोविवरण:

सामाजिक सुरक्षा तर्फ संख्यात्मक विवरण

क्र.सं	विवरण	संख्या				बितरण गरेको रकम रु
		प्रथम	दोश्रो	तेस्रो	चौथो	
१	ज्येष्ठ नागरिक भत्ता अन्य	४०९४	४१०२	४०८७	४०३६	२९,०६,५९,९०५।
२	ज्येष्ठ नागरिक भत्ता दलित	४४२	४५५	४७३	४९३	
३	ज्येष्ठ नागरिक एकल महिला भत्ता	६९५	७७३	७००	७७२	
४	बिधवा भत्ता	११५१	११२७	११६९	१२०१	
५	पूर्ण अपाङ्गता भत्ता	१६१	१६२	१६२	१६४	
६	अति अशक्त अपाङ्गता भत्ता	३५६	३६२	३६७	३७३	
७	दलित बालबालिका भत्ता	५१०	५१७	५१३	५१६	
८	लोपोन्मुख जाती भत्ता	१३	१३	१३	१३	
	जम्मा	७४२२	७४११	७४८४	७५६८	२९,०६,५९,९०५।

पञ्जिकरण तर्फ

क्र. सं.	विवरण	संख्या	कैफियत
१	जन्म दर्ता	१०५९	
२	मृत्यु दर्ता	४४५	
३	विवाह दर्ता	५८८	
४	सम्बन्ध विच्छेद	१०५	
५	बसाईसराई	५७०	४१८ आएको १५२ गएको
	जम्मा	२७६७	

२. कार्यक्रमको पृष्ठभूमी:

समृद्ध नेपाल सुखी नेपाली मुल नाराका साथ देशलाई नयाँ संरचनाको संघीयता कार्यान्वयनमा लिएको छ । देशको विभिन्न कालखण्ड पार गर्दै २०७२ सालमा आएको संविधान र त्यसपछिका विभिन्न ऐन, नियम र कानुनहरूको कार्यान्वयनको अवस्थामा मुलुक चलिरहेको छ । हाल स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ मा नेपालको संविधान बमोजिम स्थानीय तहको अधिकार सम्बन्धी व्यवस्था कार्यान्वयन गर्न तथा सङ्घ प्रदेश र स्थानीय तह बीचको सहकार्यता, सहजता र समन्वयलाई प्रवर्द्धन गर्न जनसहभागिता, सर्वसलुभ र गणुस्तरीय सेवा प्रवाह गनर, लोकतन्त्रका लाभहरूको समानुपातिक समावेसी र न्यायोचित वितरण गरी कानूनी राज्य र दिगो विकासको अवधारणा अनुरूप समावेसी उन्मुख सुदृढ गरी स्थानीय तहमा न्यायिक अभ्यासलाई संस्थागत गर्न स्थानीय सरकारको सञ्चालन गर्ने सम्बन्धमा आवश्यक व्यवस्था गर्न वाञ्छनीय भएकोले, नेपालको संविधानको धारा २९६ को उपधारा (१) बमोजिमको व्यवस्थापिका समेत ऐन बनाएको छ ।

समृद्ध, आधुनिक, शान्त र न्यायपूर्ण नेपालको निर्माण गर्ने संकल्प सहित सिर्जना गरीएका अनेक नीति नियम र निर्देशिका सहित संचालित स्थानीय तहहरूलाई आर्थिक प्रशासन नियमावली अनुसार स्थानीय तहहरूलाई स्थानीय जनताका लागि आवश्यक सेवा सुविधाहरू व्यवस्थित र प्रभावकारी तरिकाबाट स्थानीय स्तरमै उपलब्ध गराउन सक्ने अधिकार दिइएको छ । नेपाल सरकारले स्थानीय तहलाई दिने अनुदान लक्षित समुदायहरूको समग्र विकासको लागि केन्द्रीत गर्ने कुरामा विशेष जोड दिदै आएको छ । यसको लागि विशेष बजेटको समेत व्यवस्था गरेको छ । स्थानीय तहमा

अनुदान रकममा पनि विगतका दिन भन्दा बढोत्तरी भएको छ । यसले स्थानीय तहलाई अझ जिम्मेवार र उत्तरदायी बनाएको छ । जनतासंगको सबै भन्दा नजिकको भनौ घरको सरकार भनेकै स्थानीय सरकार हो जसमा मुलत स्थानीय तहमा नागरीकको दुख बेदना, मर्महरुलाई नजिकबाट नियालेर सोही विषयसँगै साक्षतकार भएर काम गर्ने भएबाट पनि नागरिकहरुका आशा र अपेक्षा यो निकायसँग बढि नै हुन्छन् भने यसको दायित्व समेत सोही रूपमा बढ्ने देखिन्छ । स्थानीय तह तथा स्थानीय सेवा प्रदायकको काम कारवाहीमा पारदर्शिता र सेवाग्राहीप्रति जवाफदेहिता अभिवृद्धि गर्न र शुसासन कायम गर्नका लागि नेपाल सरकारले विभिन्न नीतिहरु अवलम्बन गर्दै आएको छ । स्थानीय स्तरमा भए गरिएको कामकारवाहीको जनताप्रति सामाजिक उत्तरदायित्व बहन गर्नकालागि अवलम्बन गरिएका विभिन्न विधि मध्ये सामाजिक परीक्षण पनि एक हो । जस अनुसार “सामाजिक परीक्षण” लाई स्थानीय तहको योजना, नीति, कार्यक्रम, आयोजना कार्यान्वयन र सेवा प्रवाहले आर्थिक, सामाजिक विकासमा गरेको समग्र योगदानको लेखाजोखा, विश्लेषण र मूल्याङ्कन कार्य भनिएको छ । यसरी सामाजिक परीक्षण कार्यलाई व्यवस्थित तरिकाले सम्पन्न गर्नका लागि नगरपालिकाले स्थानीय निकाय सार्वजनिक जवाफदेही प्रवर्धन कार्यविधि २०७८ जारी गरी लागू गरेको छ । स्थानीय निकायको न्यूनतम शर्त तथा कार्यसम्पादन मापन कार्यमा सामाजिक परीक्षणलाई एउटा सूचकको रूपमा राखिएको छ ।

सामाजिक परीक्षणलाई अनुसन्धानात्मक ढंगबाट अध्ययन पश्चात् सम्पूर्ण सरोकारवाला सहितको समावेशी उपस्थितिमा प्रस्तुत गर्न आवश्यक हुन्छ । छलफलमा उठेका सवाल र जवाफलाई समेटी सामाजिक परीक्षण गर्न छनौट भएको सेवा प्रादायक संस्थाले अन्तिम प्रतिवेदन तयार गर्नु पर्दछ । यसलाई स्थानीय निकायको योजना तर्जुमाको विभिन्न चरणमा, सामाजिक तथा जनसंख्या समिति, नगर सभा र परिषद्मा समेत पेश गर्नु पर्दछ । यसरी स्थानीय तहबाट भएका कामहरुले सामाजिक उपलब्धी कति हासिल भए सोको विश्लेषणात्मक प्रभाव सम्मको अवस्थाको आँकलन गर्न सामाजिक परीक्षण विधि निकै प्रभावकारी हुन्छ । सामाजिक परीक्षणको सैद्धान्तिक पक्षको अनुशरण, सामाजिक परीक्षण सामाजिक परिक्षण प्रतिवेदन, कार्यविधिको महत्वपूर्ण पाटो भएकाले यसको सफल कार्यान्वयनबाट आफ्नो सामाजिक विकासको उत्तरदायित्व पूरा गर्नमा सैनामैना नगरपालिकालाई ठूलो टेवा पुऱ्याउन मद्दत गर्दछ । यसै परिप्रेक्ष्यमा सामाजिक परीक्षण कार्यविधि बमोजिम यस **रूपन्देही मिडिया नेटवर्क प्रा.लि.**द्वारा सैनामैना नगरपालिकाको आ.व. २०८ २/०८३ को सामाजिक परीक्षण गरी यो सामाजिक परिक्षण प्रतिवेदन पेश गरिएको छ ।

२.१ सामाजिक परीक्षणको उद्देश्य:

कार्यसम्पादन स्तरलाई सुधार गर्न सहयोग पु र्याउनु यस सामाजिक परीक्षणको प्रमुख उद्देश्य हो । जसबाट नगरपालिकाले समाजमा पुऱ्याएको योगदानको मापन एवं प्रतिवेदन गर्ने कार्य सम्पादन गरिन्छ । उल्लेखित उद्देश्यका अलावासामाजिक परिक्षण गर्नुका अन्य उद्देश्यहरु देहाय बमोजिम रहेका छन् ।

- नगरपालिकाले निवार्ह गरेको सामाजिक जिम्मेवारी निर्वाहको मूल्याङ्कन गर्ने ।
- समुन्नत समाज निर्माणको सामाजिक फाईदाहरुको समिक्षा गर्ने ।
- नगरपालिकालाई नागरीक मैत्री बनाउँदै सेवा प्रवाहलाई थप प्रभावकारी र सुलभ,पारदर्शि बनाउन समग्र कार्य सम्पादनमा सुधार ल्याउन सुझाव प्राप्त गर्ने ।
- कार्यसम्पादन मापनमा अझ प्रभावकारिता ल्याउन मार्ग प्रसस्त गर्ने ।

२.२ सामाजिक परीक्षणका आधारः

नगरपालिकाको कार्यसम्पादनको अनुगमन, मूल्याङ्कन तथा मापन गर्नको लागि सामाजिक कार्यको प्रभावको लेखाजोखा गर्न गरिएको यो सामाजिक परीक्षणको आधार देहाय बमोजिम रहेका छन् ।

- ☐ कार्यालयको संगठन संरचना ।
- ☐ नीति, रणनीति र आगामी कार्य क्षेत्र र सोको प्रभावकारीता ।
- ☐ योजना, नीति तथा कार्यक्रम, बजेट व्यवस्थापन ।
- ☐ कार्यक्षेत्र र सोको अनुगमन, मुल्यांकन ।
- ☐ प्रदुषण नियन्त्रण, वातावरण संरक्षण र दीगो विकासमा खेलेको भूमिका ।
- ☐ सेवाग्राहीको हित एवं नागरीक मैत्री सेवा प्रवाहमा नगरपालिकाको भूमिका ।
- ☐ महिला, विपन्न एवं पछाडि पारिएका वर्ग, समुदायको हितकालागि नगरपालिकाले खेलेको भूमिका ।
- ☐ शिक्षा, स्वास्थ्य, कला, संस्कृति संरक्षण र विकासमा नगरपालिकाले दिएको योगदान ।
- ☐ सरकारी एवम् गैह्र सरकारी, निजी क्षेत्र, नागरिक समाजप्रतिको दायित्व निर्वाह ।
- ☐ नगरपालिकाको सामाजिक योगदान ।

२.३ सामाजिक परीक्षणको प्रक्रिया रविधि

परीमाणात्मक तथ्याङ्क र आवश्यकता अनुसार थप गुणात्मक तथ्याङ्कको प्रयोग गरी अध्ययन विश्लेषण गरी सामाजिक कार्य सम्पादन स्थितिको मूल्याङ्कनका साथै सामाजिक योगदान बढाउन अगाल्नु पर्ने उपायहरूको समेत सुझाव उल्लेख गरी प्रतिवेदन तयार गरि एको छ । नगरपालिका भए पश्चात सारभूत रूपमा गर्नु पर्ने धेरै कामहरूको प्रयास भएको र नागरिकहरूको नगरपालिका प्रतिको अपेक्षा समेत अत्यधिक बढ्दो रहेको परिस्थीको संयोजनलाई समायोजन गर्नु पर्नेकुराको चुनौतिका बीचमा नगरपालिकामा रहेको मुख्य विषयलाई आधार लिई नगरपालिकाको सामाजिक दायित्व निर्वाह गर्नुपर्ने विषयमा केन्द्रीत रही सामाजिक परीक्षण प्रकृया अगाडि बढाईएको अवस्था छ । जस अन्तर्गत देहायका प्रक्रियालाई उपयोग गरिएको छ ।



२.४ सामाजिक परीक्षणको प्रस्तुति तथा छलफलको खाका:

- ✗ कार्यक्षेत्रको परिचय ।
- ✗ स्थानीय निकायको प्राथमिकता तथा लक्ष्यहरू ।
- ✗ गतवर्षको मुख्य मुख्य उपलब्धिहरू ।
- ✗ यसवर्षको मुख्य मुख्य उपलब्धिहरू ।
- ✗ सामाजिक जिम्मेवारी बहन गर्ने क्षमता ।
- ✗ सामाजिक जिम्मेवारी बहनमा परेका समस्याहरू ।
- ✗ सुधारको लागि चालनुपर्ने कदम तथा सुझावहरू, खुला छलफलको माध्यमबाट सहभागीहरूको प्रतिक्रिया ।
- ✗ स्थानीय तहले गरेका नीतिगत निर्णय तथा प्रक्रियागत सुधारले पारेको प्रभाव सुचकको आधारमा ।
- ✗ स्थानीय तहले गरेका विकास योजनाहरूमा जन सहभागिताको स्थिति ।
- ✗ स्थानीय तहले समयमा सेवा सुविधा दिन नसकेको अवस्था मा जनताले भोग्नु परेका समस्या र समाधानका उपायहरू ।

२.५ सामाजिक परीक्षण कार्यक्रमको आचारसंहिता:

सामाजिक परीक्षण प्रारम्भिक प्रतिवेदन प्रस्तुत गरिने कार्यक्रममा उपस्थित आयोजक, सहजकर्ता तथा सहभागीहरूले निम्न अनुसारका आचारसंहिता पालना गर्नुपर्दछ:-

- ✓ विषयवस्तुमा मात्र केन्द्रित रही छलफल गर्ने।
- ✓ तथ्यांक र सूचनाको आधारमा रही विचार राखे।
- ✓ निजी वा व्यक्तिगत कुरामा टिप्पणी नगर्ने तथा व्यक्तिगत आक्षेप नलगाउने।
- ✓ सहभागीहरूले व्यक्त गरेका विचारमा प्रतिवाद नगर्ने, प्राप्त प्रतिक्रिया, सुझाव तथा टिप्पणीलाई
- ✓ सकारात्मक रूपमा लिने।
- ✓ व्यक्ति वा संस्थाको सार्वजनिक मर्यादा र शिष्टाचारलाई कायम राखे।
- ✓ सहभागीहरूलाई विचार राख्छ प्रोत्साहन गर्ने र विचारका लागि धन्यवाद दिने।
- ✓ सामाजिक परीक्षकले बोल्ने समय दिएपछि मात्र सहभागीहरूले आफ्ना कुराहरू राखे।
- ✓ बोल्दा पालै पालो बोल्ने र एउटा व्यक्तिले एकपटक मात्र बोल्ने।
- ✓ आफ्नो कुरालाई छोटकरीमा स्पष्ट रूपमा राखे र बीचमा अर्काको कुरा नकाट्ने।

२.६ सामाजिक परीक्षणका सीमाहरू:

सामाजिक परीक्षण कार्यलाई प्रभाकारी र उपलब्धीमूलक तवरले सम्पन्न गर्नका लागि देहायबमोजिमका पक्षहरूलाई यस कार्यक्रमको सिमाकारूपमा लिएको छ ।



२.७ सामाजिक परीक्षण कार्य संचालन प्रक्रिया:

- सामाजिक परीक्षणको सूचना नगरपालिकाले सामाजिक परीक्षण हुने मिति, समय र स्थान खोली सम्बन्धित सरोकारवालाहरूलाई मौखिक टेलीफोन, पत्राचार मार्फत सूचना दिइएको थियो ।
- सामाजिक परीक्षण भेला कार्यक्रम शुरू गर्नुभन्दा पहिले उपस्थिति पुस्तिका खडा गरिएको थियो ।
- कार्यक्रममा उपस्थित भएका समुदायका सदस्यहरूको उपस्थिति अभिलेख गरिएको छ ।

- कार्यक्रमलाई व्यवस्थित रूपमा सञ्चालन गर्न कार्यक्रम तालिका अग्रिम रूपमा तयार पारि आपसी सहमतिमा सञ्चालन भएको छ ।
- सामाजिक परीक्षण कार्यक्रमको उद्देश्य, कार्यक्रम संचालन विधि, समय र आचार संहिताबारे सेवा प्रादायक संस्थाबाट खटाएका सहजकर्ताले कार्यक्रमका सहभागीहरूलाई जानकारी गराइएको छ ।
- सहजकर्ताले मस्यौदा विवरण भेलामा प्रस्तुत गरिएको छ मस्यौदा विवरण प्रस्तुत भै सकेपछि सहभागीहरूलाई आफ्नो बिचार राख्ने अवसर दिइएको छ ।
- सहभागीले प्रस्तुत गरेका प्रतिक्रिया तथा सुझावमाथि स्पष्ट पार्न वा जवाफ दिने कर्तव्य भएका पक्षहरूलाई जवाफ दिन लगाइएको छ ।
- सहभागीहरूबाट आएका प्रतिक्रिया तथा सुझावहरू प्रतिवेदनमा समावेश गरिएको छ ।

३. स्थानीय तहको प्राथमिकता तथा लक्ष्यहरू

- भूमिहीन सुकुम्बासी, भूमिहीन दलित र अव्यवस्थित वसोवासीलाई जग्गाधनी दर्ता प्रमाणपत्र उपलब्ध गराउने ।
- फोहरमैलाको दीगो व्यवस्थापनको सुरुवात गर्ने ।
- उत्पादनमूलक तथा छिटो प्रतिफल प्राप्त हुने, नगरवासीलाई प्रत्यक्ष लाभ हुने र गरिवी निवारणमा टेवा पुर्याउने कृषि, पशु विकासका कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने ।
- नगरमा सञ्चालित बहुवर्षीय तथा अधुरा योजनाहरू र अत्यावश्यक सडक पूर्वाधारको निर्माण , स्तरउन्नती तथा सम्पन्न गर्ने ।
- नगर अस्पताल सन्चालन गर्न गरी चिकित्सकीय सेवा उपलब्ध गराउने ।
- स्थानीय साधन स्रोत र सीपबाट सञ्चालन हुने र बढीभन्दा बढी लागत सहभागिता हुने योजनालाई प्राथमिकता दिने ।
- दीगो विकासको लक्ष्य हासिल गर्ने र वातावरण संरक्षणमा सघाउ पुर्याउने योजना तथा कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने ।
- सेवा प्रवाह, संस्थागत विकास र सुशासन प्रवर्द्धनमा सहयोग पुर्याउने ।
- नगरका परम्परागत, सांस्कृतिक र जातीय पहिचान, संरक्षण र प्रवर्धन गर्ने ।
- महिला, बालबालिका, आदिवासी जनजाती , दलित , अल्पसंख्यक, पिछडिएका वर्ग तथा समुदायलाई राज्यको मुलधारमा समाहित गर्ने ।
- नागरिक स्तरबाट उठान भएका आवश्यकता एवं अपेक्षाहरूको संबोधन गर्नेगरी योजना तथा कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने ।

४. गत वर्षको मुख्य मुख्य उपलब्धीहरू

- एसियाली विकास बैंकको सहयोगमा नेपाल सरकार , नगर विकास कोष र नगरपालिकाको सह लगानीमा १० मिलियन डलरसम्मको सैनैमा चक्रपथको बाकी खण्डका निम्ति एसियाली विकास बैंकबाट सैनैमा नगरपालिकाका लागि अनुदान स्वीकृत भइ कार्य संचालन भएको ।

सैनैमा नगरपालिकाको सामाजिक परीक्षण प्रतिवेदन-२०८३

- ⊕ एक नगर (एक आधारभुत अस्पताल अन्तर्गत नेपाल सरकारको सशर्त अनुदानबाट निर्माणाधीन १५ सैया अस्पताल निर्माण सम्पन्न भई सञ्चालनमा रहेको ।
- ⊕ पश्चिमको नेपालको पशुपतिनाथ भनी चिनारी रहेको पर्रोहा पर्मेध्वर बोलबम धाम पुरातात्विक प्यागोडा शैली मा मन्दिर निर्माण सम्पन्न भएको ।
- ⊕ कृषि उत्पादनलाई लामो समय सम्मका लागि भण्डारणका निम्ति करिव ३५० मेट्रिक टन क्षमताको चिस्यान भण्डार (Cold Store) को मुल भवन, पर्खाल, Guard House, प्रशासनिक भवन, सेड, शौचालय, Paving लगाएतका कार्य सम्पन्न भएको ।
- ⊕ सैनैमा २ रिडरोड देखि बोलबम पार्क जान फुटपाथ सहित अस्पल्ट प्रविधिबाट (Hill Road) सडक कालोपत्रे र आवश्यक स्थानमा रिटेनिड वाल लगायतका स्ट्रक्चर सहित थप निर्माण कार्य निरन्तर भएको ।
- ⊕ वडा कार्यालयहरुको पुर्वाधार विकासमा जोड दिदै यस आ। व। मा वडा नं २ ,३,६,७, र ११ को वडा कार्यालय भवन र वडा नं १ र ६ को स्वास्थ्य केन्द्र र रामापुर मा। वि। परि सरमा कम्पाउन्ड गारो निर्माण जिससको मौज्जात कोष मार्फत भएको ।
- ⊕ उज्यालो नमुना गाउँ कार्यक्रम अन्तर्गत इन्टरलक टायल विच्छाई नाली र सडकवत्ती सहित वडा नं १ पर्रोहा गाँउ, वडा नं २ को उचडिहवा, वडा नं ४ झारवैरा गाँउ, वडा नं ५ पोखरभिडवा गाँउ, वडा नं ६ दुधराक्ष गाँउ, वडा नं ८ रामापुर थारु गाँउ र वडा नं १० पानवारी भच्काइ र वडा नं ११ को दक्षिणा वरउली गाँउमा सडक पुर्वाधार निर्माण सम्पन्न भएको ।
- ⊕ वडा नं ५, ६ , ७, १० र ११ मा सडक कालोपत्रे कार्य भएको, हाटबजारमा थप निर्माण कार्य भएको । साथै सडक बोर्डबाट विनियोजित बजेटमा नगरपालिकाबाट थप लगानी भई सम्पुर्ण वडाहरुमा सडक मर्मत तथा स्तरउन्नती भएको ।
- ⊕ मुर्गियामा राष्ट्रिय स्तरको रङ्गशाला निर्माण कार्य अन्तर्गत स्टेडियम प्यारापेटको फ्रेम स्ट्रक्चर र सडक निर्माण सम्पन्न भएको र हाल प्यारापेटको च्यापलन र Roofing र Landscaping तथा फिनिसिङ् (Seating Chairs, A.C., Painting, Tiles and Marble, Paving etc) थप निर्माण कार्यको सम्पन्न भएको र थप पुर्वाधार निर्माणका काम निरन्तरता दिईएको ।
- ⊕ एक वडा एक खुल्ला व्यामशाला निर्माण कार्यक्रमलाई निरन्तरता हुदै हाल सम्म वडा नं १,२,६, ७ , १० र ११ मा व्यामशाला निर्माण भई सम्पन्न भएको ।
- ⊕ जलवायु परिवर्तन अनुकुलन, डुबान नियन्त्रण, पुर्नभरणका निम्ति वडा नं १ देखि ११ सम्म विभिन्न ऐतिहासिक कुवा, पोखरीहरु मर्मत एवं विस्तारमा निरन्तरता दिएको ।
- ⊕ ५ लाख सम्मको योजनाको संख्या २१९ र ५ लाखभन्दा माथिका योजनाको संख्या ९२ गरी जम्मा कूल योजना संख्या ३११ सम्पन्न भएको ।
- ⊕ त्यसैगरी नगरपालिकाले नगरको स्वच्छताका लागि फोहरमैला व्यवस्थापनका लागि जग्गा प्राप्त गरेको पाईयो ।
- ⊕ १८७६ मिटर कालोपत्रे सडक मर्मत, १११६५।८० मिटर सडक स्तरउन्नती (ग्राभेलिङ्ग), सडक मर्मत कालोपत्रे २२८० मिटर, नालिनिर्माण ७९१७।१६ मिटर , ह्युमपाईप जडान ३५२।७५ मिटर ,विद्युत प्रसारण तार ३८०० मिटर, भवन निर्माण ४२ वटा , उज्यालो नमुना गाउँ निर्माण कार्यक्रम अन्तर्गत टायल विच्छाउने

सैनामैना नगरपालिकाको सामाजिक परीक्षण प्रतिवेदन-२०८३

काम ६१७. ७१ मिटर, कलभर्ट १० वटा, तटबन्ध तथा रिटेनिङ्ग वाल ३४१.२५ मिटर, खुल्ला ब्यामशाला १ वटा निर्माण सम्पन्न भएको ।

- ⊕ कृषक पाठशाला संचालन, कृषकहरूको मागमा आधारित तालिम संचालन, डिजिटल कृषि प्रविधि सम्बन्धि कार्यक्रम(Geo-Agriculture) संचालन ग्रिनहाउस टनेल निर्माण कार्यक्रम, तरकारीको बीउ वितरण कार्यक्रम आकस्मिक वाली संरक्षण सेवा, प्रोत्साहन अनुदान वितरण कार्यक्रम, कृषि यन्त्र उपकरण खरिद तथा वितरण कार्यक्रम, माटो सुधारका लागी मुगं र ढैचाको बीउ वितरण र बर्षे फलफुलका बिरुवा वितरण कार्यहरू गरेको ।
- ⊕ विश्व रेबिज दिवस कार्यक्रममा पशु विकास शाखा सप्ताह ब्यापी कार्यक्रम गरि सैनामैना नगरपालिकाका ३६२ कुकुरलाई रेबिज बिरुद्ध खोप लगाइएको ।
- ⊕ पशु विकास शाखा सैनामैना पहलबाट भेटेरिनरी अस्पताल तथा पशु सेवा बिज्ञकेन्द्र भैरहवाको कार्यक्रमको बजेट बाट सैनामैना-४ लेडुवाको सामुदायिक पोखरीमा माछाका भुरा १०००० छोडिएको विवरण गरेको।
- ⊕ सैनामैना नगरपालिका वडा नं ३ मा कृषक समुहको आयोजनामा संचालन भएको १ दिने पशु पालन तालिम पशु शाखाका प्राविधिकको सहयोगमा सम्पन्न भएको ।
- ⊕ आ.व. २०८१/०८२ मा नबिकरण भएका पशुपन्छी फार्म तथा समूहहरू १३४ रहेको आ.व.२०८१/०८२ मा भएको वार्षिक दुध उत्पादन जम्मा ६२,४९,६०० लि. रहेको ।
- ⊕ सैनामैना नगरपालिका र वाणगङ्गा नगरपालिकाको समन्वयमा छाडा चौपाय व्यवस्थान गरेको ।
- ⊕ घरेलु हिंसा, लैङ्गिक तथा सामाजिक हिंसामा निरन्तर कमी आएको ।
- ⊕ रु २ लाखको महिला हिंसा निवारण कोषको स्थापना गरिएको ।
- ⊕ महिलाहरूलाई शसक्तिकरण र विभिन्न कार्यहरूमा सक्रिय सहभागिताका लागि महिला सँग उपप्रमुख कार्यक्रम संचालन भएको ।
- ⊕ अपाङ्गता परिचयपत्र वितरणमा सामाजिक सुरक्षाका साथै अपाङ्गताको बर्गीकरण व्यवस्थित भएको ।
- ⊕ अपाङ्गता साहेक सामग्री बाट हिडडुल गर्न सहज भएको प्रतिक्रिया पाईयो ।
- ⊕ महिलाहरू कानुनी अधिकार नेतृत्व, क्षमता विकास सशक्तिकरणमा वृद्धि भएको ।
- ⊕ बालक्लव, बाल संजाल तथा बाल अधिकारको संजाल बाट बालबालिका साङ्गठनीक बाल अधिकार(बाल बचाउ), बाल सहभागीता, बाल संरक्षण र बाल विकास बाल मैत्री कार्यहरूमा विशेष जोड दिएको ।
- ⊕ कुपोषण पहिचानको लागि समुदाय स्तरमा स्क्रिनिंग कार्यक्रम ९३१२ जना मध्यम कुपोषित पहिचान व्यवस्थित रूपमा संचालन भएको ।
- ⊕ विद्यालयमा पोषण पर्दर्शनी तथा पोषिलो जाउलो सम्बन्धि कार्यक्रम प्रति आकर्षण बढेको ।
- ⊕ १० देखि १९ वर्षका किशोरीहरूलाई पाठेघरको मुखको क्यान्सर विरुद्धको खोप अभियान संचालन भएको ।
- ⊕ पूर्णखोप दिगोपना सुनिश्चित वडा तथा नगरपालिका कायममा निरन्तरता दिएको ।
- ⊕ सुत्केरी हुन स्वास्थ्य संस्था सम्म जानको लागि निशुल्क एम्बुलेन्स व्यवस्था का साथै स्वास्थ्य संस्थामा प्रसुति गराए बापत नेपाल सरकारले दिने रकममा रु १ हजार पालिकाले थप गरेको प्रशंसनीय देखियो ।
- ⊕ विद्यालय तथा समुदायमा किशोर किशोरी स्वास्थ्य बारेमा अभिमुखीकरण निरन्तर गरेको पाईयो ।
- ⊕ ६ वटा स्वास्थ्य संस्थामा किशोर किशोरी मैत्री सेवा विस्तार प्रशंसनीय देखिन्छ ।

सैन्यामैना नगरपालिकाको सामाजिक परीक्षण प्रतिवेदन-२०८३

- ⊕ सुत्केरी महिला १०३० जना, अपाङ्गता भएका व्यक्ति २० जना, जेष्ठ नागरिक ५५ जना गरी जम्मा ११०५ जनालाई निशुल्क एम्बुलेन्स सेवा उपलब्ध गराएको ।
- ⊕ नसर्ने रोगको स्क्रिनिंग ९ समुदाय स्तरमा १५०० जनाको रक्तचाप , रगतमा चिनीको मात्रा र पिसाबमा प्रोटीनको जाँच गरेको ।
- ⊕ नसर्ने रोगको रोकथामको लागि “खाने कसरि पिउने कसरि र जिउने कसरि” सम्बन्धि समुदायमा अभिमुखीकरण कार्यक्रममा ९०० जना सहभागी संचालन भएको।
- ⊕ स्वास्थ्य संस्थामा न्युनतम सेवाको सुनिश्चितताको लागि न्युनतम सेवा मापदण्डको फलोअप
- ⊕ पर्योहा स्वास्थ्य चौकीलाई सैन्यामैना नगर अस्पतालमा स्तरउन्नत गरि एक्स रे सेवाको सुरुवात
- ⊕ सैन्यामैना १,३ र सहरी स्वास्थ्य केन्द्र ७ , दुधराक्ष स्वास्थ्य चौकी तथा सालझन्डी स्वास्थ्य चौकीको भवन निर्माण भएको देखिन्छ ।
- ⊕ जम्मा ११५० जनालाई एन्टी रेविज भ्याक्सिन लगाएको पाईयो ।
- ⊕ नगरपालिकाका २,४ र ८ वडाका १४१ जना मोतिबिन्दुका बिरामीहरुको मोतिबिन्दु शल्यक्रिया गरेको ।
- ⊕ सबै स्वास्थ्य संस्थाहरुबाट वर्षेभरि नियमित रूपमा खड्बू विधिबाट पाठेघरको मुखको क्यान्सर स्क्रिनिंग ।
- ⊕ नसर्ने रोगको स्क्रिनिंग तथा जनाचेतानामुलक् कार्यक्रम र नसर्ने रोगको रोकथामको लागि समुदायमा खाने कसरि, पिउने कसरि र जिउने कसरि कार्यक्रम संचालन ।
- ⊕ सामुदायिक, संस्थागत र धार्मिक गरी जम्मा २५१८८ जना विद्यार्थीहरु विभिन्न तहमा अध्ययनरत भएको पाईयो भने दलित ४५५, छात्रा १५६० र अपाङ्ग ४५ गरी जम्मा २०६० विद्यार्थीहरुले छात्रवृत्ती प्राप्त गरेको पाईयो ।
- ⊕ दिवा खाजा कार्यक्रमबाट लाभान्वित विद्यार्थी संख्या ४९६६ जना रहेको देखियो ।
- ⊕ वडामा उपस्थित हुन नसक्ने लाभग्राहीहरुको घरघरमा गइ सामाजिक सुरक्षाभत्ता विवरण नवीकरण गरिएको पाईयो ।
- ⊕ बैंकमा उपस्थित हुन नसक्ने लाभग्राहीहरुको घरघरमा गइ भत्ता वितरण गर्ने व्यवस्था मिलाइएको पाईयो ।
- ⊕ घटना दर्ता सप्ताह व्यवस्थित रूपमा सम्पन्न गरेको देखियो ।
- ⊕ यस आर्थिक वर्षमा कुल २८० वटा विभिन्न प्रकारका योजना तथा आयोजनाहरु सम्पन्न भएको ।
- ⊕ ज्येष्ठ नागरिक अन्य ४१६३ , ज्येष्ठ नागरिक दलित ४३८, ज्येष्ठ नागरिक एकल महिला ४९४ , विधवा १३८३, पूर्ण अपाङ्गता भएका व्यक्ति १६३, अति अशक्त अपाङ्गता भएका व्यक्ति ३५९, लोपोन्मुख आदिवासी जनजाती १३ र दलित बालबालिका ५२८ गरी जम्मा ७५४१ जनालाई रु २८४७५२८० सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण भएको ।
- ⊕ वडामा उपस्थित हुन नसक्ने लाभग्राहीहरुको घरघरमा गइ नवीकरण गरिएको ।
- ⊕ बैंकमा उपस्थित हुन नसक्ने लाभग्राहीहरुको घरघरमा गइ भत्ता वितरण गर्ने व्यवस्था मिलाइएको ।
- ⊕ घटना दर्ता सप्ताह सम्पन्न गरेको
- ⊕ १ नम्बर वडामा १५८ जनाको राजश्व जम्मा भई लालपुर्जा वितरणको काम अन्तिम चरणमा रहेको ।
- ⊕ ७ नम्बर वडामा ३४६ जनाको संकलन राजश्व सम्बन्धी सूचनाको लागि आयोगमा पठाएको

सैनैना नगरपालिकाको सामाजिक परीक्षण प्रतिवेदन-२०८३

- ⊕ सैनैना नगरपालिकामा प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम अन्तर्गत सुचिकृत बेरोजगार व्यक्तिहरु २०८२ मध्ये युवा रोजगारीमा रुपान्तरण पहल आयोजना (आ।इ।डि।ए) अन्तर्गत ४० जनाले ५० दिनको जीवन उपयोगी सिप तालिम (इलोकट्रोलिक) प्राप्त गरेका । यिनै ४० जना मध्ये ३५ जनाले कामको लागि पारिश्रमिक आयोजनामा १० दिन देखि ३० दिन सम्म रोजगारी प्राप्त गरेको देखियो ।
- ⊕ नेपाल सरकार अन्तर्गत कामको लागि पारिश्रमिकमा आधारित आयोजनामा १५ जनाले ३० दिन देखि १०० दिन सम्म काम गरेको तथ्यांकबाट देखियो ।
- ⊕ वैदेशिक रोजगारीमा गएर आएकालाई पुनः श्रम स्वीकृति र जान चाहनेको लागि २५० जनाको श्रम स्वीकृतिमा सहजीकरण भएको पाइयो ।
- ⊕ वैदेशिक रोजगार बोर्डबाट आर्थिक सहायता पाएका परिवारको बालबालिबालाई वैदेशिक रोजगारबाट प्राप्त गर्ने छात्रवृत्तिमा सहजीकरण गरेको देखियो ।
- ⊕ वैदेशिक रोजगारीमा गएर अङ्गभङ्ग तथा मृत्यु भएका व्यक्तिहरुको परिवारलाई वैदेशिक रोजगार बोर्डको सचिवालयबाट प्राप्त गर्ने आर्थिक सहयोगका लागि सिफारिस गरिएको पाइयो ।
- ⊕ समुदायमा सामुदायिक संस्थाका सदस्यहरुले घुम्तीकोष लगानीबाट बाखापालन , कुखुरापालन, भैंसीपालन, व्यापारजस्ता साना व्यवसाय संचालन गरी आफ्नो आम्दानी बढाएको र त्यो आम्दानीले घरखर्च , उपचार खर्च , छोराछोरीको शिक्षामा समेत खर्च गर्ने गरेको पाइयो ।
- ⊕ नगरभित्र रहेका सार्वजनिक जग्गाहरु , कुलो , पोखरी र वार्ड कार्यालयहरुको लगत राखी व्यवस्थित गर्ने कार्य सम्पन्न गरेको पाइयो ।
- ⊕ सैनैना नगरपालिको भू-उपयोग योजना बनाउन भू-उपयोग नीतिमा भएको व्यवस्था अनुसार नगर भित्रका लालपुर्जा जग्गाको कित्ताहरुलाई कृषिआवासमा वर्गीकरण गर्ने कार्य सम्पन्न गरिएको र स्थानीय भू-उपयोग परिषदमा पेश गर्ने र पारित गर्ने कार्य अन्तिम चरण मा रहेको देखियो ।
- ⊕ न्यायिक समितिले सामान्य नागरिकहरुलाई आफ्नो घरदैलोमा नै संक्षिप्त कार्यविधि प्रयोग गरी न्यायिक सेवा प्रदान गर्ने गरिएवाट नागरिकहरुले सहज रुपमा न्यायिक सेवा प्राप्त गर्न सफल भएको पाइयो ।
- ⊕ ससाना विवादहरुमा न्याय पाउनका लागि अदालत सम्म पुगी अदालती लामो, खर्चिलो र झन्झटिलो प्रक्रियाबाट मुक्त गरी कम खर्चिलो छिटो र छरितो न्याय सुनिश्चित हुने हुँदा नागरिकहरु न्यायको खोजिमा न्यायिक समितिमा आउनेक्रम बढेको देखियो ।
- ⊕ मेलमिलापको माध्यमबाट विवाद समाधान गर्दा परिवार तथा समाजमा सामाजिक सम्बन्ध सुदृढ गर्न मद्दत पुगेको प्रतिक्रिया प्राप्त भयो ।
- ⊕ मेलमिलापकर्ताहरुमा सामाजिक दायित्व बोध भएको पाइयो ।
- ⊕ डिभिजन वन कार्यालय, सैनैना नगरपालिका र समृद्धिका लागि वन परियोजनाको संयुक्त लगानीमा सैनैना वडा नं ६ को गोरखनाथ सामुदायिक महिला विधालय भएको जग्गामा नयाँ नर्सरी निर्माण गरि विभिन्न प्रजातिका वन विरुवाहरुको वितरण भैरहेको देखियो ।
- ⊕ सार्वजनिक जग्गाको संरक्षणका लागि सैनैना वडा नं ८ मा गठन गरिएको भड्छा सार्वजनिक वन विकास समितिको जग्गामा गरिएको वृक्षरोपणको संरक्षणका लागि तारबार गरिएको देखियो ।

सैनामैना नगरपालिकाको सामाजिक परीक्षण प्रतिवेदन-२०८३

- ⊕ राष्ट्रपति चुरे तराई मधेश संरक्षण विकास समितिसँग समन्वय गरि सार्वजनिक पोखरी तथा सिमसार संरक्षणका लागि लेडुवा सार्वजनिक पर्यटकिय पोखरीमा पोखरीको क्षेत्रफल बिस्तार, ह्युम पाईप जडान, खानेपानी तथा सिँचाईका लागि चापाकल निर्माण, भू-संरक्षणको लागि बाल निर्माण लगायतका अन्य कार्यहरु गरिएको विवरण प्राप्त भयो ।
- ⊕ सैनामैना वडा नं ९ का १ जना निजी किसानलाई १ हेक्टर क्षेत्रफलमा निजी वन वृक्षरोपणका लागि कार्यसम्पादनमा आधारित अनुदान दिई प्रशंशनीय कार्य भएको पाईयो ।
- ⊕ ३ वटा समितिलाई ५ हेक्टर सार्वजनिक जग्गामा वृक्षरोपणका लागि कार्यसम्पादनमा आधारित अनुदान दिईएको
- ⊕ पहिचान भएका निजी सार्वजनिक वनका किसानहरुलाई लैङ्गिक समानता, सामाजिक, वातावरणीय सुरक्षा तथा वन व्यवस्थापन सम्बन्धि तालिम सञ्चालन गरेको पाईयो ।
- ⊕ पालिकाले व्यवस्थित र उपलब्धिमूलक कार्यसम्पादनका लागि २०७९।२०८०-२०८३।२०८४ सम्मको पञ्चवर्षीय योजना बनाएको पाईयो ।
- ⊕ स्थानीय तह संस्थागत क्षमता स्वमूल्याङ्कन. Local Government Institutional Capacity Self-Assessment (LISA) मा पालिकाले आर्थिक वर्ष २०७८।०७९ मा ७५.५, २०७९।०८० मा -८२.५ र २०८०।०८१ मा ८६.७५ अंक प्राप्त गरेको देखियो ।

५.१. आ.व. २०८२/०८३ सैनामैना नगरपालिका नगरसभामा प्रस्तुत वार्षिक नीति तथा कार्यक्रमः

१. यस नगरपालिका क्षेत्र भित्र बसोवास गर्ने भूमिहीन सुकुम्वासी, भूमिहीन दलित र अव्यवस्थित बसोवासीको हालसम्म नाँपजाँच सम्पन्न भएका क्षेत्रको जग्गाको जग्गाधनी दर्ता प्रमाणपत्र वितरण गरिनेछ भने बाँकी क्षेत्रका जग्गाको नापजाँच कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ। नापी कार्यालय सँगको समन्वयमा नगर क्षेत्र भित्रका नक्सा र फिल्ड नमिलेका विभिन्न स्थानका जग्गाको पुनः नापी गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
२. वाली विरुवाको उत्पादन र उत्पादकत्वमा लागत कम गरी उत्पादनमा वृद्धि ल्याउनको लागि अनुदान तथा लागत साझेदारीमा साना सिचाई कार्यक्रम संचालन गरिनेछ।
३. धान, मकै, गहुँ, दलहन जस्ता वालीहरुको उत्पादन र उत्पादकत्व वृद्धि गर्न उन्नत जातका बीउ वितरण गरिनेछ
४. वालीहरुमा लाग्ने विभिन्न रोग तथा किरा व्यवस्थापन र निवारण गर्नको लागि प्लान्ट क्लिनिक संचालन तथा किटनाशक, दुसीनाशक विषादी, सुक्ष्म तत्व तथा जैविक विषादी र हिउँदै तथा बसन्ते तरकारीको बीउ वितरणको व्यवस्था मिलाइनेछ।
५. सैनामैना नगरपालिका वडा नं. ३ मा निर्माण सम्पन्न भएको शित भण्डारगृहलाई स्वीकृत कार्यविधि बमोजिम सञ्चालनगर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ।

६. हाल विषादी तथा रासायनिक मलको कारणले माटोको उर्वरा शक्ति घट्दै गएकोले माटोको गुणस्तर जाँच गरी उपयुक्त खेति प्रवर्द्धन गर्न माटो परीक्षण शिविर सञ्चालन गरिनेछ।
७. माहुरी पालन गर्ने व्यावसायिक कृषकहरूलाई मह उत्पादन प्रवर्द्धनको लागि तोरीको वीउ, चिउरी, लिची र कल्की फुलका विरुवामा अनुदान दिइनेछ।
८. कृषक समूहहरूको मागमा आधारित स्थलगत तालिम र वाली विशेष अनुसार फलफुल खेति, बेमौसमी तरकारी खेति र पोष्ट हार्वेष्ट सम्बन्धि तालिम संचालन गरिनेछ।
९. युवाहरूको बढ्दो विदेश पलायनलाई निरुत्साहित गर्न र वैदेशिक रोजगारबाट फर्केका युवालाई कृषि पेशामा आकर्षित गराई स्वदेशमै रोजगारी सिर्जना गर्न वाली लगाउने कृषकहरूलाई वाली लगाएको क्षेत्रफलको आधारमा प्रोत्साहन गर्ने नीति लिइनेछ।
१०. अर्गानिक वाली उत्पादनमा किसानहरूलाई उत्प्रेरित गर्नका लागि आई.पि.एम. कृषक पाठशाला संचालन गरिनेछ। प्राङ्गारिक र भर्मि कम्पोष्ट मल उत्पादन गर्ने व्यावसायिक कृषकहरूलाई उत्पादनको आधारमा प्रोत्साहन अनुदान कार्यक्रम संचालन गरिनेछ।
११. तरकारी र फलफुल लगाउने व्यावसायिक कृषकहरूलाई प्लाष्टिक रोल अनुदानमा वितरण गरिनेछ। व्यावसायिक रुपमा आलु उत्पादन गर्ने कृषकहरूलाई क्षेत्रफलको आधारमा प्रोत्साहन अनुदानको कार्यक्रम संचालन गरिनेछ।
१२. विभिन्न वाली र वालीमा लाग्ने रोग किराको बारेमा जानकारी दिने उद्देश्यले सूचनामुलक सामाग्री छपाई वितरण गर्नुका साथै विभिन्न वालीमा उत्कृष्ट कृषक छनौट गरी वाली उत्पादन प्रदर्शन कार्यक्रम संचालन गरिनेछ।
१३. निर्वाहमुखी कृषि पेशालाई व्यवसायिक कृषि उत्पादन तर्फ रुपान्तरण गर्नका लागि विउ उत्पादक कृषकहरूलाई विउ, मल, कृषि औजार र यन्त्र उपकरणमा अनुदान दिने व्यवस्था मिलाइनेछ।
१४. परिचय पत्रको आधारमा मलखाद लगायत कृषि अनुदान उपलब्ध गराउन र वास्तविक किसान पहिचान गर्नको लागि किसानहरूको सूचिकरण गरी किसान परिचय पत्र उपलब्ध गराइनेछ।
१५. "कृषिको आधार: सिँचाईमा सुधार" भन्ने मुल नारा अनुसार कृषि खेती अभिवृद्धि हुने गरी विद्यमान सिँचाई संरचनाको सुदृढीकरण, सतह तथा भूमिगत सिँचाई प्रणालीको पुर्नस्थापना तथा मर्मत सम्भारमा जोड दिइनेछ।

१६. नगरभित्र कृषि उत्पादनलाई बढवा दिन नगरपालिकाबाट सञ्चालित मुर्गिया साप्ताहिक हाटवजार र शान्तिटोल साप्ताहिक हाटवजारलाई थप व्यवस्थित बनाउँदै लगिनेछ र सालझण्डीको पानवारी हाटवजारलाई सञ्चालनमा ल्याउन संघीय तथा प्रदेश सरकारसंग सालझण्डी देखि पानवारी जोड्ने झोलुङ्गेपुल निर्माण गर्न आवश्यक पहल गरिनेछ ।
१७. दूधजन्य उत्पादनलाई वृद्धि गर्न निःशुल्क नक्ष सुधार कार्यक्रम संचालन गरिनेछ । पशु स्वास्थ्य सेवा कार्यक्रम उपचार, खोप र प्रयोगशाला सेवालाई प्राथमिकता दिइनेछ । दूध र मासुमा उत्पादन लागत कम गर्नका लागि हिउँदे, बर्षे, घाँसको वीउ वितरण कार्यलाई निरन्तरता दिई साईलेजघाँस उत्पादन कार्यक्रम अगाडि बढाइनेछ ।
१८. "उत्पादन साथमा, अनुदान हा तमा" भन्ने नारालाई आत्मसात् गर्दै दूध र मासु उत्पादन गर्ने किसानलाई उत्पादनको आधारमा प्रोत्साहन सहयोग अनुदान तथा यान्त्रिकीकरण कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
१९. पशुपन्छी जन्य रोगहरु नियन्त्रण गर्न विषय विशेषज्ञ सहितको पशु स्वास्थ्य सेवा उपलब्ध गराइनेछ । व्यवसायिक पशुपन्छी तथा मत्स्यपालक कृषकहरु को फर्म दर्ता तथा नवीकरण नियमित रुपमा गर्दै लगिनेछ । दूधमा आत्मनिर्भर हुनको लागि गाईभैसी प्रबर्द्धन कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ । सामुदायिक कुकुर मालाग्ने रेबिज रोग नियन्त्रण गर्नका लागि खोप कार्यक्रम संचालन गरिनेछ । बाणगंगा नगरपालिकासंगको सहकार्यमा सुरु गरिएको छाडा चौपाया व्यवस्थापन कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
२०. नगर क्षेत्रभित्र सञ्चालनमा रहेका सहकारी संस्थाहरुलाई सहकारीका मूल्य मान्यता र सिद्धान्तको पालना गराउन विद्यमान कानुनको प्रभावकारी कार्यान्वयनसँगै संस्थागत विकास र अनुशिक्षण कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ । सहकारीहरुको नियमित अनुगमन र नियमनलाई निरन्तरता दिँदै संस्थागत सुशासन, लगानीको सुरक्षा तथा पारदर्शी उपयोग सुनिश्चित गरिनेछ ।
२१. सहकारीलाई उत्पादन र आयमूलक क्षेत्रमा केन्द्रित गराई स्थानीय रोजगारी र आय आर्जनमा टेवा पुऱ्याउने नीति अवलम्बन गरिनेछ । सहकारीको संख्यात्मक वृद्धिभन्दा गुणात्मक विकासलाई प्राथमिकता दिँदै संस्थाहरुको क्षमता अभिवृद्धि गरिनुका साथै उद्देश्य र कार्यक्षेत्र मिल्ने सहकारीहरुलाई एकीकरण गर्न प्रोत्साहित गरिनेछ ।
२२. रोजगार कार्यक्रमलाई अझ प्रभावकारी रुपमा अगाडि बढाउन सामुदायिक आयोजनामा सैन्यामैना नगरपालिकाको लागत साझेदारी कायम गरिनेछ ।
२३. बेरोजगार व्यक्तिहरुको तथ्याङ्क संकलन तथा विश्लेषण गरी रोजगार सूचना व्यवस्थापन प्रणालीमा बेरोजगारको सूची अद्यावधिक र व्यवस्थित गर्नु का साथै नगर पालिकाभित्र उपलब्ध रोजगारीका अवसरहरुको पहिचान गरी रोजगार सेवा केन्द्र मार्फत सूचना प्रवाह गरी रोजगारीका लागि रोजगारदाताहरूसँग सहजिकरण गरिनेछ ।

२४. स्थानीय स्तरमा रोजगार रणनीति तयार गरी लागु गरिनेछ, जसबाट स्थानीय जनसंख्या, स्रोत र साधन, सामाजिक, आर्थिक तथा रोजगारीको तथ्याङ्क विश्लेषण गरी विशेष कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ।
२५. वैदेशिक रोजगारीमा जाने व्यक्तिहरूको लागि श्रम स्वीकृति र पुनः श्रम स्वीकृतिको कार्यलाई सहजीकरण गर्नुका साथै रोजगारीको सिलसिलामा विदेशमा गई बिरामी भएका, अलपत्र परेका, अङ्गभङ्ग तथा मृत्यु भएका व्यक्तिहरूको राहत तथा उद्धारको लागि वैदेशिक रोजगार बोर्डको सचिवालय सँग समन्वय गरिनेछ।
२६. स्थानीय स्तरमा रोजगारीको प्रवर्द्धनका लागि सार्वजनिक निर्माण कार्यहरूमा सम्भव भए सम्म श्रममुलक प्रविधिको प्रयोग गरी रोजगारी सिर्जनामा जोड दिइनेछ।
२७. वैदेशिक रोजगारबाट फर्किएका व्यक्तिहरूलाई सामाजिक तथा आर्थिक रूपमा सक्षम बनाउनका लागि आवश्यक सीपमूलक तथा आय आर्जनका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ।
२८. श्रम रोजगार तथा सामाजिक सुरक्षा मन्त्रालय र सैन्यामैना नगरपालिकाको लागत साझेदारीमा वैदेशिक रोजगारीलाई सुरक्षित, व्यवस्थित र मर्यादित बनाउनको लागि सुरक्षित आप्रवासन (सामी) कार्यक्रमसञ्चालन गरिनेछ।
२९. संघीय सरकारको सहयोगमा निर्माण सम्पन्न भई चालु आर्थिक वर्षबाट सञ्चालन हुँदै आएको सैन्यामैना नगर अस्पताललाई थप जनशक्ति र स्रोत साधनको व्यवस्था मिलाई अस्पतालबाट सञ्चालन गरिने सेवा सुविधालाई सुदृढ गर्दै स्वास्थ्य विमा कार्यक्रम समेत सञ्चालनगर्ने गरी थप प्रभावकारी बनाईनेछ।
३०. “कोख देखि शोक सम्म नगर सरकार” भन्ने नीतिलाई अवलम्बन गर्दै घरमा हुने सुत्केरीलाई शुन्य गर्नको लागि सैन्यामैना नगर अस्पतालमा रहेको २४ घण्टे बर्थिंग सेन्टरलाई व्यवस्थित बनाउँदै लगिनेछ। स्वास्थ्य संस्थामा सुत्केरी गराउने कार्यलाई प्रोत्साहन गरिनेछ। साथै सुत्केरी र नवजात शिशु स्वास्थ्य पोषण कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ।
३१. पाठेघरको मुखको क्यान्सर, स्तन क्यान्सर, मानसिक स्वास्थ्य समस्या लगायत नसर्ने रोगको स्क्रिनिंग तथा चेतनामुलक कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ।
३२. गर्भवती तथा सुत्केरी महिला, ७० वर्ष माथिका ज्येष्ठ नागरिक, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, अति गरिब तथा विपन्न नागरिकहरूलाई रुपन्देही जिल्लाभित्रका स्वास्थ्य संस्थासम्म पुग्नका लागि निःशुल्क एम्बुलेन्स सेवालालाई निरन्तरता दिइनेछ।

३३. मुख्य गरी थारु समुदायमा देखिने वंशाणुगत रोग सिकलसेल एनिमिया तथा थालासेमियाको समयमा पहिचान गर्नको लागि स्क्रिनिंग तथा चेतनामुलक कार्यक्रमको व्यवस्था मिलाइनेछ।
३४. क्यान्सर, मुटुरोग, मृगौलारोग, गम्भीर चोटपटक लागेका लगायत विभिन्न स्वास्थ्य समस्या भएर आर्थिक अभावमा स्वास्थ्य संस्थामा जान नसकेका विपन्न नगरबासीलाई स्वास्थ्य संस्थासम्म पुगेर जाँच तथा उपचार गराउन विशेष व्यवस्था मिलाइनेछ।
३५. जनावरको टोकाईबाट लाग्ने रेबिज रोगको रोकथामका लागि सैनैमा नगर अस्पतालमा सञ्चालित एन्टी रेबिज भ्याक्सिन लगाउने कार्यलाई थप व्यवस्थित बनाउँदै लगिनेछ।
३६. स्वास्थ्य सेवामा नागरिकको Out of Pocket Expenditureलाई कम गर्न स्वास्थ्य विमामा दर्ता नभएका नागरिकलाई स्वास्थ्य विमाको पहुँचमा ल्याउन आवश्यक नीतिको अवलम्बन गरिनेछ साथै सबै महिला सामुदायिक स्वास्थ्य स्वयंसेविकालाई दिइँदै आएको निःशुल्क स्वास्थ्य विमालाई निरन्तरता दिइनेछ।
३७. कुष्ठरोग र क्षयरोग मुक्त पालिका बनाउन क्षयरोग र कुष्ठरोगका विरामीलाई उचित समयमा पहिचान गरी उपचारको दायरामा ल्याउनको लागि स्क्रिनिंग शिविरहरू सञ्चालन गरिनेछ।
३८. किशोरीहरूमा हुने रक्तअल्पता कम गर्नको लागि साप्ताहिक रूपमा आइरन फोलिक एसिड खुवाउने कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिँदै सबै किशोरीको रक्तअल्पता परीक्षण गर्ने नीति लिइनेछ।
३९. महिला, बालबालिकार किशोरकिशोरी सबैको पोषण अवस्थामा सुधार गरी पोषण मैत्री स्थानीय तह घोषणा गर्ने नीति लिइनेछ।
४०. स्वास्थ्य सम्बन्धी तथ्याङ्क व्यवस्थापनलाई व्यवस्थित र गुणस्तरीय बनाइ तथ्यपरक योजना तर्जुमाको लागि प्रोत्साहन गरिनेछ साथै तथ्याङ्क व्यवस्थापनलाई डिजिटलाइज गर्दै जाने नीति लिइनेछ।
४१. नगरपालिका क्षेत्रभित्र मातृ तथा नवशिशु स्वास्थ्य सुधारका लागि महिला सामुदायिक स्वास्थ्य स्वयंसेविकाले पुर्याउँदै आएको योगदानको उच्च मुल्याङ्कन गरी प्रोत्साहनको व्यवस्था मिलाईने छ।
४२. प्रजनन स्वास्थ्य तथा सुरक्षित मातृत्व सम्बन्धी कार्यक्रम संचालन गरी प्रजनन उमेरका किशोरी तथा महिलाको चेतना अभिवृद्धि गराउने कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ।

४३. प्राकृतिक विधिबाट दीर्घ रोगीहरूको उपचारमा सहयोग पुर्याउन सैनैना १ बन्कटामा निर्मित सैनैना प्राकृतिक चिकित्सालय र वडा नं ८ मा रहेको नागरिक आरोग्य केन्द्र सञ्चालनमा आवश्यक सहयोग गरिनेछ ।
४४. "समग्र शिक्षाको सुधार बालबालिका विद्यालय प्रवेशको आधार भन्ने भनाईलाई आत्मसात् गरी सबै सामुदायिक विद्यालयको समग्र पक्षको सुधार गर्नका लागि पुर्वाधार विकासको साथै अन्य शैक्षिक विकास कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
४५. "स्वच्छ आहार स्वस्थ तन; अनि मात्र सिकाईमा लाग्छ मनभन्ने कुरालाई मनन गरी संघीय सरकारको सहयोगमा प्रारम्भिक बालबिकासदेखि कक्षा ५ सम्मका सबै बालबालिकालाई विद्यालयमा तयार गरिएको स्वच्छ र स्वास्थ्यवर्धक दिवा खाजा खुवाउने व्यवस्थालाई अभिभावकको समेत सहभागितामा थप व्यवस्थित गराइनेछ ।
४६. सामुदायिक विद्यालयका कर्मचारी तथा बालविकासका सहजकर्तालाई नगरपालिकाबाट पारिश्रमिकमा थप गरिदै आएको अनुदानलाई निरन्तरता दिइनु का साथै विद्यालय समायोजनका क्रममा बन्द हुन गएका प्रारम्भिक बालबिकास केन्द्रमा विद्यार्थीहरूको संख्या पर्याप्त भई पुनःस्थापना गर्न सम्बन्धित समुदायले चाहेमा आवश्यक सहजिकरण गरिनेछ ।
४७. अनौपचारिक प्रौढ विद्यालय तथा धार्मिक विद्यालय सञ्चालनमा दिइदै आएको प्रोत्साहन अनुदानलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
४८. सैनैना नगर भित्र सञ्चालित सामुदायिक विद्यालय का शिक्षक , विद्यार्थी, विद्यालय व्यवस्थापन समिति र सरोकारवालाहरूको क्षमता अभिवृद्धिकालागि आवश्यक कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
४९. विद्यालयमा कार्यरत महिला शिक्षक हरू कानून बमोजिम प्रसूति विदामा बसेको अवस्थामा विद्यार्थीहरूको पठन पाठनमा हुने क्षतिलाई कम गर्न निजकोस्थानमा स्नातक वा स्नातकोत्तर तहमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरूलाई स्वयं सेवक शिक्षकको रूपमा कार्य गराउने नीति लिइनेछ ।
५०. सामुदायिक विद्यालयमा अध्ययनरत सबै छात्राहरूलाई आवश्यक पर्ने सेनेटरी प्याड निशुल्क उपलब्ध गराइ ने र डिस्पोजल मेसिनको माध्यमबाट प्रयोग भएका सेनेटरी प्याडलाई डिस्पोज गरी विद्यालयमा हुन सक्ने प्रदुषणलाई कम गर्दै लगिनेछ ।
५१. संघीय सरकार मार्फत सामुदायिक विद्यालयमा अध्ययनरत छात्रा, दलित, अपाङ्ग र विपन्न विद्यार्थीलाई दिइँदै आएको छात्रवृत्तिलाई निरन्तरता दिइनेछ र संस्थागत विद्यालयले नियमानुसार प्रदान गर्नु पर्ने छात्रवृत्तिलाई एकरूपता कायम हुने गरी थप व्यवस्थित गराइनेछ ।

५२. राष्ट्रिय पाठ्यक्रम प्रारूपले तोके बमोजिम स्थानीय विषयवस्तुमा आधारित आधारभूत तहको स्थानीय पाठ्यक्रम निर्माण गरी कार्यान्वयनमा लैजान आवश्यक तयारी गरिनेछ।
५३. विद्यालयको सरसफाई, हरियाली प्रवर्द्धन र सुन्दरताको लागि विद्यालयमा उपस्थित सबै सरोकारवालाले “विद्यालयको सरसफाई र सुन्दरताको लागि हरेक दिन मेरो दुई मिनेट” अन्तर्गत अवधारणाको कार्यान्वयन गर्न हरेक दिन दुई मिनेट समय व्यवस्थापन गर्न / गराउन अभियान सञ्चालन गरिनेछ।
५४. सामुदायिक विद्यालयको शैक्षिक गुणस्तर लाई अभिवृद्धि गर्न र शिक्षण सिकाई लाई प्रविधि युक्त बनाउन सामुदायिक विद्यालयहरूमा आइ. सि.टी. केन्द्र निर्माण गरिनेछ। विज्ञान प्रयोगशाला र पुस्तकालय नभएका विद्यालयहरूमा विज्ञान प्रयोगशाला र पुस्तकालय स्थापना गरिनेछ।
५५. विद्यालयको विकासमा निरन्तर लागी विद्यालयको सकारात्मक परिवर्तन गर्न सफल विद्यालयहरूका असल अभ्यासहरू आदान प्रदान गरी सिकाईमा सहजिकरण गर्ने “निरन्तर प्रयास बाट परिवर्तन सम्भव छ” भन्ने नारालाई कार्यान्वयनमा सहजिकरण गर्न प्रोत्साहित गरिनेछ।
५६. नगरपालिका भित्र दक्ष प्राविधिक जनशक्ति तयार गर्न विज्ञान तथा प्राविधिक धारमा अध्यापन गराउने विद्यालयलाई प्रोत्साहित गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ।
५७. नगरपालिका भित्रका युवाहरूलाई स्वदेशमै बसी उद्यमशिल बनाउन BTI, KNPI जस्ता संस्थाहरूसँगको सहकार्यमा युवा लक्षित सीपमूलक र रोजगारमूलक कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ।
५८. कक्षा आठको नगरस्तरीय परीक्षा का साथै अन्य कक्षाको विद्यार्थीको मूल्यांकन प्रक्रिया लाई थप विश्वसनीय र वस्तुपरक बनाउन सहजिकरण गर्नुका साथै सिकाई उपलब्धि को विश्लेषण गरी त्यसको आधारमा शिक्षण सिकाईमा सुधार गर्ने रणनीति अवलम्बन गरिनेछ।
५९. विद्यार्थीहरूमा अन्तर्निहित प्रतिभा प्रस्फुटन गर्न अतिरिक्त क्रियाकलाप सम्बन्धी प्रतियोगिताहरू संचालन गरिनुका साथै प्रभावकारी कार्यसम्पादन गर्ने उत्कृष्ट शिक्षक र विद्यालयलाई निश्चित मापदण्डका आधारमा पुरस्कृत गर्नुका साथै उत्कृष्ट नतिजा ल्याउने विद्यार्थीलाई समेत पुरस्कृत गरिनेछ।
६०. संस्थागत विद्यालयहरूको वर्गीकरण गरी वर्गीकरणका आधारमा संस्थागत विद्यालयले लिने शुल्कमा एक रुपता कायम गर्न लगाइनेछ।

६१. नगरपालिका भित्र रहेका बालबालिकाहरूको सर्वाङ्गीण विकास गरी नगरलाई बालमैत्री नगरको रूपमा विकास गराउन बालबालिकासँगनगर प्रमुख कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिनुका साथै उक्त कार्यक्रमबाट बालबालिका मार्फत बालबालिकामा (Child to child approach) र बालबालिका मार्फत समुदायमा (Child to community approach) का आधारमा समुदायमा रहेका समस्या समाधान उन्मुख हुने गरी कार्यक्रम सन्चालन गरिनेछ।
६२. नगर भित्रका युवा तथा बालबालिकाहरूलाई खेलकुदमा सहभागी गराइ नगरलाई खेलकुदको केन्द्रको रूपमा विकास गर्न खेलाडी उत्पादन गरी खेलकुदमा व्यवसायिकता प्रवर्द्धन गर्न र खेलकुद अभियानलाई सार्थक बनाउन युवा तथा बालबालिकाहरूलाई खेलमा प्रोत्साहन गरिनेछ। नगर भित्र संचालन हुने सबै किसिमका खेलहरूलाई एकद्वार प्रणालीबाट नगरस्तरीय खेलकुद समितिद्वारा सञ्चालन गरिनेछ र कुनै एक विधामा लागत साझेदारीमा खेलकुद सञ्चालन गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ।
६३. सैन्यामैना वडा नं. ४ मा निर्माणाधिन फुटबल रङ्गशालालाई क्रमशः व्यवस्थित बनाउँदै नगरको गौरव खेल पूर्वाधारको रूपमा विकास गर्न आवश्यक कार्यविधि तयार गरिनेछ। उक्त कार्यविधिको आधारमा नगरस्तरीय खेलकुद विकास समितिमार्फत सञ्चालन, मर्मतसंभार, रेखदेख तथा नियमित प्रयोगको व्यवस्थापन मिलाइनेछ। रङ्गशालालाई स्थानीय प्रतियोगिता, विद्यालयस्तरीय खेलकुद, महिला तथा बालमैत्री अभ्यासर प्रशिक्षण कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्ने स्थलको रूपमा प्रयोग गरिनेछ। वडा नं. ७ लम्टैयास्थित गौतम बुद्ध क्रिकेट रंगशालालाई व्यवस्थित गर्दै लगिनेछ। नगरभित्र निर्माण सम्पन्न भएका सबै विधाका खेलकुद पूर्वाधारहरूको दिगो सञ्चालनका लागि आवश्यक कार्यविधि बनाई लागु गरिनेछ।
६४. सामाजिक न्याय र समताका लागि सका रात्मक विभेदको नीति अवलम्बन गर्दै क्षमता विकास तथा स्वरोजगार कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइने छ।
६५. विधवा तथा एकल महिला, ऋणपीडित तथा हिसापीडित महिला, बेरोजगार तथा अति पिछडिएका व्यक्ति, विपन्न समुदायका महिला र यौनिक तथा लैङ्गिक अल्पसंख्यकहरूको पहिचान, मूलप्रवाहीकरण, समावेशीकरण तथा सशक्तीकरणका लागि उनीहरूको सीप तथा क्षमता विकास र रोजगारमुलक तालिम मार्फत स्वरोजगार बनाउन आवश्यक कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने नीति लिइनेछ।
६६. नगरपालिकाले गरेका असल अभ्यास बारे पत्रकार महिलाहरूलाई खोजमुलक समाचार लेखन तथा लैङ्गिक हिसा, मानव बेचबिखन तथा ओसार पसार विरुद्धका कार्यक्रम सञ्चालनलाई निरन्तरता दिइनेछ।
६७. नगरपालिकालाई बालमैत्री नगरपालिका बनाउन बालमैत्री स्थानीय शासन सम्बन्धी कार्यविधि बनाई कार्यविधिले तोकेका सूचकहरूलाई क्रमशः कार्यान्वयन गर्दै लगिनेछ।

६८. बाल क्लव तथा किशोरी समूहलाई क्षमता विकास का कार्यक्रम सञ्चालन लाई निरन्तरता दिइनेछ साथै अनाथ, असहाय, बेसाहारा, अशक्त, विपन्न बालबालिकाहरुको लागि बालकोषको व्यवस्था मिलाइनेछ।
६९. अपाङ्गता परिचय पत्र वितरण कार्यलाई थप व्यवस्थित बनाउँदै टोल विकास संस्थाको सहयोगमा अपाङ्गता भएका ब्यक्तिहरुको लगत तयार गरी अध्यावधिक गरिनेछ।
७०. हात/खुट्टा गुमाएका १८ वर्ष मुनिका बालबालिकाको कृत्रिम हात/खुट्टाराख्नको लागि अपाङ्ग बाल अस्पताल काभ्रे बनेपासँग आवश्यक समन्वय तथा सहजिकरण गरिनेछ।
७१. ज्येष्ठ नागरिकको पहिचान, सम्मान तथा सहभागिताको लागि नगर तथा वडा स्तरीय समिति गठन तथा परिचालन गरिनेछ।
७२. महिलाको शान्ति र सुरक्षा सम्बन्धी संयुक्त राष्ट्रसंघी य सुरक्षा परिषद को प्रस्ताव नं. १३२५ र १८२० को कार्यान्वयन सम्बन्धी दोस्रो राष्ट्रिय कार्ययोजनाको लक्ष्य तथा उद्देश्यका साथै कार्यनी ति बमोजिम कार्ययोजना तयार गरी कार्यान्वयन गरिनेछ।
७३. यौनिक तथा लैङ्गिक अल्पसंख्यकहरुको लागि उनीहरुको आवश्यकताको आधारमा कार्यक्रम तय गरी संचालन गरिनेछ र लैङ्गिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण (लै.स.सा.स.) परीक्षणको व्यवस्था मिलाइनेछ।
७४. "विभेदमुक्त नगर, समानतायुक्त नगर" बनाउने कार्यका लागि छुवाछुत विरुद्ध सचेतनामूलक कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुका साथै सामाजिक आर्थिक रुपमा सशक्त बनाउन आय आर्जन तथा सिपमूलक ब्यवसायिक कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ।
७५. महिलासँग उपप्रमुख कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिई थप व्यवस्थित बनाउँदै लगिनेछ। तालिम प्राप्त अति विपन्न महिलाहरुलाई ब्यवसायिक बनाउन थप सहयोग गर्नुका साथै ब्यवसायी महिलाहरुद्वारा उत्पादन गरिएका वस्तुहरुको बजारीकरणको लागि कोसेली घर निर्माण तथा सञ्चालनको व्यवस्थामिलाइनेछ।
७६. सामाजिक परिचालनको माध्यमबाट गरिबी न्युनिकरण गर्ने उद्देश्यले सैनामैना नगरपालिकामा सञ्चालित स्थानीय विकास कोष कार्यक्रम बाट सकारात्मक विभेद को नीति अवलम्बन गरी "संगठन, बचत र सीपविकासको माध्यमबाट समुदायमा रहेका दलित, जनजाति, आदिवासी, विपन्न तथा पिछडिएका व्यक्तिहरुलाई सामाजिक, आर्थिक शसक्तिकरणको लागि जनचेतनामूलक, क्षमतामूलक कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ। साथै सामुदायिक संस्थाका कार्यक्रमलाई थप प्रभावकारी बनाउन वडागत रुपमा सामाजिक सचेतनाका कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ।

७७. सामुदायिक संस्थामा ऋणपूँजी लगानीको माध्यमबाट सदस्यहरूलाई विभिन्न आयमुलक व्यवसाय सञ्चालन गरी स्वावलम्बी र आत्मनिर्भर बन्न प्रेरित गरिनेछ । साथै वडा नं. १० र ११ का बाँकी क्षेत्रमा सामुदायिक संस्था गठन गरी परिचालन गरिनेछ ।
७८. धार्मिक तथा साँस्कृतिक परम्पराहरूलाई संरक्षण गर्न नगरक्षेत्र भित्र सञ्चालन हुने ऐतिहासिक भड्छा महोत्सवका साथै विभिन्न समुदायका धार्मिक तथा साँस्कृतिक कार्यक्रमहरूलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
७९. नगरको समग्र विकासमा संघ, प्रदेश र नगरपालिका बीच अन्तर तह समन्वय र सहकार्य गरिनेछ । सडक पूर्वाधार, शैक्षिक सुधार, फोहरमैला व्यवस्थापन, विपद् व्यवस्थापन जस्ता विषयमा लागत साझेदारीको आधारमा कार्य सम्पन्न गर्ने गरी आवश्यक व्यवस्था मिलाइनेछ ।
८०. नगरको गौरवको योजनाको रूपमा रहेको सैन्यामैना चक्रपथ अन्तरगत सालझण्डी खण्डको शहरी आवागमन सुधार, ढल निकास, पैदलमार्गको सुविधा र बजार को पहुँच समेत हुने गरी एसियाली विकास बैंकको लागत साझेदारी, संघीय सरकारको अनुदान, नगर विकास कोषको सहूलियत ऋण र सैन्यामैना नगरपालिकाको साझेदारीमा सालझण्डी सडकखण्ड तथा अन्य लिङ्क मार्गहरू निर्माण कार्य अगाडि बढाइनेछ ।
८१. नेपाल विद्युत प्राधिकरणसँगको सहकार्य र स्थानीय समुदायको सहभागिता मासुरक्षित र सुन्दर सैन्यामैना निर्माणका लागि **उज्यालो शहर कार्यक्रम** अन्तर्गत नगरभित्रका मुख्य तथा सहायक मार्गहरूमा स्मार्ट सडक बत्ती जडान तथा हरियाली प्रवर्द्धन गरी हरित सडक निर्माण गर्ने नीति लिइनेछ ।
८२. **"हामी बनाउँछौं हाम्रो पूर्वाधारआधा लगानी, पूरा अपनत्व"** भन्ने अवधारणालाई आत्मसात गर्दै पूर्वाधार निर्माणमा स्थानीय स्वामित्व र दिगोपनालाई सुनिश्चित गर्न ५०/५० प्रतिशत लागत साझेदारीमा मागमा आधारित योजनाहरूलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
८३. नगरपालिकाभित्र रहेका आदिवासी थारु समुदायको पहिचान, संस्कृति र जीवनशैलीलाई संरक्षण गर्दै, समुदायमा भौतिक पूर्वाधार विकासलाई वातावरणमैत्री रूपमा विस्तार गर्न **"नमूना उज्यालो थारु गाउँ"** कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइ अन्य आदिवासी बस्तीहरूमा समेत क्रमशः विस्तार गरी समुदायको साँस्कृतिक सम्पदाको संरक्षण गर्दै पूर्वाधार विकास गरिनेछ ।
८४. संघ, प्रदेश र नगरपालिकाको सहलगानीमा प्रशासनिक, पर्यटकीय तथा आर्थिक केन्द्र जोड्ने गरी सुरक्षित र वातावरणमैत्री नगर सडक निर्माण कार्यलाई अगाडि बढाइनेछ ।
८५. नगरक्षेत्र भित्रका अधुरा, जीर्ण सडक तथा अन्य पूर्वाधारहरूको मर्मत, स्तरउन्नती र सञ्चालनका लागि स्थापित मर्मत संभार कोषलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

८६. नगर भित्र रहेका खोलाहरूमा बाढी र कटान न्यूनीकरण गर्न तटबन्ध निर्माण कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ। यसका लागि संघ/प्रदेश सरकारसँग सहकार्य गर्दै स्थानीय जनसहभागितामा आधारित संरचना निर्माण गरिनेछ।
८७. जल व्यवस्थापन, बाढी नियन्त्रण, कृषि सिँचाई र पर्यावरणीय सन्तुलनका दृष्टिले अत्यन्तै महत्वपूर्ण मानिएको सैनामैना- ३ मा रहेको बहुउद्देश्यीय लाम्ही बाँध निर्माण योजना प्रारम्भ गर्नका लागि संघीय सरकारसँग समन्वय गरिनेछ।
८८. पर्यटन परमेश्वर बोलबम धाम क्षेत्रको धार्मिक, सांस्कृतिक र पर्यटकीय महत्वलाई दृष्टिगत गर्दै संघीय सरकार र प्रदेश सरकारसँगको सहकार्यमा गुरुयोजना बमोजिम संरचनाहरूको विकास गरिनेछ।
८९. संघ, प्रदेश र नगरपालिकाको सहकार्यमा नगर क्षेत्रभित्र रहेका ऐतिहासिक, धार्मिक, सांस्कृतिक तथा पर्यटन क्षेत्रको संरक्षण र सम्बर्द्धन गर्दै ती क्षेत्रलाई धार्मिक तथा प्राकृतिक पर्यटकीय गन्तव्यको रूपमा प्रवर्द्धन गरिनेछ।
९०. सैनामैना नगरपालिका वडा नं. १ मा रहेको ऐतिहासिक तथा पुरातात्विक महत्व बोकेको खुला संग्राहालयलाई विश्व सामु चिनाउन र पर्यटन प्रवर्द्धन गर्न विशेष नीति लिइनेछ। साथै सैनामैना क्षेत्रलाई बुद्ध सर्किट मार्फत लुम्बिनी विकास कोषसँग जोड्न आवश्यक पहल गरिनेछ।
९१. ट्रमा सेन्टर र जेष्ठ नागरिक तथा अपाङ्ग ग्राम निर्माण गर्न जग्गाको प्राप्ति देखि निर्माण सम्मका कार्यहरूका लागि संघीय र प्रदेश सरकारसँग विशेष पहल गरिनेछ।
९२. नगर भित्र छरिएर रहेका उद्योग तथा नगरपालिकामा नयाँ उद्योग सञ्चालनका लागि संघीय सरकारबाट स्वीकृत औद्योगिक ग्रामलाई सञ्चालनमा ल्याउन संघ तथा प्रदेश सरकारसँग आवश्यक पहल गरिनेछ।
९३. नगरको भू-जल सतहलाई स्थायित्व ल्याउन, वर्षाको पानी पुनर्भरण प्रणाली प्रवर्द्धन गर्न र वातावरणीय सन्तुलन कायम राख्न " एक वडा एक पोखरी" कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिदै दीर्घकालीन रूपमा संरक्षण र सम्बर्द्धन गरिनेछ। सौन्दर्ययुक्त पोखरी निर्माण, पोखरीहरूलाई हरियाली, बाक-वे, फुड स्टल, बोटिङ सहितको पर्यावरणीय पार्कमा विकास गरिनेछ।
९४. स्थानीय विपद् न्यूनीकरणलाई थप प्रभावकारी बनाउन "पूर्वतयारीमा जुटौं, जोखिम घटाऔं" भन्ने अभियान अन्तर्गत नगर तथा वडा स्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति, स्वयंसेवक र आपतकालिन उद्धार टोलीलाई अभिमुखिकरणतालिम तथा पूर्वतयारी अभ्यास कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ। साथै विपद् व्यवस्थापनलाई थप प्रभावकारी र समन्वययुक्त बनाउन स्थानीय संरचना, जनशक्ति र उपकरणहरूलाई एकीकृत गर्दै स्थानीय आपतकालीन कार्यसञ्चालन केन्द्रलाई सुविधा सम्पन्न बनाइने छ र वडास्तरमा समेत विपद् व्यवस्थापन कक्ष स्थापना गरिनेछ।

९५. स्वीस रेडक्रसको आर्थिक सहयोग र नेपाल रेडक्रस सोसाइटीसँगको सहकार्यमा सञ्चालित SUPER परियोजनाबाट जलवायु उत्थानशीलता, विपद् पूर्वतयारी, जोखिम मूल्याङ्कन र पुनर्लाभ कार्यक्रमहरूलाई निरन्तरता दिइनेछ। परियोजनाबाट प्राप्त प्राविधिक ज्ञान, समुदायस्तरीय अभ्यास र उपकरणहरूलाई संस्थागत गर्दै, नगरलाई विपद् उत्थानशील र जलवायुअनुकूलन समाज निर्माणतर्फ उन्मुखगाराइनेछ।
९६. तातो हावा (लु) र गर्मी जन्य जोखिमबाट विद्यार्थी, विरामी र समुदायलाई सुरक्षित गर्न नगरपालिका, स्वीस रेडक्रस र नेपाल रेडक्रसको सहकार्यमा Heat and Health Initiatives कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ।
९७. "स्वस्थ नागरिक, स्वस्थ नगर"भन्ने नीतिलाई अंगिकार गरी "एक वडा, एकखुला व्यायामशाला निर्माण गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ साथै निर्माण भएका उक्त व्यायामशालाहरूको उपयोग, रेखदेख र सञ्चालनको जिम्मा टोल विकास संस्था वा इच्छुक उपयुक्त स्थानीय स्तरका संस्थालाई दिइनेछ।
९८. समृद्धिका लागि वन परियोजना अन्तरगत निजी तथा सार्वजनिक जग्गामा कृषि वन प्रणालीमा आधारित वृक्षारोपण गरी जल तथा माटो संरक्षणका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ।
९९. सैनामैना नगरपालिकाको कूल क्षेत्रफलको ५७% क्षेत्रफल वन क्षेत्रले ढाकेको कुरालाई आत्मसात गर्दै हरितगृह ग्यास (Green House Gas) उत्सर्जनलाई न्यूनीकरण गरी सैनामैना नगरपालिकालाई कार्बन नेगेटिभमा लैजानको लागि जोड दिइनेछ।
१००. दिगो वन व्यवस्थापन मार्फत वन पैदावार उत्पादन बृद्धि गरी स्थानीय आपूर्ती, हरित रोजगारी सृजना र आयात प्रतिस्थापनमा जोड दिइनेछ। सामुदायिक वनको उचित व्यवस्थापन गर्दै वनमा आधारित स्रोतहरूको अधिकतम उपयोग गरिनेछ।
१०१. समुदायमा आधारित वन व्यवस्थापन समूहहरूलाई सुशासन, लैङ्गिक समानता, सामाजिक समावेशिकरण र सुरक्षामा आधारित क्षमता विकास तालिमहरू सञ्चालन गरी समूहहरूको वन व्यवस्थापन क्षमतालाई अभिवृद्धि गरिनेछ।
१०२. सार्वजनिक जग्गाको संरक्षण, सार्वजनिक पोखरी तथा सिमसार क्षेत्रको संरक्षणका लागि प्रदेश तथा संघीय सरकारसँग समन्वय गरी आवश्यक प्रवन्ध मिलाइनेछ।
१०३. विकासका आयोजनाहरू सञ्चालन गर्दा वातावरणलाई प्रतिकूल असर पर्न नदिनको लागि वातावरणीय अध्ययन गर्नुपर्ने कार्यलाई थप प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गरिनेछ।

१०४. सैनामैना नगरपालिका, कञ्चनगाउँपालिका, शुद्धोधनगाउँपालिका र गैडहवा गाउँपालिकाकोसंयुक्त लगानीमा सञ्चालित अन्तर स्थानीय तह विपद् व्यवस्थापन तथा वारुणयन्त्र सञ्चालन लाई निरन्तरता दिई आगजनीबाट हुने जनधनको क्षतिलाई समयमै नियन्त्रण गर्न कोषमा पुर्याउदै आएको योगदानलाई वृद्धि गर्दै लगिनेछ।
१०५. फोहरमैलाको दीर्घकालीन व्यवस्थापन गर्न सैनामैना १० स्थित एकला पहाडमा अन्तर स्थानीय तह संयुक्त फोहरमैला प्रशोधन केन्द्र निर्माणका लागि जग्गाको भोगाधिकार प्राप्त भइसकेको छ। उक्त परियोजनालाई संघ, प्रदेश, स्थानीय तह र नीजि क्षेत्र को सहकार्यमा निर्माण कार्य सुरु गरिनेछ। यसका लागि प्राथमिक चरणमा पहुँचमार्ग निर्माण,जग्गा सट्टा भर्ना तथा रुख कटान अनुमति प्रक्रिया आडि बढाइनेछ।
१०६. नगरपालिकाबाट खानेपानी तथा सरसफाइ योजना (वास प्लान) निर्माण भइ सकेकोले सोही योजनाको आधारमा संघीय र प्रदेश सरकारको सहयोगमा सम्पूर्ण नगरवासीलाई पिउन योग्य पानी उपलब्ध गराइनेछ। खानेपानी तथा सरसफाइ उपभोक्ता संस्था मार्फत स्वच्छ खानेपानीको साथै सरसफाइका विभिन्न कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ। दुई वा सो भन्दा बढी खानेपानी तथा सरसफाइ उपभोक्ता संस्थाहरूलाई एकीकरण गर्न प्रोत्साहन गरिनेछ।
१०७. नगरपालिका भित्र रहेका साविकमा जिल्ला जलस्रोत समितिमा दर्ता भई सञ्चालनमा रहेका खानेपानी सरसफाइ उपभोक्ता संस्थालाई नगरपालिकाको खानेपानी सरसफाइ तथा स्वच्छता ऐन २०७८ बमोजिम अनिवार्य रुपमा अध्यावधिक गर्ने र दर्ता नभएका संस्थालाई दर्ता गरी नगरपालिका भित्र रहेका सबै खानेपानी तथा सरसफाइ उपभोक्ता संस्थाले लिँदै आएको धारा जडान तथा पानी उपभोग शुल्कलाई एकरूपता कायम गर्न आवश्यक पहल गरिनेछ।
१०८. नगर क्षेत्रभित्र सञ्चालित वन, खानेपानी, सहकारी संघ लगायतका विभिन्न संघ संस्थाहरूसँग समन्वय गरी ती संस्थाहरूको संस्थागत सुशासन कायम गराइनेछ।
१०९. नगरपालिकालाई पुर्ण सरसफाइ युक्त नगरपालिका बनाउनको लागि नगरपालिका भित्र दर्ता भई सञ्चालनमा रहेका टोल विकास संस्थालाई परिचालन गरी नगरपालिका भित्रका खानेपानी तथा सरसफाइ संस्थाहरूको सहयोगमा टोल टोलमा सरसफाइ अभियान सञ्चालनगरिनेछ।
११०. नक्सा स्वीकृति, आवास व्यवस्थापन र भूमि प्रशासन सेवालाई प्रविधिमैत्री बनाइ सेवा प्रवाहलाई छिटो,छरितो,पारदर्शी र जवाफदेहीबनाईनेछर नागरिकमैत्री डिजिटल आवेदन, अनलाइन अनुगमन तथा एकद्वार प्रणालीमार्फत नागरिकलाई सहज सेवा प्रदान गरिनेछ।
१११. शहरी क्षेत्रभित्र निर्माण कार्यलाई सुरक्षित, व्यवस्थित र दिगो बनाउन नेपाल राष्ट्रिय भवन संहिता र प्राविधिक मापदण्डको पूर्ण पालना सुनिश्चित गरिनेछभने नगरक्षेत्रभित्र निर्माण हुनेघरहरूको प्रत्येक चरणमा प्राविधिक

अनुगमन, भवन संहिताको पालना सुनिश्चित गर्ने व्यवस्था र आवश्यकता अनुसार चेतना तथा क्षमता अभिवृद्धि कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

११२. दिगो शहरी पूर्वाधार विस्तार र भू-स्रोतको संरक्षणलाई प्राथमिकता दिँदै जमिनको वैज्ञानिक प्रयोग तथा सार्वजनिक जग्गाको समुचित व्यवस्थापन गर्न भू-उपयोग योजना (Land Use Plan) अनुसार पूर्वाधार विकास निर्देशित गर्नुकासाथै सार्वजनिक जग्गाको पहिचान , नक्सांकन तथा GISप्रणालीमार्फत डिजिटल अभिलेख व्यवस्थापन गरिनेछ ।
११३. नगरपालिकाबाट निर्माण गरिने सार्वजनिक भवनहरूलाई नक्सापास प्रकृत्यामा आवद्ध गरिनेछ र यस अघि निर्माण सम्पन्न भएका सरकारी तथा सामुदायिक भवनलाई समेत नियमन गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
११४. वार्षिक बजेटलाई मध्यमकालिन खर्च संरचना , आवधिक योजना र आयोजनाबैकसंग आवद्ध गरिनेछसाथै नगरपालिकाबाट सञ्चालन तथा सिफारिस हुने योजनाहरू आयोजना बैकबाट मात्र छनौट गर्ने व्यवस्था मिलाइने छ र गैर सरकारी संस्थामार्फत सञ्चालन गरिने कार्यक्रममा लागत साझेदारीलाई अनिवार्य गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
११५. सेवा प्रवाहलाई थप प्रभावकारी बनाउन क्षमता विकास योजना बमोजिम जनप्रतिनिधि तथा कर्मचारीको क्षमता अभिवृद्धि सम्बन्धी तालिम प्रदान गर्नुका साथै उत्कृष्ट कार्य सम्पादनका आधारमा प्रोत्साहन तथा पुरस्कार प्रदान गरी संस्थागत सुदृढीकरण तथा सेवा प्रवाहलाई चुस्त,दुरुस्त, व्यवस्थित र थप प्रभावकारी बनाइनेछ ।
११६. नगरपालिकाबाट गरिने खरिदलाईथप पारदर्शी तथा व्यवस्थित बनाइनेछ ।
११७. नगरभित्र हुने गतिविधिलाई जनता समक्ष पुर्याउन सार्वजनिक सुनुवाई , सामाजिक परीक्षण रयोजनागत रूपमा हुने सार्वजनिक परीक्षणको व्यवस्थालाई निरन्तरता दिइनेछ । सूचनाको हक सम्बन्धमा सरोकारवालाहरू बीच अभिमुखिकरण गरिनेछ ।
११८. नगरले सञ्चालन गरेका असल अभ्यासहरू , सार्वजनिक महत्वका सूचना नागरिकसम्म पुर्याउन र स्थानीय स्तरमा रहेका जनसरोकारका साझा विषयहरू उजागर गर्न स्थानीय रेडियो तथा टेलिभिजन मार्फत कार्यक्रम सञ्चालन गरी नागरिक र नगरपालिका बीचको सम्बन्धलाई थप गतिशिल बनाइनेछ भने पत्रकार महासंघको संस्थागत क्षमता विकासका लागि सहयोग गरिनेछ ।
११९. सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरणको लागि लिइने तथ्याङ्कलाई यथार्थ र वस्तुपरक बनाइनेछ । ८० वर्ष माथिका जेष्ठ नागरिक र पूर्ण अपाङ्ग लाभग्राहीहरूको लागि घरघरमै सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिन बैकसँग आवश्यक समन्वय र सहजिकरण गरिनेछ ।

१२०. एम.आइ.एस. सेवा इकाइमा कार्यरत कर्मचारीहरूको सेवालाई निरन्तरता दिइ पञ्जीकरण तथा सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रमलाई थप प्रभावकारी बनाउँदै लगिनेछ।
१२१. नगरवासीलाई प्रत्यक्ष असर नपर्ने गरी राजश्वको दायरा फराकिलो बनाइनेछ। करदाताको सहजताको लागि अनलाइन माध्यम मार्फत क्यूआर कोडबाट राजश्व भुक्तानी गर्न सक्ने व्यवस्था भएकोमा थप सहजता बनाउने उद्देश्यले अनलाइन माध्यमबाट घरमै बसी राजश्व तिर्न सक्ने व्यवस्था मिलाइनेछ।
१२२. नगरपालिका क्षेत्रभित्र सूचिकरण भई संचालनमा रहेका अटोरिक्सा तथा ई-रिक्सालाई नगरपालिकाले छुट्टै सवारी साधनको नम्बर प्रदान गरी रुट निर्धारण गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ।
१२३. लामो समयदेखि कर बक्यौता रहेका करदाताहरूको लागि कर प्रणालीमा समाहित गराउन विशेष व्यवस्था मिलाइनेछ। राजस्व चुहावट नियन्त्रण गर्न र कर प्रणालीलाई थप व्यवस्थित बनाउन नगर क्षेत्रभित्र लिइने सबै प्रकारका करहरूलाई स्थानीय सञ्चित कोष व्यवस्थापन प्रणाली (SUTRA) मा आवद्ध गरिनेछ।
१२४. नगरपालिका स्थापना दिवसको अवसरमा नगरपालिकामा सबै भन्दा बढी कर तिर्ने करदाता, उत्कृष्टकर्मचारी, सञ्चारकर्मी, उद्यमी, व्यवसायी लगायतनगरको विकासमा उत्कृष्टयोगदान पुर्याउने अन्य व्यक्ति तथा संस्थाहरूलाई सम्मान गरिनेछ।
१२५. नगरपालिकाको स्वीकृत दरवन्दीमा सेवा करारमा कार्यरत कर्मचारीहरूलाई नेपाल सरकारले तोकेको मापदण्डको परिधि भित्र रही सामाजिक सुरक्षा कोषमा आवद्ध गरिनेछ।
१२६. लुम्बिनी प्रदेश सरकारबाट स्थानीय निजामति सेवा ऐन तथा नियमावली स्वीकृत भई कार्यन्वयनमा आइसकेकोले कानुनले तोके बमोजिम कर्मचारीहरूको कार्यविवरण सहितको संगठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षण गरी सोही बमोजिम स्वीकृत दरवन्दीमा स्थायी पदपूर्ति प्रक्रिया अगाडि बढाइनेछ।
१२७. अन्तिम लेखापरीक्षणबाट प्राप्त सुझावको आधारमा तत्काल सुधारकाकार्यक्रम सञ्चालनगरी वेरुजु फछ्यौँट कार्यलाई तिव्रता दिइ वेरुजु शुन्यमा पुर्याउने नीति लिइनेछ।
१२८. नेपालको संविधान, २०७२ को धारा २१७ बमोजिम गठित न्यायीक समितिलाई थप ससक्त बनाइनेछ र नागरिकहरूलाई न्यायीक निकायसम्म पुगीन्याय सम्पादनमा सहज पहुँच पुर्याउन न्यायीक समितिको क्षेत्राधिकार भित्र पर्ने विवादहरूको छानविन गरी कम खर्चिलो, छिटो, छरितोतथा प्रभावकारी रूपमा न्यायको प्रत्याभूति हुने गरी समयमै विवाद निरूपण गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ।

१२९. न्यायीक समितिका पदाधिकारी, सूचिकृत मेलमिलाप कर्ता, जनप्रतिनिधि र कर्मचारीहरूलाई मेलमिलाप सम्बन्धी पुर्नताजगी तथा क्षमता विकास सम्बन्धी तालिम सञ्चालन गरी मेलमिलापका माध्यमबाट विवादित दुवै पक्षहरूलाई जित-जितको प्रत्याभुति हुने गरी न्यायीक निरुपण गरिनुका साथै विवादलाई न्यूनीकरण गरिनेछ।
१३०. न्याय सम्पादनलाई छिटो, छरितो, पारदर्शी, विश्वसनीय र प्रभावकारी बनाउन नगरपालिकामा मेलमिलापको माध्यमबाट सम्पादन हुँदै आएका न्यायीक निरुपणका विवरणलाई सूचना प्रविधिमा आवद्ध गरी डिजिटल रूपमा अभिलेख व्यवस्थापन गरिनेछ।
१३१. नगरपालिकाको समग्र शान्ति सुरक्षा र सुव्यवस्था कायम गर्न तथा सडक दुर्घटना न्यूनीकरण गर्न मुख्य चोकहरूमा सि.सि.क्यामरा जडान गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिईनेछ।
१३२. नगरमा निर्मित भूउपयोग योजनालाई परिमार्जन गरी जग्गाको प्रकृति अनुसार कितागत रूपमा भूमिलाई वर्गिकरण गरी समय सापेक्ष र वस्तुनिष्ठ बनाई निर्दिष्ट भू-उपयोग क्षेत्र र भूउपयोग योजनाको आधारमा भूमि तथा भूमि श्रोतको उपयोग गर्ने व्यवस्था सुनिश्चित गर्न स्थानीय भू-उपयोग परिषदबाट स्वीकृत गरी कार्यान्वयनमा ल्याईनेछ। सरकारी, सार्वजनिक र गुठी जग्गाहरूको पहिचान, नापजाँच, संरक्षण तथा समुचित उपयोगको नीति कार्यान्वयनमा ल्याईनेछ।
१३३. नदीजन्य पदार्थ निकासीबाट प्राप्त हुने राजस्वको रकमबाट कम्तिमा २० प्रतिशत रकम सम्बन्धित वडाको पूर्वाधार विकासमा लगानी गरिने कार्यलाई निरन्तरता दिईने छ।
१३४. नगरपालिकाको समग्र विकासका लागि संघ र प्रदेश सरकारसँग समन्वय र सहकार्यमा स्रोतको व्यवस्थापन गरी नगरवासीका माग, इच्छा र आकांक्षा परिपूर्ति गर्न निरन्तर प्रयास गरिनेछ।
१३५. नगरपालिका र सो मातहतका कार्यालयबाट प्रवाह हुने सबै किसिमका सेवालाई जनमुखी, जवाफदेही, पारदर्शी, समावेशी तथा जनसहभागितामूलक बनाई त्यसको प्रतिफल नगरवासीसम्म पुर्याउन कानूनको शासन, भ्रष्टाचारमुक्त चुस्त प्रशासन, विकेन्द्रिकरण, आर्थिक अनुशासन तथा स्रोतको कुशल व्यवस्थापन जस्ता असल शासनका आधारभूत मुल्य र मान्यतालाई आत्मसाथ गरी सर्वसाधारणले पाउनु पर्ने सेवा छिटो छरितो तथा कम खर्चिलो ढङ्गबाट पाउने व्यवस्था मिलाईनेछ।

५.२. आ.व. २०८२/०८३ सैनैना नगरपालिका नगरसभामा प्रस्तुतबजेट भाषण तथा

कार्यक्रम:

आर्थिक बिकास

भूमि तथा जग्गा व्यवस्थापन

१. नगरमा निर्मित भूउपयोग योजनालाई परिमार्जन, परिमार्जित योजनाको कार्यान्वयन, सरकारी, सार्वजनिक र गुठी जग्गाहरूको पहिचान, नापजाँच, संरक्षण तथा समुचित उपयोगको व्यवस्था मिलाएकोछु।
२. नगरपालिका क्षेत्र भित्र बसोबास गर्ने भूमिहीन सुकुम्बासी, भूमिहीन दलित र अव्यवस्थित बसोबासीको हालसम्म नाँपजाँच सम्पन्न भएका क्षेत्रको जग्गाको जग्गाधनी दर्ता प्रमाणपत्र वितरण गर्न, बाँकी क्षेत्रका जग्गाको नापजाँच कार्यलाई निरन्तरता दिन र नगर क्षेत्र भित्रका नक्सा र फिल्ड नमिलेका जग्गाको पुनः नापी गर्ने व्यवस्था समेत गरी भूमि तथा जग्गा व्यवस्थापन कार्यका लागि रु. १ करोड विनियोजन गरेको छु। यसबाट नागरिकको वर्षौं देखिको जग्गाको स्वामित्व प्राप्त गर्ने सपना पूरा हुनेछ, भन्ने विश्वास गरेको छु।

कृषि

३. "कृषिको आधार: सिँचाइमा सुधार" भन्ने नारालाई साकार पार्न साना सिँचाई कार्यक्रम सञ्चालन गरी कृषिमा उत्पादन र उत्पादकत्व वृद्धिका लागि ७५% अनुदानको व्यवस्था मिलाएको छु। उक्त कार्यका लागि रु. १२ लाख बजेट विनियोजन गरेको छु।
४. उन्नत जातका धान, गहुँ, मकै, च्याउ, दलहनको बीउ र प्लाष्टिक मल्च खेतिका लागि प्लाष्टिक रोल खरिद गर्न लाग्ने लागतमा ५०% अनुदान उपलब्ध गराउन रु. १३ लाख विनियोजन गरेकोछु।
५. माटोको गुणस्तर परीक्षण गरी उपयुक्त वाली प्रवर्द्धन गर्न, विदेशबाट फर्केका युवाहरूलाई कृषि पेशामा आबद्ध गर्न र तरकारी, फलफूल, आलु र फूल लगाउने कृषकहरूलाई क्षेत्रफलका आधारमा प्रोत्साहन अनुदान कार्यक्रम सञ्चालन गर्न रु. १७ लाख बजेट विनियोजन गरेकोछु।
६. किटनाशक, हिसिनाशक विषादी र सुक्ष्म तत्व खरिद, प्लान्ट क्लिनिक सञ्चालन, आलु तथा मसला वाली भण्डारण, कृषक पाठशाला, निशुल्क तरकारी सिड किट वितरण लगायत कृषि प्रवर्द्धनात्मक कार्यक्रमको लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरेकोछु।
७. माहुरी पालक कृषकहरूलाई व्यवसायीक बनाउन माहुरी प्रवर्द्धनको लागि तोरीको बीउ, चिउरी, लिची र कल्की फूलका विरुवा वितरण गर्नुका साथै फलफूल खेती, वेमौसमी तरकारी खेती, विभिन्न वाली सम्बन्धी मागमा आधारित क्षमता विकास कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने व्यवस्था मिलाएको छु।
८. भर्मी कम्पोष्ट र प्राङ्गारिक मल उत्पादन गर्ने व्यावसायीहरूलाई उत्पादनको आधारमा प्रोत्साहन अनुदान दिने व्यवस्था मिलाएको छु।

९. सैनामैना नगरपालिका वडा नं. ३ मा निर्माण सम्पन्न भएको शित भण्डारगृहलाई सञ्चालन गर्ने व्यवस्थामिलाएको छु। जस अन्तर्गत कोल्ड च्याम्बर निर्माण गर्न रु. २० लाख विनियोजन गरेको छु।
१०. पकेट विकास कार्यक्रम सञ्चालन र थप गरिएको तरकारीको बालीको नयाँ पकेट विकास कार्यक्रम सञ्चालन गर्न संघीय सरकार मार्फत रु. १८ लाख विनियोजन गरेको छु।
११. कृषि पशुपंक्षी तथा मत्स्य तथ्याङ्क अद्यावधिक र किसान सूचिकरणको लागि बजेटको व्यवस्था मिलाएको छु।
१२. नगरपालिका भित्रको कृषि योग्य जमिनलाई सिंचाईको व्यवस्था मिलाई उत्पादन र उपादकत्व वढाउन बोरीङ तथा बाँध मर्मतका लागि रु. २० लाख विनियोजन गरेको छु।
१३. उपरोक्त बमोजिम कार्यक्रम सञ्चालन गर्न समग्र कृषितथा सिंचाई क्षेत्रका लागि जम्मा रु. १ करोड ५२ लाख ४७ हजार विनियोजन गरेको पाईयो
पशु बिकास
१४. नस्ल सुधार कार्यक्रम अन्तर्गत कृत्रिम गर्भाधान व्यवस्थापनगर्न बजेटको व्यवस्था मिलाएको छु।
१५. पशु आहारा बिकास कार्यक्रम अन्तर्गत ७५ प्रतिशत अनुदानमा हिउँदे जै, बर्षिम घाँसको बिउ खरिद, दुवानी तथा वितरण र बर्षे सुडान तथा टियोसेन्टी घाँसको बिउ खरिद, दुवानी तथा वितरणको लागि रु. ७ लाख ५० हजार विनियोजन गरेको छु।
१६. पशु स्वास्थ्य सेवा कार्यक्रम अन्तर्गत आन्तरिक तथा बाह्य परजीवी नियन्त्रण तथा उपचारको लागि औषधि खरिद गर्न रु. ९ लाख विनियोजन गरेको छु।
१७. "उत्पादन साथमा, अनुदान हातमा" भन्ने नारालाई आत्मसात् गर्दै दूध उत्पादक किसानलाई प्रतिलिटर रु. १ र मासु उत्पादन गर्ने किसानलाई प्रति के.जी. रु. २० का दरले उत्पादनको आधारमा प्रोत्साहन सहयोग अनुदान उपलब्ध गराउन रु. २८ लाख विनियोजन गरेको छु।
१८. मत्स्य तथा पशुपन्छी व्यवसायिक कृषकलाई यन्त्र उपकरणमा ७५ प्रतिशत अनुदानको व्यवस्था मिलाएको छु। गरिब तथा विपन्न परिवारमा पोषण सुधारका लागि कुखुरा पालन कार्यक्रम सञ्चालन गर्न, ५० प्रतिशत लागत साझेदारीमा साइलेज घाँस कार्यक्रम सञ्चालन गर्न, ५० प्रतिशत लागत साझेदारीमा बाख्रा श्रोतकेन्द्र प्रवर्धन कार्यक्रम सञ्चालन गर्न र नगर क्षेत्र भित्र मागमा आधारित कार्यक्रम सञ्चालन गर्न बजेट विनियोजन गरेको छु।
१९. पशुपन्छी जन्य रोगहरु नियन्त्रण गर्न विषय विशेषज्ञ सहितको पशु स्वास्थ्य सेवा उपलब्धगराउन, रेबिज सप्ताह तथा सामुदायिक कुकुर नियन्त्रण कार्यक्रम सञ्चालन गर्न र खोरेत, एच.एस.बि.क्यु., पी.पी.आर. स्वाइन फिवर र लम्की स्किन जस्ता महामारी तथा आकस्मिक रोग नियन्त्रण गर्न खोप कार्यक्रम सञ्चालन गर्न आवश्यक बजेट विनियोजन गरेको छु।
२०. संघीय सरकारको सहयोगमा गाईभैँसी श्रोत केन्द्र निर्माण गर्न रु. ७ लाख ७५ हजार विनियोजन गरेको छु।

२१. बाणगंगा नगरपालिकासँगको सहकार्यमा छाडा चौपाया व्यवस्थापन गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिन आवश्यक बजेट विनियोजन गरेको छु।

प्रस्तुत कार्यक्रम सञ्चालन गर्न संघीय सरकारबाट रु. १५ लाख र नगरपालिकाबाट रु. ८५ लाखगरी समग्र पशु विकास क्षेत्रका लागि जम्मा रु.१ करोड विनियोजन गरेको देखियो ।

उद्योग,श्रम,रोजगारर सहकारी कार्यक्रम

२२. संघ, प्रदेश र नगरपालिकाको साझेदारीमा निर्माणाधिन औद्योगिक ग्राम निर्माणलाई निरन्तरता दिन बजेटको व्यवस्था गरेको छु।
२३. श्रम रोजगार तथा सामाजिक सुरक्षा मन्त्रालय र सैनैमैना नगरपालिकाको लागत साझेदारीमा वैदेशिक रोजगारीलाई सुरक्षित, व्यवस्थित र मर्यादित बनाउनको लागि सुरक्षित आप्रवासन (सामी) कार्यक्रम सञ्चालन गर्न रु.१० लाख ६० हजार विनियोजन गरेको छु।
२४. संघीय सरकार र नगरपालिकाको लागत साझेदारीमा आन्तरिक रोजगारी सिर्जना गर्न रु. ९ लाख ७२ हजार बजेट विनियोजन गरेको छु।
२५. नगरमागरिबी निवारणका लागि लघु उद्यमी सिर्जना गर्ने, उद्यमीको स्तरोन्नति गर्न एडभान्स सीप विकास तालिम तथा प्रविधि हस्तान्तरण लगायतका कार्यक्रम सञ्चालन गर्न रु.१३ लाख व्यवस्था मिलाएको छु।
२६. नगरपालिका भित्र रहेका सहकारी संस्थाहरूको संस्थागत सुशासन, क्षमता विकास, कानून तथा सहकारी दिग्दर्शन र सहकारीलाई कोपोमिसमा आवद्ध गर्न तालिमको व्यवस्था तथा नगरपालिकाको नियमनको दायरा भित्र रहेका सहकारी संस्थाहरूको आर्थिक पारदर्शिताको लागि नियमित तथा सघन अनुगमन र सहकारी बीच अनुभव आदान प्रदानका लागि समीक्षा तथा अन्तरक्रिया कार्यक्रम गर्ने व्यवस्था मिलाएको छु ।
२७. उपभोक्ताहरूको हितलाई मध्यनजर गरी नियमित रूपमा बजार अनुगमन गर्ने व्यवस्था मिलाएको छु । समग्र सहकारी विकास र बजार अनुगमनका लागि रु. ८ लाख विनियोजन गरेको छु।

उद्योग, श्रम, रोजगार र सहकारी तर्फ संघीय सरकारबाट रु.३० लाख ५० हजार र नगरपालिकाको रु.१८ लाख ३० हजार गरी जम्मा रु.४८ लाख ८० हजार विनियोजन गरेको पाईयो।

सामाजिक बिकास

स्वास्थ्य

२८. सैनैमैना नगर अस्पताललाई थप जनशक्ति र स्रोत साधनको व्यवस्था मिलाई अस्पतालबाट सेवा सञ्चालनका लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरेको छु।
२९. “कोख देखि शोक सम्म नगर सरकार” भन्ने नीतिलाई अवलम्बन गर्दै घरमा हुने सुत्केरीलाई शुन्य गर्नको लागि सैनैमैना नगर अस्पतालमा रहेको २४ घण्टे बर्थिङ्ग सेन्टरलाई व्यवस्थित बनाउँदै स्वास्थ्य संस्थामा सुत्केरी

गराउने कार्यलाई प्रोत्साहन गर्न र सुत्केरी र नवजात शिशु स्वास्थ्य पोषण कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिन बजेटको व्यवस्था मिलाएको छु।

३०. पाठेघरको मुखको क्यान्सर, स्तन क्यान्सर, मानसिक स्वास्थ्य समस्या लगायत नसर्ने रोगको स्क्रिनिंग तथा चेतनामुलक कार्यक्रम र गर्भवती तथा सुत्केरी महिला, ७० वर्ष माथिका ज्येष्ठ नागरिक, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, अति गरिव तथा विपन्न नागरिकहरूलाई रुपन्देही जिल्ला भित्रका स्वास्थ्य संस्थासम्म पुग्नका लागि निःशुल्क एम्बुलेन्स सेवा सञ्चालनका लागि आवश्यक बजेटको व्यवस्था मिलाएको छु।
३१. मुख्य गरी थारु समुदायमा देखिने वंशाणुगत रोग सिकलसेल एनिमिया तथा थालासेमियाको समयमै पहिचान गर्नको लागि स्क्रिनिंग तथा चेतनामुलक कार्यक्रम सञ्चालन गर्न बजेटको व्यवस्था मिलाएको छु। संघीय सरकारको सहयोगमा क्यान्सर, मुटुरोग, मृगौलारोग, जस्ता घातक रोग लागेका विरामीको उपचार खर्च उपलब्ध गराउने व्यवस्था मिलाएको छु भने नगरवासीहरूको उपचारको लागि रक्त सञ्चार केन्द्र वुटवल मार्फत निःशुल्क रगत उपलब्ध गराउने गरी बजेटको व्यवस्था मिलाएको छु।
३२. किशोरीहरूमा हुने रक्तअल्पता कम गर्नको लागि साप्ताहिक रूपमा आइरन फोलिक एसिड खुवाउने कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिँदै सबै किशोरीको रक्तअल्पता परीक्षण गर्न र महिला सामुदायिक स्वास्थ्य स्वयंसेविकालाई दिईँदै आएको निःशुल्क स्वास्थ्य विमालाई निरन्तरता दिँदै महिला सामुदायिक स्वास्थ्य स्वयंसेविकाले पुर्याउँदै आएको योगदानको उच्च मुल्याङ्कन गरी प्रोत्साहनको लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरेको छु।
३३. प्रजनन स्वास्थ्य तथा सुरक्षित मातृत्व सम्बन्धी कार्यक्रम सञ्चालन गरी प्रजनन उमेरका किशोरी तथा महिलाको चेतना अभिवृद्धि गराउन, कुष्ठरोग र क्षयरोग मुक्त पालिका बनाउन क्षयरोग र कुष्ठरोगका विरामीलाई उचित समयमा पहिचान गरी उपचारको दायरामा ल्याउनको लागि स्क्रिनिंग शिविरहरू सञ्चालन गर्न, महिला, बालबालिका र किशोरकिशोरी सबैको पोषण अवस्थामा सुधार गरी पोषण मैत्री स्थानीय तह घोषणा गर्न बजेटको व्यवस्था गरेको छु।
३४. संघीय सरकारको सहयोगमा " म स्वास्थ्य मेरो समुदाय स्वास्थ्य , घरटोलमा स्वास्थ्य प्रवर्द्धन कार्यक्रम" र मनोसामाजिक परामर्शदाता मार्फत मानसिक स्वास्थ्य समस्या न्यूनिकरण गर्नका लागि बजेटको प्रबन्ध मिलाएको छु।
३५. प्राकृतिक विधिबाट दीर्घ रोगीहरूको उपचारमा सहयोग पुर्याउन सैन्यामैना १ बनकट्टामा सञ्चालित सैन्यामैना प्राकृतिक चिकित्सालयलाई यस नगरका नागरिकहरूलाई उपचार गरे वापत उपचार खर्चमा ५० प्रतिशत अनुदान दिन र वडा नं ८ मा रहेको नागरिक आरोग्य केन्द्र सञ्चालन समेतको लागि जम्मा रु . १९ लाख ८३ हजार बजेट विनियोजन गरेको छु।
३६. संघीय सरकारको सहयोगमा सैन्यामैना नगरपालिकाको वडा नं ११ मा सालझण्डी स्वास्थ्य चौकीको अधुरो भवन निर्माण गर्न रु.३९ लाख बजेट व्यवस्थामिलाएको छु।

३७. नागरिकहरूको आधारभूत स्वास्थ्य सेवाको प्रत्याभूति र सोको पहुचमा सुनिश्चितता गर्नसंघीय सरकारबाट रु ४ करोड २० लाख र नगरपालिकाबाट रु १ करोड ७५ लाख गरीआधारभूतस्वास्थ्य क्षेत्रका क्रियाकलाप सञ्चालन गर्न जम्मा रु ५ करोड ९५ लाख विनियोजन गरेको छु ।

शिक्षा, युवा तथा खेलकुद

३८. “समग्र शिक्षाको सुधार, बालबालिका विद्यालय प्रवेशको आधार भन्ने भनाईलाई आत्मसात् गरी सबै सामुदायिक विद्यालयको शैक्षिक पुर्वाधार विकासगर्न, संघीय सरकार, प्रदेश सरकार र नगरपालिकाको तर्फबाट जम्मा रु .२ करोड ५५ लाख विनियोजन गरेको छु ।
३९. “स्वच्छ आहार, स्वस्थ तनू अनि मात्र सिकाईमा लाग्छ मन भन्नेकुरालाई मनन गरीसंघीय सरकारको सहयोगमा प्रारम्भिक बालबिकासदेखि कक्षा ५ सम्मका सबै बालबालिकालाई विद्यालयमा तयार गरिएको स्वच्छ र स्वास्थ्यवर्धक दिवा खाजा खुवाउन रु. १ करोड ७८ लाख ६७ हजार बजेट व्यवस्था गरेको छु ।
४०. सामुदायिक विद्यालयका कर्मचारी तथा बालविकासका सहजकर्तालाई नगरपालिकाबाट पारिश्रमिकमा थप गरिदै आएको अनुदानलाई निरन्तरता दिनरु. ५९ लाख ९३ हजार बजेट व्यवस्था गरेको छु ।
४१. अनौपचारिक प्रौढ विद्यालय तथा धार्मिक विद्यालय सन्चालन , सामुदायिक विद्यालयका शिक्षक, विद्यार्थी, विद्यालय व्यवस्थापन समिति र सरोकारवालाहरूको क्षमता अभिवृद्धि गर्न, अतिरिक्त क्रियाकलापसञ्चालन गर्न , उत्कृष्ट शिक्षक रविद्यालयलाई पुरस्कृत गर्न र उत्कृष्ट नतिजा ल्याउने विद्यार्थीलाई पुरस्कृत गर्नका लागि आवश्यक बजेट प्रबन्ध गरेको छु ।
४२. विद्यालयमा कार्यरत महिला शिक्षक हरू कानून बमोजिम प्रसूति विदामा बसेको अवस्थामा विद्यार्थीहरूको पठन पाठनमा हुने क्षतिलाई कम गर्न निजको स्थानमा स्नातक वा स्नातकोत्तर तहमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरूलाईस्वयं सेवक शिक्षकको रूपमा कार्य गराउने गरीआवश्यक बजेटको व्यवस्था गरेको छु ।
४३. संघीय सरकारको सहयोगमा सामुदायिक विद्यालयमा अध्ययनरत सबै छात्राहरूलाई आवश्यक पर्ने सेनेटरी प्याड निशुल्क उपलब्ध गराउनरु.३३ लाख ६३ हजार विनियोजन गरेको छु ।
४४. संघीय सरकार मार्फत सामुदायिक विद्यालयमा अध्ययनरत छात्रा, दलित, अपाङ्ग र विपन्न विद्यार्थीलाई दिईदै आएको छात्रवृत्तिलाई निरन्तरता दिन बजेटको व्यवस्था मिलाएको छु ।
४५. राष्ट्रिय पाठ्यक्रम प्रारूपले तोके बमोजिम स्थानीय विषयवस्तुमा आधारित आधारभूत तहको स्थानीय पाठ्यक्रम निर्माण गरी कार्यान्वयनमा ल्याउन रु. ७ लाख विनियोजन गरेको छु ।
४६. संघीय सरकारको सहयोगमा सामुदायिक विद्यालयको शैक्षिक गुणस्तर लाई अभिवृद्धि गर्न र शिक्षण सिकाईलाई प्रविधियुक्त बनाउन सामुदायिक विद्यालयहरूमा आइ.सि.टी. केन्द्र निर्माण गर्न रु. १ करोड ६४ लाख बजेट व्यवस्था गरेको छु ।

४७. नगरपालिका भित्र दक्ष प्राविधिक जनशक्ति तयार गर्न विज्ञान तथा प्राविधिक धारमा अध्यापन गराउने विद्यालयलाई प्रोत्साहित गर्न तथा विज्ञान प्रयोगशाला र पुस्तकालय नभएका विद्यालयहरूमा विज्ञान प्रयोगशाला र पुस्तकालय स्थापना गर्न बजेटको व्यवस्था मिलाएको छु।
४८. कक्षा आठको नगरस्तरीय परीक्षा का साथै अन्य कक्षाको विद्यार्थीको मूल्यांकन प्रक्रिया लाई थप विश्वसनीय र वस्तुपरक बनाउन सहजिकरण गर्नुका साथै सिकाई उपलब्धिको विश्लेषण गरी त्यसको आधारमा शिक्षण सिकाईमा सुधार गर्न रु.१५ लाख विनियोजन गरेको छु।
४९. नगरपालिका भित्र रहेका बालबालिकाहरूको सर्वाङ्गिक विकास गरी नगरलाई बालमैत्री नगरको रूपमा विकास गराउन बालबालिकासँगनगर प्रमुख कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिन रु.१५ लाख बजेट व्यवस्था गरेकोछु।
५०. नगर भित्रका युवा तथा बालबालिकाहरूलाई खेलकुदमा सहभागी गराइ नगरलाई खेलकुदको केन्द्रको रूपमा विकास गर्न खेलाडी उत्पादन गरी खेलकूदमा व्यवसायिकता प्रवर्द्धन गर्न र खेलकूद अभियानलाई सार्थक बनाउन युवा तथा बालबालिकाहरूलाई खेलमा प्रोत्साहन गर्न रकुनै एक विधामा लागत साझेदारीमा खेलकूद सञ्चालन गर्न समेत गरी खेलकूद क्षेत्रका लागि कुल रु.३० लाख विनियोजन गरेको छु।
५१. नगरको शैक्षिक अवस्थालाई सुधार गरी शिक्षण सिकाइ अभिवृद्धि गर्दै शैक्षिक गुणस्तर कायम गर्न , आवश्यक पूर्वाधार निर्माण गर्न र खेलकूद सञ्चालन गर्न संघीय सरकार , प्रदेश सरकार र नगरपालिकाबाट समग्र शिक्षा खेलकूद तथा युवा तर्फ कूल जम्मा रु.२५करोड ३८लाख र नगरपालिकाबाट रु.२ करोड गरी जम्मा रु. २७ करोड ३८ लाख विनियोजन गरेको छु।

लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण

५२. विधवा तथा एकल महिला , द्वन्द्वपीडित तथा हिंसापीडित महिला, बेरोजगार तथा अति पिछडिएका व्यक्ति , विपन्न समुदायका महिला र यौनिक तथा लैङ्गिक अल्पसंख्यकहरूको पहिचान , मूलप्रवाहीकरण , समावेशीकरण तथा सशक्तीकरणका कार्यक्रम सञ्चालन गरी स्वरोजगार बनाउन बजेट विनियोजन गरेको छु।
५३. नगरपालिकालाई बालमैत्री नगरपालिका बनाउन बालमैत्री स्थानीय शासन सम्बन्धी सूचकहरूको क्रमशः कार्यान्वयन गर्दै नगर तथा वडास्तरीय बाल संजाल,बालक्लव,बाल भेला र बालबालिकाको क्षमता विकास जस्ता कार्यक्रम सञ्चालन गर्न बजेट विनियोजन गरेकोछु।
५४. टोल विकास संस्थाको सहयोगमा अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको लगत तयार गरीछुट भएका व्यक्तिहरूको अपाङ्गता परिचय पत्र वितरण कार्यलाई थप व्यवस्थितबनाउन र उनीहरूको क्षमता विकास तथा सीप विकासको माध्यमबाट स्वरोजगार बनाउन बजेटको प्रवन्ध मिलाएको छु।
५५. सीप विकासको माध्यमबाट महिलाहरूलाई स्वरोजगार र उद्यमी बनाउन महिलासँग उपप्रमुख कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिई सो कार्यक्रमबाट तालिम प्राप्त अति विपन्न महिलाहरूलाई व्यवसायि कबनाउनर व्यवसायी महिलाहरूद्वारा उत्पादन गरिएका वस्तुहरूको बजारीकरण गर्न सैनैमा नगरपालिका वडा नं. १० मा निर्माणाधिन कोसेली घर निर्माण तथा सञ्चालन गर्न आवश्यक बजेट विनियोजन गरेको छु।

५६. "विभेदमुक्त नगर समानतायुक्त नगर" बनाउने कार्यका लागि छुवाछुत बिरुद्ध सचेतनामूलक कार्यक्रम सञ्चालन गर्न सामाजिक तथा आर्थिक रूपमा पछाडि परेका वर्गलाई सशक्त बनाउन आय आर्जन तथा सिपमूलक व्यवसायिक कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्न र जातीय भेदभाव तथा छुवाछुत उन्मुलन राष्ट्रिय दिवस मनाउन बजेट विनियोजन गरेको छु।

५७. सामाजिक परिचालनको माध्यमबाट गरिबी न्युनि करण गर्ने उद्देश्यले सैनामैना नगरपालिकामा सञ्चालित स्थानीय विकास कोष कार्यक्रम सञ्चालन गर्न बजेटको व्यवस्था गरेको छु।

लक्षित वर्गको ससक्तिकरण गरी मुल प्रवाहिकरण गर्नकालागि लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरणका कार्यक्रम सञ्चालन गर्नको लागि रु.८४ लाख ५० हज्रिसियोजन गरेको देखिन्छ ।

संस्कृति संरक्षण तथा पर्यटन पवर्द्धन

५८. धार्मिक तथा साँस्कृतिक परम्पराहरूलाई संरक्षण गर्न नगर क्षेत्र भित्र सञ्चालन हुने ऐतिहासिक भड्छा महोत्सवका साथै विभिन्न समुदायका धार्मिक तथा साँस्कृतिक कार्यक्रमहरूलाई निरन्तरता दिन आवश्यक बजेट विनियोजन गरेको छु।

५९. संघीय सरकार, प्रदेश सरकार र नगरपालिकाको सहकार्यमा पर्रोहा परमेश्वर बोलबम धाम, मलमला देवी मन्दिर जस्ता धार्मिक, साँस्कृतिक र पर्यटकीय क्षेत्रको विकासका लागि आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरेको छु।

६०. "घुमौ सैनामैना, रमौ सैनामैना" भ्रमण वर्ष २०८२ अभियान सञ्चालन गर्न सैनामैनामा रहेका ऐतिहासिक, धार्मिक, साँस्कृतिक र पर्यटन क्षेत्रलाई सूचिकरण गरी जानकारी तथा प्रचार प्रसार गर्नका लागि आवश्यक बजेट व्यवस्था गरेको छु।

संस्कृति संरक्षण तथा पर्यटनतर्फका क्रियाकलाप सञ्चालन गर्नको लागि रु२२ लाखबिनि गरेको देखियो ।

पूर्वाधार बिकास तर्फ

६१. नगरको गौरवको योजनाको रूपमा रहेकोसैनामैना चक्रपथ अन्तरगत सालझण्डी खण्डको शहरी आवागमन सुधार, ढल निकास, पैदलमार्गको सुविधा र बजार को पहुँच समेत हुने गरी एसियाली विकास बैंकको लागत साझेदारी, संघीय सरकारको अनुदान, नगर विकास कोषको सहलियत ऋण र सैनामैना नगरपालिकाको साझेदारीमा सालझण्डी सडकखण्ड तथा अन्य लिङ्क मार्गहरू निर्माण गर्न रु. ४३ करोड ८७ लाख विनियोजन गरेको छु।

६२. नेपाल विद्युत प्राधिकरणसँग को सहकार्यर स्थानीय समुदायको सहभागिता मासुरक्षित र सुन्दर सैनामैना निर्माणका लागि उज्यालो शहर कार्यक्रम अन्तर्गत नगरभित्रका मुख्य तथा सहायक मार्गहरूमा स्मार्ट सडक बत्ती जडान तथा हरियाली प्रवर्द्धन गरी हरित सडक निर्माण गर्न रु.२५ लाख बजेट विनियोजन गरेको छु।

६३. "हामी बनाउँछौं हाम्रो पूर्वाधार, आधा लगानी, पूरा अपनत्व" भन्ने अवधारणालाई आत्मसात गर्दै पूर्वाधार निर्माणमा स्थानीय स्वामित्व र दिगोपनालाई सुनिश्चित गर्न ५०/५० प्रतिशत लागत साझेदारीमा मागमा आधारित पूर्वाधार निर्माण गर्न रु. १ करोड १० लाख विनियोजन गरेको छु।
६४. नगरपालिकाभित्र रहेका आदिवासी थारु समुदायको पहिचान, संस्कृति र जीवनशैलीलाई संरक्षण गर्दै, समुदायमा भौतिक पूर्वाधार विकासलाई वातावरणमैत्री रूपमा विस्तार गर्न "नमूना उज्यालो थारु गाउँ" कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइ अन्य आदिवासी बस्तीहरूमा समेत विस्तार गर्न रु. १ करोड विनियोजन गरेको छु।
६५. संघीय सरकार र नगरपालिकाको लागत साझेदारीमा नगर स्तरीय सडक कालोपत्रे तथा पक्की नाली निर्माण गर्न र सैनामैना ४ स्थित सिसौडाँडा देखि रन्यौरा हुदै लेडुवा कुस्मा सडक कालोपत्रे निर्माणको लागि रु. ३ करोड ९८ लाख विनियोजन गरेको छु।
६६. लुम्बिनी प्रदेश सरकार र नगरपालिकाको लागत साझेदारीमा वडा नं. २, ३ र ९ को वडा कार्यालय भवन जोड्ने सडक कालोपत्रे गर्न आवश्यक विनियोजन गरेको छु।
६७. नगरक्षेत्र भित्रका अधुरा, जीर्ण सडक तथा अन्य पूर्वाधारहरूको मर्मत र स्तरउन्नतीका लागि स्थापित मर्मत सम्भार कोष सञ्चालनका लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरेको छु।
६८. संघीय सरकार मार्फत नगर भित्र रहेका खोलाहरूमा बाढी र कटान न्यूनीकरण गर्न तटबन्ध निर्माण कार्यक्रम सञ्चालन गर्न रु. ५० लाख बजेट विनियोजन गरेको छु।
६९. प्रदेश सरकारको शसर्त कार्यक्रम अन्तरगत विभिन्न योजना सञ्चालनका लागि रु. १ करोड ६५ लाख विनियोजन गरेको छु।
७०. नगरको भू-जल सतहलाई स्थायित्व ल्याउन, वर्षाको पानी पुनर्भरण प्रणाली प्रवर्द्धन गर्न र वातावरणीय सन्तुलन कायम राख्न "एक वडा एक पोखरी" कार्यक्रम र लेडुवा पोखरी र मेघाहवा ताल थप पूर्वाधार निर्माण तथा संरक्षणका लागि रु. ३० लाख विनियोजन गरेको छु।
७१. "स्वस्थ नागरिक, स्वस्थ नगर" भन्ने नीतिलाई अंगिकार गरी "एक वडा, एक खुला व्यायामशाला निर्माण गर्न रु. १५ लाख विनियोजन गरेको छु।
७२. फोहरमैलाको दीर्घकालीन व्यवस्थापन गर्न सैनामैना १० स्थित एकला पहाडमा अन्तर स्थानीय तह संयुक्त फोहरमैला प्रशोधन केन्द्र निर्माणका लागि प्राप्त भएको जग्गाको सट्टा भर्ना, रुख कटान, पहुँच मार्ग निर्माण र पूर्वाधार समेतका लागि बजेट विनियोजन प्रस्ताव गरेको छु।
७३. नदीजन्य पदार्थ निकासीबाट प्राप्त हुने राजस्वको २० प्रतिशत रकम सम्बन्धित वडाको पूर्वाधार विकासमा लगानी गर्न रु. ७० लाख विनियोजन गरेको छु।

७४. नगरभित्रका पुरानो सडकहरू मर्मत गर्न सडक बोर्ड नेपाल र नगरपालिकाबाट जम्मा रु. १ करोड ६० लाख विनियोजन गरेको छु।
७५. नगरपालिका अन्तरगत वडा नं. ५ को लोकमार्ग देखि वालापुर सडक, वडा नं. ८ को लुम्बिनी पथ, वडा नं. १ को एकता पथ, वडा नं. ३ को वडा कार्यालय कृषि सडक सुनगाभा पथ र वडा नं. ४ को राधाकृष्ण टोल कर्बला पश्चिम सिसौ डाडा हुदै रामनगर शान्ती टोल हुदै झारवैरा सडक स्तरउन्नतीका लागि संघीय सरकार मार्फत रु. १ करोड २५ लाख विनियोजन गरेको छु।

भौतिक पूर्वाधार विकासतर्फ रु.७४ करोड ९८ लाख ८२ हजार ५ सन्निनियोजन प्रस्ताव गरेकोपाईयो।

वन वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन

७६. समृद्धिका लागि वन परियोजना अन्तरगत निजी तथा सार्वजनिक जग्गामा कृषि वन प्रणालीमा आधारित वृक्षारोपण गरी जल तथा माटो संरक्षणका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्न , हरितगृह ग्यास (Green House Gas) उत्सर्जनलाई न्यूनीकरण गरी कार्बन न्यूनीकरण गर्न, दिगो वन व्यवस्थापन मार्फत वन पैदावार उत्पादन बृद्धि गरी स्थानी य आपूर्ती, हरित रोजगारी सृजना गर्नसमुदायमा आधारित वन व्यवस्थापन समुहहरूलाई सुशासन , लैङ्गिक समानता, सामाजिक समावेशिकरण र सुरक्षामा आधारित क्षमता विकास तालिमहरू सञ्चालन गरी समूहहरूको वन व्यवस्थापन क्षमतालाई अभिवृद्धि गर्न रु.५५ लाख विनियोजन गरेको छु।
७७. सैनैमा नगरपालिका , कञ्चन गाउँपालिका , शुद्धोधन गाउँपालिका र गैडहवा गाउँपालिकाको संयुक्त लगानीमा सञ्चालित अन्तर स्थानीय तह विपद् व्यवस्थापन तथा वारुणयन्त्र सञ्चालन लाई निरन्तरता दिन रु. १० लाख विनियोजन गरेको छु।
७८. स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिलाई सक्रिय बनाई नगर क्षेत्र भित्र आई पर्ने वन डढेलो , सुख्खा खडेरी तथा बाढीको कारणले हुने नदी कटान, डुवान र पहिरो जस्ता प्रमुख विपद् जन्य घटनाहरूको जोखिम व्यवस्थापन गर्न र विपद् न्यूनीकरण गर्न विपद् व्यवस्थापन कोषमा आवश्यक बजेट विनियोजन गरेको छु।
७९. स्वीस रेडक्रसको आर्थिक सहयोग र नेपाल रेडक्रस सोसाइटीसँगको सहकार्यमा सञ्चालित SUPER परियोजनाबाट जलवायु उत्थानशीलता , विपद् पूर्वतयारी , जोखिम मूल्याङ्कन र पुनर्लाभ कार्यक्रमहरूलाई निरन्तरता दिन, परियोजनाबाट प्राप्त प्राविधिक ज्ञान , समुदायस्तरीय अभ्यास र उपकरणहरूलाई संस्थागत गर्दै , नगरलाई विपद् उत्थानशील र जलवायुअनुकूलन समाज निर्माणगर्नका लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरेको छु।
८०. स्वीस रेडक्रसको आर्थिक सहयोग र नेपाल रेडक्रस सोसाइटीसँगको सहकार्यमा तातो हावा (लु) र गर्मी जन्य जोखिमबाट विद्यार्थी, विरामी र समुदायलाई सुरक्षित गर्न नगरपालिका , स्विस् रेडक्रस र नेपाल रेडक्रसको सहकार्यमा Heat and Health Initiatives कार्यक्रम सञ्चालनका लागि बजेट विनियोजन गरेको छु।
८१. राष्ट्रिय राजनीतिमा अमूल्य योगदान पुर्याउनु भएका स्व. वि.पि. कोईराला र स्व. पुष्पलाल श्रेष्ठको स्मृति दिवसमा वृक्षारोपण लगायत अन्य कार्यक्रम गर्नबजेटविनियोजन गरेको छु।
८२. अल्पकालीन रूपमा सैनैमा ९ पिपलडाँडामा फोहोरमैला व्यवस्थापन गर्नको लागि फोहरमैला व्यवस्थापन कोष मार्फत रु. ४० लाख विनियोजन गरेको छु ।

सैनैमा नगरपालिकाको सामाजिक परीक्षण प्रतिवेदन-२०८३

वन वातावरण र विपद व्यवस्थापनको लागि माथि उल्लेखित रकम सहित यस क्षेत्रका क्रियाकलाप सञ्चालन गर्न रु २ करोड १६ लाख प्रस्ताव गरेको छु ।

सुशासन तथा सेवा प्रवाह

८३. नगरपालिका मार्फत गरिने न्यायीक निरुपणको लागि न्यायीक समितिका पदाधिकारी , सूचिकृत मेलमिलाप कर्ता , जनप्रतिनिधि र कर्मचारीहरूलाई मेलमिलाप सम्बन्धी पुर्नताजगी तथा क्षमता विकास कार्यक्रम सञ्चालन तथा परिचालन गर्न रु.१० लाख विनियोजन गरेको छु ।
८४. आ-आफ्नो टोल सरसफाई गर्न टोल विकास संस्थालाई परिचालन गरी नगरपालिका भित्रका खानेपानी तथा सरसफाई संस्थाहरूको सहयोगमा सरसफाइ अभियान सन्चालन गर्नको लागि टोल विकास संस्था सञ्चालन र टोल विकास संस्थाको क्षमता विकासगर्नरु.२९ लाख विनियोजन गरेको छु ।
८५. नगरभित्र हुने गतिविधिलाई जनता समक्ष पुर्याउन सार्वजनिक सुनुवाई , सामाजिक परीक्षण र योजनागत रूपमा सार्वजनिक परीक्षणको व्यवस्था मिलाउन बजेट विनियोजन गरेको छु ।
८६. स्थानीय रेडियो तथा टेलिभिजन कार्यक्रम सञ्चालन गर्न, स्थानीय रेडियो तथा टेलिभिजनबाट वार्षिक सूचना प्रसारण गर्नर सैनैमा नगरपालिका भित्र क्रियाशशिल पत्रकार महासंघमा आवद्ध सञ्चारकर्मीहरूको क्षमता विकास गर्नका लागि रु. २० लाख विनियोजन गरेकोछु ।
८७. भवन निर्माण प्रविधि, भवन संहितार भवन मापदण्ड सम्बन्धी कर्मचारी र सरोकारवालाहरूलाई अभिमुखिकरण गर्न बजेट विनियोजन गरेको छु ।
८८. संघीय सरकार मार्फत प्रदान गरिने सामाजिक सुरक्षा भत्तालाई निरन्तरता दिई राष्ट्रिय परिचयपत्रसँग सामाजिक सुरक्षा परिचय पत्रलाई बायोमेट्रिक प्रणालीमा आवद्ध गरी दर्ता तथा नवीकरणको व्यवस्था मिलाई सामाजिक सुरक्षा भत्तालाई थप पारदर्शी र प्रभावकारी तथा प्रविधिमैत्री बनाउन र एम.आई.एस. सेवा इकाई सञ्चालन गर्न बजेटको व्यवस्था मिलाएको छु ।
८९. अनलाइन मार्फत सञ्चालन गरिएको सामाजिक सुरक्षातथा व्यक्तिगत घटना दर्तालाई थप प्रभावकारी बनाउन जनप्रतिनिधि तथा कर्मचारीको क्षमता विकास गराउनुको साथै भत्ता वितरण कार्यलाई सरलीकरण गर्न सेवा प्रदायक वैकलाई अभिमुखीकरण गर्न बजेट विनियोजन गरेको छु ।
९०. नगरपालिकामा कार्यरत करार कर्मचारीको सेवा करारलाई निरन्तरता दिदै स्वीकृत दरवन्दीमा कार्यरत करार कर्मचारीलाईनेपाल सरकारले तोकेको मापदण्ड भित्र रही सामाजिक सुरक्षा कोषमा आवद्ध गर्नबजेट विनियोजन गरेको छु । यसरी सामाजिक सुरक्षा कोषमा आवद्ध गर्दा निजहरूलाई पाउने सबै किसिमको सुविधाको योगफल सम्बन्धित पदको शुरु तलव स्केल भन्दा बढि नहुने व्यवस्था गरेको छु ।
९१. आफ्नो काम प्रति जिम्मेवारी , उत्तरदायी र उत्प्रेरित गर्न नगरपालिका तथा अन्तरगत कार्यरत उत्कृष्ट कर्मचारीहरूलाई पुरस्कृत गरिनुका साथै नगरपालिकाबाट प्रदान गरिदै आएको प्रोत्साहन सुविधालाई निरन्तरता दिएको छु । कानून बमोजिममहङ्गी भत्ता पाउने कर्मचारीलाई नेपाल सरकारले वृद्धि गरे बमोजिमको महङ्गी भत्ताउपलब्ध गराउने गरी बजेट विनियोजन गरेको छु ।

सैन्यामैना नगरपालिकाको सामाजिक परीक्षण प्रतिवेदन-२०८३

९२. नगरवासीलाई प्रत्यक्ष असर नपर्ने गरी राजश्वको दायरा फराकिलो बनाएको छु । करदाताको सहजताको लागि अनलाइन माध्यम मार्फत क्यूआर कोडबाट राजश्व भुक्तानी गर्न सक्ने व्यवस्था भएकोमा थप सहजता बनाउने उद्देश्यले अनलाइन माध्यमबाट घरमै बसी राजश्व तिर्न सक्ने व्यवस्था मिलाएकोछु ।
९३. नगरपालिका स्थापना दिवसको अवसरमा नगरपालिकामा सबै भन्दा बढी कर तिर्ने करदाता , उत्कृष्ट कर्मचारी, शिक्षक, विद्यार्थी, सञ्चारकर्मी, उद्यमी, व्यवसायी, विद्यालय लगायत नगरको विकासमा उत्कृष्ट योगदान पुर्याउने अन्य व्यक्ति तथा संस्थाहरुलाई सम्मान गर्ने गरी बजेटको व्यवस्था मिलाएको छु ।
९४. राजस्व प्रशासनको दक्षता अभिवृद्धि गरी राजस्व चुहावट नियन्त्रण गरी आन्तरिक आयमा उल्लेख्य वृद्धि गर्ने व्यवस्था मिलाएको छु ।
९५. नगरले लिएका कर सम्बन्धी नीति , नियम अनुकूल समयमा कर बुझाउने बानीको विकास गर्न र कर राजश्व सम्बन्धी जानकारी गराउन करदाता शिक्षा सम्बन्धी कार्यक्रम संचालन गर्न र राजश्व अनुगमनका लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरेको छु ।
९६. आ.व. २०८२/०८३ को पहिलो चौमासिक भित्र व्यवसाय कर , सम्पत्ति कर , भूमि/मालपोत कर तथा अव्यवस्थित जग्गाकोबहाल विटौरी शुल्क र पूर्वाधार विकास शुल्क एकमुष्ट बुझाएमा १० प्रतिशत छुट दिने व्यवस्था मिलाएको छु ।
९७. उद्योग तथा व्यावसायहरुलाई करको दायरामा समावेश गर्न २ वर्ष वा सो भन्दा बढी समय उद्योग तथा व्यावसायको दर्ता तथा नवीकरण गर्न बाँकी रहेको भएता पनि आ. व. २०८२/०८३ को पहिलो चौमासिक भित्र दर्ता तथा नवीकरण गर्न आएमा जम्मा बक्यौता रकमको १० प्रतिशतले हुन आउने रकम मात्र प्रशासनिक दण्ड जरिवाना गर्ने व्यवस्था मिलाएको छु ।
९८. **उद्यम प्रवर्द्धन गर्न सैन्यामैना**भन्ने अभियान अन्तर्गत पछिल्लो एक वर्ष भित्र वैदेशिक रोजगारीबाट फर्केका व्यक्तिले व्यवसाय गर्न चाहेमा व्यवसाय दर्ता शुल्कमा ९० प्रतिशत छुट दिने व्यवस्था मिलाएको छु ।

सुशासन तथा सेवा प्रवाह तर्फ जम्मा रु.१६ करोड ५१ लाख १ हजार विनियोजन गरेको देखियो ।

वडागत विनियोजन तर्फ:

वडा तहबाटै योजना र कार्यक्रम छनौट गर्न वडालाई दिएको सीमा भित्र रही सम्बन्धित वडाको सिफारिस बमोजिम वडा नं १ को लागि रु. १ करोड २ लाख ६१ हजार, वडा नं. २ को लागि रु.६६ लाख ७१ हजार, वडा नं. ३ को लागि रु.६७ लाख ९५ हजार, वडा नं. ४ को लागि रु.८३ लाख ४२ हजार , वडा नं. ५ को लागि रु.९० लाख ४३ हजार , वडा नं. ६ को लागि रु.८२ लाख ७३ हजार , वडा नं. ७ को लागि रु.६५ लाख, वडा नं. ८ को लागि रु.६५ लाख, वडा नं. ९ को लागि रु.६६ लाख ९९ हजार, वडा नं. १० को लागि रु.८९ लाख ८६ हजार र वडा नं. ११ को लागि रु.७६ लाख ४८ हजार गरी वडामा दिदै आएको बजेट सीमालाई बृद्धि गरी जम्मा रु.८ करोड ५७ लाख १८ हजार पुर्याएको छु ।

क्षेत्रगत विनियोजन: विभिन्न क्षेत्रगत हिसावले बजेट विनियोजन यस प्रकार रहेको छ ।

१.आर्थिक विकास:- रु.३ करोड ५८ लाख ३६ हजार ।

२. सामाजिक विकास:- रु. ३७ करोड ५९ लाख २९ हजार ५ सय ।

३. पूर्वाधार विकास:- रु. ७४ करोड ९८ लाख ८२ हजार ५ सय ।

४. वन, वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन:- रु. २ करोड १६ लाख ।

५. सुशासन तथा सेवा प्रवाह:- रु. १६ करोड ५१ लाख १ हजार ।

जम्मा रु. १ अर्ब ३४ करोड ८३ लाख ४९ हजार रुपैयाँ विनियोजन भएको देखिन्छ ।

उपरोक्त आय-व्यय गत वर्षको आय-व्ययको तुलनामा २२.४४ प्रतिशतले बृद्धि भएको छ । जसमा सामाजिक सुरक्षा तर्फको रकम समावेश गरिएको छैन ।

आगामी आ.व. का लागि चालु तर्फ रु ५६ करोड ७९ लाख ६० हजार ५ सय (४२.१२%) र पूँजीगत तर्फ रु ७८ करोड ३ लाख ८८ हजार ५ सय (५७.८८%) गरी जम्मा रु १ अर्ब ३४ करोड ८३ लाख ४९ हजार बजेट विनियोजन गरेको पाईयो

६. यस वर्षको मुख्य मुख्य उपलब्धीहरू

- ⊕ नगरपालिकामा भूमि प्रशासन सेवा सञ्चालनको लागि अनुमति प्राप्त भई भौतिक पूर्वाधार पूरा गरेको (मिति २०८३/०४/१८ देखि सेवा सञ्चालनमा रहेको) पाईयो
- ⊕ सैनमैना १० एकलापहाडमा भोगाधिकार प्राप्त जग्गाको रु १ करोड ८४ लाख रकम जम्मा गरेको । रुख कटानको लागि सम्झौताको चरणमा रहेको देखिन्छ
- ⊕ उज्यालो जमूना थारु गाउँ कार्यक्रम प्रदेशमै उत्कृष्ट छानिएको पाईयो ।
- ⊕ आधारभूत अस्पताल सञ्चालनमा ल्याइएको । २०८३ भाद्र १५ देखि विमा सेवा सञ्चालन गर्ने गरी सम्झौता भएको पाईयो ।
- ⊕ एक गाउँ एक खुला व्यायामशाला सबै वडामा पुर्याइएको देखियो ।
- ⊕ नगरपालिकाबाट प्यान कार्ड जारी गर्ने सेवा प्रदान गरिएको गरिएको पाईयो ।
- ⊕ वित्त आयोगको कार्य सम्पादन मुल्याङ्कनमा जिल्लामै उत्कृष्ट (७३ अंक प्राप्त) गरेको देखिन्छ ।
- ⊕ एसियाली विकास बैंकको सहयोगमा नेपाल सरकार, नगर विकास कोष र नगरपालिकाको सह लगानीमा सैनमैना चक्रपथको बाकी खण्डका निम्ति मिति २०८२ मंसिरमा सम्झौता भई निर्माणाधीन भैरहेको । नगरपालिकाको लागि यो गौरवको योजना रहेको ।
- ⊕ उज्यालो नमुना गाउँ कार्यक्रम अन्तर्गत इन्टरलक टायल विच्छाई नाली र सडकवत्ती सहित वडा नं १ पर्सेहा गाँउ, वडा नं ४ लखनपारा गाँउ, वडा नं ५ पोखरभिडवा गाँउ, वडा नं ६ दुधराक्ष गाँउ, वडा नं ७, वडा नं ८ भड्सा गाँउ, वडा नं ९ र वडा नं ११ ताली र विचवापुर गाँउमा सडक पुर्वाधार निर्माण सम्पन्न भएको
- ⊕ वडा नं ३, ५, ७, ८ र ११ मा सडक कालोपत्रे अन्तर्गत विनियोजित बजेटबाट निर्माण कार्य सम्पन्न भएको
- ⊕ मुर्गियामा राष्ट्रिय स्तरको रङ्गशाला निर्माण कार्य अन्तर्गत Landscaping, स्ट्रिट लाइट तथा फिनिसिङ् (Seating Chairs, A.C., Painting, Tiles and Marble, Paving etc) निर्माण कार्य सम्पन्न भएको ।

सैनामैना नगरपालिकाको सामाजिक परीक्षण प्रतिवेदन-२०८३

- ⊕ सैनामैना नगरपालिका वडा नं. १० एकला पहाडमा निर्माण गरिने फोहोरमैला प्रशोधन केन्द्रको लागि जग्गाको भोगाधिकार प्राप्तभई रुख कटान गर्न सम्झौताको निम्ति रकम जम्मा गरेको
- ⊕ एक वडा एक खुल्ला व्यामशाला निर्माण कार्यक्रमलाई निरन्तरता हुदै वडा नं १ देखि ११ सम्म सबै वडामा व्यामशाला निर्माण भई सम्पन्न भएको
- ⊕ नगरस्तरीय बजेट अन्तर्गत वडा कार्यालयहरुको पुर्वाधार विकासमा विशेष जोड दिदै वडा कार्यालय भवनमा रहेका बाकी पुर्वाधार, वडा नं ६ र ११ को आधारभुत स्वास्थ्य केन्द्र र रामापुर र सैनामैना मा.विको पुर्वाधार निर्माण र सबै सामुदायिक विद्यालयमा कुल २९२ सेट फर्निचर वितरण गरेको
- ⊕ वडा नं १ मा रहेको कर्साघाटमा आवश्यक पर्ने खानेपानी सेड निर्माण र सामुदायिक भवन समेत सम्पन्न भएको
- ⊕ जलवायु परिवर्तन अनुकुलन, डुबान नियन्त्रण, पुर्नभरणका निम्ति वडा नं १ देखि ११ सम्म विभिन्न ऐतिहासिक कुवा, पोखरीहरु मर्मत एवं विस्तार भएको
- ⊕ उत्थानशील समाज निर्माणका लागि नेपाल रेडक्रस सोसाइटी र नगरपालिकाको साझेदारीमा SUPER परियोजना मार्फत पुर्वतयारी देखि प्रतिकार्यसम्म वडा तथा नगरस्तरमा विपद् व्यवस्थापन कार्य भईरहेको ।
- ⊕ जलवायु परिवर्तन अनुकुलन, डुबान नियन्त्रण, पुर्नभरणका निम्ति वडा नं १ देखि ११ सम्म विभिन्न ऐतिहासिक कुवा, पोखरीहरु मर्मत एवं विस्तारमा निरन्तरता दिएको ।
- ⊕ ५ लाख सम्मको योजनाको संख्या १८२ र ५ लाखभन्दा माथिका योजनाको संख्या ९२ गरी जम्मा कूल २७४ योजना संख्या सम्पन्न भएको ।
- ⊕ त्यसैगरी नगरपालिकाले नगरको स्वच्छताका लागि फोहरमैला व्यवस्थापनका लागि जग्गा प्राप्त गरेको पाईयो ।
- ⊕ ८०४ मिटर बाटो कालोपत्रे, कालो पत्रे सडक मर्मत २७६३ मिटर, सडक स्तरउन्नती (ग्राभेलिङ्ग) १६५७० मिटर, सडक मर्मत (ग्राभेलिङ्ग) ६७७० मिटर, नालिनिर्माण १०७८३ मिटर, ह्युमपाईप जडान २८३ मिटर, विद्युत प्रसारण तार ११२५ मिटर, भवन निर्माण ३० वटा, उज्यालो नमुना गाउँ निर्माण कार्यक्रम अन्तर्गत टायल विछ्याउने काम ५७७ मिटर, कल्भर्ट १५ वटा, तटबन्ध तथा रिटेनिङ्ग वाल ५१३।१६२ मिटर, खुल्ला व्यामशाला ५ वटा, सामुदायिक/ स्वास्थ्य भवन (मर्मत/ निर्माण) ३३ वटा, फर्निचर डेस्क बेन्च २९२ सेट, PCC सडक ३९८ मिटर, नाली निर्माण १०७८३ मिटर, सिंचाई कुलो ४७४ मिटर, खानेपानी पाईपलाईन विस्तार १६५ मिटर, सडक बत्ती १९७ वटा थप, कम्पाउण्ड ३३३ मिटर निर्माण सम्पन्न भएको पाईयो ।
- ⊕ “खाने कसरी, पिउने कसरी र जिउने कसरी ” कार्यक्रम अन्तर्गत व्यवहार परिवर्तनको लागि स्वास्थ्य शिक्षा कार्यक्रम प्रभावकारीरूपमा संचालन गरेको पाईयो ।
- ⊕ आत्महत्या रोकथामका लागि समुदायमा अभिमुखीकरण कार्यक्रम संचालन गरेको पाईयो ।
- ⊕ व्यवहार परिवर्तनका लागि मानसिक स्वास्थ्य र नसर्ने रोगको रोकथामको लागि विद्यालयमा स्वास्थ्य शिक्षा कार्यक्रम संचालन गरेको पाईयो ।
- ⊕ कृषकहरुका लागि धानको बीउ १११ कुईन्टल , गहुँ को बीउ १०१ कुईन्टल , मकै १३२० के.जि र च्याउ १००० प्याकेट वितरण गरियो । यस बाट १४२० जना प्रत्यक्ष लाभाम्वित भएको पाईयो ।
- ⊕ कृषकहरुका लागि ८९ रोल प्लाष्टिक रोल वितरण गरिएको छ जस बाट २२ जना कृषकहरु प्र त्यक्ष रुपमा लाभाम्वित भएको पाईयो ।

सैनामैना नगरपालिकाको सामाजिक परीक्षण प्रतिवेदन-२०८३

- ⊕ किटनाशक ईमामेट्रिन बेन्जोएट, थायोमेथाजोन र साफ मल्टी भिटामिन वितरण गरिएको थियो जसबाट ८ हाल सम्म ७८०० जना कृषकहरू लाभान्वित भएको तथ्यांक पाईयो ।
- ⊕ ५०% अनुदानमा २८ टन आलु भैरहवा कोल्ड स्टोर्स मा राखिएको जसबाट ३४० घर लाभान्वित भएका पाईयो ।
- ⊕ १. १० वटा ईलेक्ट्रिकल मेटर २. ८ वटा पम्पसेट ३. ८०० मिटर पाईप ४. १ वटा कुलो निर्माण ५. १ वटा डिप टुवेल को ९ वटा भल्व मर्मत र २ वटा थोपा सिंचाई सम्पन्न भएका छन । यस कार्यक्रम बाट ३५० जना प्रत्यक्ष रुपमा लाभान्वित भएका तथ्यांक पाईयो।
- ⊕ तोरी १८० कट्टा, गहुँ ८० कट्टा, तरकारी ७ कट्टा र च्याउ ४०० डल्ला खेती गर्दा मल बीउ निःशुल्क वितरण गरिएको थियो । जसबाट ३२ जना व्यवसायीक कृषक लाभान्वित भएको तथ्यांक देखियो ।
- ⊕ बसन्ते तरकारी र हिउदे तरकारी गरी २ पटक बीउ वितरण गरिएको थियो जसबाट ६३०० कृषक लाभान्वित भएको पाईयो ।
- ⊕ कृषि सामग्री ढुवानी, व्यवस्थापन खर्च र ८६ जना कृषक हरुलाई नगद पुरस्कार र ३० जना कृषक हरुलाई प्रमाणपत्र समेत वितरण गरिएको देखियो ।
- ⊕ ५ वटा वडा मा संचालन गरिएको थियो जसमा ३८८ वटा नमुना जाच गरिएको थियो । प्राविधिक सहयोग राष्ट्रिय गहुँ बाली अनुसन्धान कार्यालय बाट भएको पाईयो।
- ⊕ माटो परिक्षण कार्यालय बाँके, खजुराको प्राविधिक टोली खटिई १०९ वटा माटो को नमुना परिक्षण भएको छ । समग्र सैनामैना को माटो क्षारिय रहेको पाईयो ।
- ⊕ ५०० वटा चिउरी, ५०० वटा कल्कि फुल र ९३० वटा लिचिका बिरुवा आर्मी तालिम केन्द्र र जनचेतना मा.वि. बासगढी मा बिरुवा लगाईएको छ । जसबाट माहुँरी पालक कृषक हरुलाई चरन क्षेत्रको क्षेत्र विस्तार भएको देखिन्छ ।
- ⊕ सैनामैना नगरपालिका का ११ वटै वडा अन्तर्गतका कृषक हरुले १० हेक्टर मा आलु बाली र २ हेक्टर तरकारी उत्पादन गरे बापत प्रति हेक्टर ७५०००। - का दरले प्रत्साहन अनुदान वितरण गरिएको थियो । जसबाट १०५ जना कृषकहरू प्रत्यक्ष लाभान्वित भएका पाईयो ।
- ⊕ कृषक समुहको मग अनुसार २० वटा स्थलगत तालिम सम्पन्न भएका छन । जसबाट ४८६ जना कृषकहरू प्रत्यक्ष लाभान्वित भएको देखियो ।
- ⊕ सैनामैना १० सालझण्डी मा रहेको साना किसान सहकारी सं. लि. मा १ दिने विषादी सचेतना सम्बन्धी नाटक कार्यक्रम समन्न भयो देखियो ।
- ⊕ सैनामैन वडा नं. १ र २ मा गरी जम्मा १३९० घर धुरी को सूचिकरण कार्य सम्पन्न भएको देखियो ।
- ⊕ सैनामैना नगरपालिकाका ८ वटा वडाका २००० घर धुरीमा तथ्याङ्क अध्यावधिक कार्यक्रम सम्पन्न गरे को पाईयो ।
- ⊕ पि.पि.आर र खोरेत रोग बिरुद्ध लगाइएको खोपको प्रति रक्षा मापन गर्नका लागि पशु रोग अन्वेषण प्रयोगशाला नवलपरासीमा समन्वय गरि नमुना संकलन गरि पठाईएको । साथै रेबिज रोग परिक्षणको लागि नमुना संकलन गरि पठाइएको

सैनैमा नगरपालिकाको सामाजिक परीक्षण प्रतिवेदन-२०८३

- ⊕ पशु विकास शाखा सैनैमा पहलबाट भेटेरिनरी अस्पताल तथा पशु सेवा विज्ञकेन्द्र भैरहवाको कार्यक्रमको बजेट बाट सैनैमाका-वडा नं.१-५ सम्मका पशुहरुमा बाँझोपन निवारण घुम्ती शिविर सम्पन्न । उक्त कार्यक्रममा १७ परिवारका घर परिवारका ३७ पशुहरुको उपचार गरिएको।
- ⊕ पशु विकास शाखा सैनैमा पहलबाट भेटेरिनरी अस्पताल तथा पशु सेवा विज्ञकेन्द्र भैरहवाको कार्यक्रमको बजेट बाट सैनैमा-११ जलैयामा पशु स्वास्थ्य शिविर सम्पन्न । उक्त कार्यक्रममा ७३ घर परिवारका १८७ पशु पन्छीको उपचार गरिएको ।
- ⊕ सैनैमा नगरपालिका, इन्द्रेणी ग्रामिण विकास र तराई परियोजना कार्यक्रम बाट ६०० डोज सेक्स सिमेन बाट हाल सम्म १२८ वटा बाछी जन्मेका ।
- ⊕ आ.व.२०८२/०८३ मा भएको वार्षिक दुध उत्पादन जम्मा ६२,६७,०००लि रहेको तथ्यांक देखियो ।
- ⊕ घरेलु हिंसा, लैङ्गिक तथा सामाजिक हिंसामा निरन्तर कमी आएको ।
- ⊕ महिलाहरुलाई शसक्तिकरण र विभिन्न कार्यहरुमा सक्रिय सहभागिताका लागि महिला सँग उपप्रमुख कार्यक्रम संचालन भएको ।
- ⊕ अपाङ्गता परिचयपत्र वितरणमा सामाजिक सुरक्षाका साथै अपाङ्गताको वर्गीकरण व्यवस्थित भएको ।
- ⊕ अपाङ्गता सहक सामग्री बाट हिडडुल गर्न सहज भएको प्रतिक्रिया पाईयो ।
- ⊕ महिलाहरु कानुनी अधिकार नेतृत्व, क्षमता विकास सशक्तिकरणमा वृद्धि गएको ।
- ⊕ बालक्लव, बाल संजाल तथा बाल अधिकारको संजाल बाट बालबालिका साङ्गठनीक बाल अधिकार(बाल बचाउ), बाल सहभागीता, बाल संरक्षण र बाल विकास बाल मैत्री कार्यहरुमा विशेष जोड दिएको ।
- ⊕ ईटाभट्टामा खोप लगाउन छुटेका बालाबालिकालाई खोजेर खोप लगाइएको र खोपको महत्वको बारेमा स्वास्थ्य शिक्षा कार्यक्रम संचालन गरिएको पाईयो ।
- ⊕ रैथाने खानाको उपयोग सम्बन्धि स्वास्थ्य शिक्षा कार्यक्रम संचालन गरेको पाईयो ।
- ⊕ नसर्ने रोगको रोकथामको लागि “खाने कसरि पिउने कसरि र जिउने कसरि” सम्बन्धि समुदायमा अभिमुखीकरण कार्यक्रममा ९०० जना सहभागी संचालन भएको।
- ⊕ स्वास्थ्य संस्थामा न्युनतम सेवाको सुनिश्चितताको लागि न्युनतम सेवा मापदण्डको फलोअप
- ⊕ पर्रोहा स्वास्थ्य चौकीलाई सैनैमा नगर अस्पतालमा स्तरउन्नत गरि एक्स रे सेवाको सुरुवात
- ⊕ सबै स्वास्थ्य संस्थाबाट नियमित रुपमा पाठेघरको मुखको क्यान्सर , स्तन क्यान्सर लगायतका प्रजनन रुग्णताको स्क्रिनिंग गर्ने गरेको पाईयो ।
- ⊕ नसर्ने रोगको स्क्रिनिंग तथा जनाचेतानामुलक् कार्यक्रम र नसर्ने रोगको रोकथामको लागि समुदायमा खाने कसरि, पिउने कसरि र जिउने कसरि कार्यक्रम संचालन ।
- ⊕ सामुदायिक, संस्थागत र धार्मिक गरी जम्मा २५१८८ जना विद्यार्थीहरु विभिन्न तहमा अध्ययनरत भएको पाईयो भने दलित ४५५, छात्रा १५६० र अपाङ्ग ४५ गरी जम्मा २०६० विद्यार्थीहरुले छात्रवृत्ती प्राप्त गरेको पाईयो ।
- ⊕ दिवा खाजा कार्यक्रमबाट लाभान्वित विद्यार्थी संख्या ४९६६ जना रहेको देखियो ।
- ⊕ वडामा उपस्थित हुन नसक्ने लाभग्राहीहरुको घरघरमा गइ सामाजिक सुरक्षाभत्ता विवरण नवीकरण गरिएको पाईयो ।

सैनैना नगरपालिकाको सामाजिक परीक्षण प्रतिवेदन-२०८३

- ⊕ बैंकमा उपस्थित हुन नसक्ने लाभग्राहीहरूको घरघरमा गइ भत्ता वितरण गर्ने व्यवस्था मिलाइएको पाईयो ।
- ⊕ घटना दर्ता सप्ताह व्यवस्थित रूपमा सम्पन्न गरेको देखियो ।
- ⊕ यस आर्थिक वर्षमा कुल २८० वटा विभिन्न प्रकारका योजना तथा आयोजनाहरू सम्पन्न भएको ।
- ⊕ ज्येष्ठ नागरिक अन्य ४१६३ , ज्येष्ठ नागरिक दलित ४३८, ज्येष्ठ नागरिक एकल महिला ४९४ , विधवा १३८३, पूर्ण अपाङ्गता भएका व्यक्ति १६३, अति अशक्त अपाङ्गता भएका व्यक्ति ३५९, लोपोन्मुख आदिवासी जनजाती १३ र दलित बालबालिका ५२८ गरी जम्मा ७५४१ जनालाई रु २८४७५२८० सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण भएको ।
- ⊕ वडामा उपस्थित हुन नसक्ने लाभग्राहीहरूको घरघरमा गइ नवीकरण गरिएको ।
- ⊕ बैंकमा उपस्थित हुन नसक्ने लाभग्राहीहरूको घरघरमा गइ भत्ता वितरण गर्ने व्यवस्था मिलाइएको ।
- ⊕ घटना दर्ता सप्ताह सम्पन्न गरेको
- ⊕ १ नम्बर वडामा १५८ जनाको राजस्व जम्मा भई लालपुर्जा वितरणको काम अन्तिम चरणमा रहेको ।
- ⊕ ७ नम्बर वडामा ३४६ जनाको संकलन राजस्व सम्बन्धी सूचनाको लागि आयोगमा पठाएको
- ⊕ सैनैना नगरपालिकामा प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम अन्तर्गत सुचिकृत बेरोजगार व्यक्तिहरू २८२ मध्ये युवा रोजगारीमा रूपान्तरण पहल आयोजना (आ।इ।डि।ए) अन्तर्गत ४० जनाले ५० दिनको जीवन उपयोगी सिप तालिम (इलेक्ट्रोनिक्स) प्राप्त गरेका । यिनै ४० जना मध्ये ३५ जनाले कामको लागि पारिश्रमिक आयोजनामा १० दिन देखि ३० दिन सम्म रोजगारी प्राप्त गरेको देखियो ।
- ⊕ नेपाल सरकार अन्तर्गत कामको लागि पारिश्रमिकमा आधारित आयोजनामा १५ जनाले ३० दिन देखि १०० दिन सम्म काम गरेको तथ्यांकबाट देखियो ।
- ⊕ वैदेशिक रोजगारीमा गएर आएकोलाई पुनः श्रम स्वीकृति र जान चाहनेको लागि २५० जनाको श्रम स्वीकृतिमा सहजीकरण भएको पाईयो ।
- ⊕ वैदेशिक रोजगार बोर्डबाट आर्थिक सहायता पाएका परिवारको बालबालिबालाई वैदेशिक रोजगारबाट प्राप्त गर्ने छात्रवृत्तिमा सहजीकरण गरेको देखियो ।
- ⊕ वैदेशिक रोजगारीमा गएर अङ्गभङ्ग तथा मृत्यु भएका व्यक्तिहरूको परिवारलाई वैदेशिक रोजगार बोर्डको सचिवालयबाट प्राप्त गर्ने आर्थिक सहयोगका लागि सिफारिस गरिएको पाईयो ।
- ⊕ समुदायमा सामुदायिक संस्थाका सदस्यहरूले घुम्तीकोष लगानीबाट बाख्रापालन , कुखुरापालन, भैंसीपालन, व्यापारजस्ता साना व्यवसाय संचालन गरी आफ्नो आम्दानी बढाएको र त्यो आम्दानीले घरखर्च , उपचार खर्च , छोराछोरीको शिक्षामा समेत खर्च गर्ने गरेको पाईयो ।
- ⊕ नगरभित्र रहेका सार्वजनिक जग्गाहरू , कुलो , पोखरी र वार्ड कार्यालयहरूको लगत राखी व्यवस्थित गर्ने कार्य सम्पन्न गरेको पाईयो ।
- ⊕ सैनैना नगरपालिको भू-उपयोग योजना बनाउन भू-उपयोग नीतिमा भएको व्यवस्था अनुसार नगर भित्रका लालपुर्जा जग्गाको कित्ताहरूलाई कृषिआवासमा वर्गीकरण गर्ने कार्य सम्पन्न गरिएको र स्थानीय भू-उपयोग परिषदमा पेश गर्ने र पारित गर्ने कार्य अन्तिम चरण मा रहेको देखियो ।
- ⊕ न्यायिक समितिले सामान्य नागरिकहरूलाई आफ्नो घरदैलोमा नै संक्षिप्त कार्यविधि प्रयोग गरी न्यायिक सेवा प्रदान गर्ने गरिएवाट नागरिकहरूले सहज रूपमा न्यायिक सेवा प्राप्त गर्न सफल भएको पाईयो ।

- ⊕ ससाना विवादहरूमा न्याय पाउनका लागि अदालत सम्म पुगी अदालती लामो, खर्चिलो र झन्झटिलो प्रक्रियाबाट मुक्त गरी कम खर्चिलो छिटो र छरिटो न्याय सुनिश्चित हुने हुँदा नागरिकहरू न्यायको खोजिमा न्यायिक समितिमा आउनेक्रम बढेको देखियो ।
- ⊕ मेलमिलापको माध्यमबाट विवाद समाधान गर्दा परिवार तथा समाजमा सामाजिक सम्बन्ध सुदृढ गर्न मद्दत पुगेको प्रतिक्रिया प्राप्त भयो ।
- ⊕ मेलमिलापकर्ताहरूमा सामाजिक दायित्व बोध भएको पाईयो ।
- ⊕ डिभिजन वन कार्यालय, सैनामैना नगरपालिका र समृद्धिका लागि वन परियोजनाको संयुक्त लगानीमा सैनामैना वडा नं ६ को गोरखनाथ सामुदायिक महिला विधालय भएको जग्गामा नयाँ नर्सरी निर्माण गरि विभिन्न प्रजातिका वन विरुवाहरूको वितरण भैरहेको देखियो ।
- ⊕ सार्वजनिक जग्गाको संरक्षणका लागि सैनामैना वडा नं ८ मा गठन गरिएको भड्छा सार्वजनिक वन विकास समितिको जग्गामा गरिएको वृक्षरोपणको संरक्षणका लागि तारबार गरिएको देखियो ।
- ⊕ राष्ट्रपति चुरे तराई मधेश संरक्षण विकास समितिसँग समन्वय गरि सार्वजनिक पोखरी तथा सिमसार संरक्षणका लागि लेडुवा सार्वजनिक पर्यटकिय पोखरीमा पोखरीको क्षेत्रफल विस्तार, ह्युम पाईप जडान, खानेपानी तथा सिँचाईका लागि चापाकल निर्माण, भू-संरक्षणको लागि वाल निर्माण लगायतका अन्य कार्यहरू गरिएको विवरण प्राप्त भयो ।
- ⊕ सैनामैना वडा नं ९ का १ जना निजी किसानलाई १ हेक्टर क्षेत्रफलमा निजी वन वृक्षरोपणका लागि कार्यसम्पादनमा आधारित अनुदान दिई प्रसंशनीय कार्य भएको पाईयो ।
- ⊕ ३ वटा समितिलाई ५ हेक्टर सार्वजनिक जग्गामा वृक्षरोपणका लागि कार्यसम्पादनमा आधारित अनुदान दिईएको
- ⊕ पहिचान भएका निजी सार्वजनिक वनका किसानहरूलाई लैङ्गिक समानता, सामाजिक, वातावरणीय सुरक्षा तथा वन व्यवस्थापन सम्बन्धि तालिम सञ्चालन गरेको पाईयो ।
- ⊕ पालिकाले व्यवस्थित र उपलब्धमूलक कार्यसम्पादनका लागि २०७९।२०८०-२०८३।२०८४ सम्मको पञ्चवर्षीय योजना बनाएको पाईयो ।
- ⊕ १६५ थान जग्गानी दर्ता प्रमाण पूर्जा वितरण गरिएको तथ्यांक पाईयो ।
- ⊕ साविक परेहा वडा ६ख कित्ता नं. ७० अन्तर्गत बसोबास तथा खेतीपाती रहेको स्थानको फिल्ड निरीक्षण गरेको र करिब ११० लाभग्राही पहिचान गरि निवेदन फाइललाई छुट्टै व्यवस्थापन गरि पुर्जा वितरण कार्यका प्रक्रिया अगाडी बढेको छ देखिन्छ।
- ⊕ (NALCIS) प्रणालीमा प्रविष्ट भएका नगरपालिका अन्तर्गतका सबै वडाका भूमिहीन सुकुम्बासी, भूमिहीन दलितहरूलाई वडा समितिबाट प्रमाणीकरणका लागि ७ दिने सुचना टास गरिएको छ गरी सूचना प्रवाह भएको पाईयो ।
- ⊕ विगतको भूमि समस्या समाधान आयोगबाट राजस्व प्रतिसत र रकम समेत निर्धारण भई जग्गा उपलब्ध गराउने निर्णय भएपनि राजस्व रकम नबुझाएको २७ जना परिवारहरूको विवरण संलग्नगरि चालु आर्थिक वर्षको लागि तोकिएको न्यूनतम मुल्यांकनका आधार मा राजस्व निर्धारण गरि आवश्यक जाचको लागि जिल्लामा पेश गरिएको पाईयो।

सैन्यामैना नगरपालिकाको सामाजिक परीक्षण प्रतिवेदन-२०८३

- ⊕ विगतमा भूमिहीनदलित,भूमिहीन सुकुम्बासी र अव्यवस्थित बसोबासीको फारम भरेका तर (NALCIS) प्रणालीमा प्रविष्ट गर्न बाँकी रहेका लाभग्राहीको प्रविष्ट र प्रमाणीकरण कार्यभैरहेको छ पाईयो।
- ⊕ आर्थिक वर्ष २०८२/०८३ सम्म भवन अनुमति तथा अभिलेखीकरण ५४५ वटा नयाँ भवन दर्ता ३२५ वटा घर अभिलेख दर्ताभएका छन्। यसरी कुल ८७० वटा दर्ता प्रक्रियासम्पन्न भएको छ पाईयो।
- ⊕ निर्माण अनुमति सम्बन्धी प्रक्रियामा १३५ वटा प्लिन्थलेवल इजाजत र १०६ वटा सुपर स्ट्रक्चर इजाजत जारी गरिएको छ देखियो।
- ⊕ त्यसैगरी २०० वटा निर्माण कार्य सम्पन्न भई मापदण्ड अनुसार सम्पन्न पत्र जारी गरिएको छ, साथै १५३ वटा भवन अभिलेखीकरण गरि अभिलेख पत्र जारी गरिएको छ देखिन्छ।
- ⊕ स्थानीय पाठ्यक्रम निर्माण गरी एकै पटक कक्षा १ देखि ८ सम्म लागु गरिएको पाईयो।
- ⊕ २९२ सेट समुदायिक विद्यालयमा फर्निचर वितरण गरिएको देखिन्छ।
- ⊕ ५३ सेट स्मार्ट बोर्ड, २८ थान डेक्सटप, ११ थान ल्यापटप र ११ थान all in one प्रिन्टर खरिद गरी विद्यालयलाई वितरणको लागि स्पेसिफिकेसन रुजु कार्य भइरहेको छ पाईयो।

६.१. यस वर्षको नगरपालिकाको आय-व्यय विवरण:

Income Summary (आय विवरण)					
संकेत (Code)	शीर्षक (Heading)	प्रस्तावित आय (Proposed Income)	वास्तविक आय (Actual Income)	Income (%)	मौज्दात(Balance)
संघीय सरकार		९०८६६००००.	५३०६७५७७०.०४		३७७९८४२२९.९६
१३३११	समानिकरण अनुदान	१२७५०००००.	११६५९८७५०.	९१.४५	१०९०१२५०.
१३३१२	शसर्त अनुदान चालु	२९२८६००००.	२६५६४२६६८.१५	९०.७१	२७२१७३३१.८५
१३३१३	शसर्त अनुदान पुँजीगत	४५६९०००००.	११९७६७२९१.८९	२६.२१	३३७१३२७०८.११
१३३१४	विशेष अनुदान चालु	१६४०००००.	१६०९७४१५.	९८.१५	३०२५८५.
१३३१७	समपुरक अनुदान पुँजीगत	१५००००००.	१२५६९६४५.	८३.८	२४३०३५५.
प्रदेश सरकार		७३७८८०००.	५८४९२९८२.		१५२९५०१८.

सैन्यामैना नगरपालिकाको सामाजिक परीक्षण प्रतिवेदन-२०८३

Income Summary (आय विवरण)					
संकेत (Code)	शीर्षक (Heading)	प्रस्तावित आय (Proposed Income)	वास्तविक आय (Actual Income)	Income (%)	मौज्दात(Balance)
१३३११	समानिकरण अनुदान	३६८९४०००.	२९२४६४९१.	७९.२७	७६४७५०९.
१३३१३	शसर्त अनुदान पुँजीगत	८३९४०००.	८३९४०००.	१००.	०
१३३१७	समपुरक अनुदान पुँजीगत	१६५०००००.	१४६२४८५५.	८८.६४	१८७५१४५.
१३३१७	समपुरक अनुदान पुँजीगत	१२००००००.	६२२७६३६.	५१.९	५७७२३६४.
राजस्व बाँडफाँड		२३८९१४६६७.	२४०१३९१२०.९४		-१२२४४५३.९४
११३१५	घरजग्गा रजिष्ट्रेशन दस्तुर	४२५०००००.	५३९५९६०३.४	१२६.९६	-११४५९६०३.४
११४११	मूल्य अभिवृद्धि कर	१०७६९२८८०.	९६५८०४२३.३९	८९.६८	११११२४५६.६१
११४२१	अन्तःशुल्क	३५८९७६२७.	४३३६२६६१.९६	१२०.८	-७४६५०३४.९६
११४५६	सवारी साधन कर	१६५३६०००.	१७१७९६८९.९३	१०३.८९	-६४३६८९.९३
११४७२	विज्ञापन कर	२१८१६०.	२१८१६०.	१००.	०
१४१५३	वन रोयल्टी	०	७१०९५२.१४	-	-७१०९५२.१४
१४१५७	दहत्तर बहत्तर विक्रि आय	३६०७००००.	२८१२७६३०.१२	७७.९८	७९४२३६९.८८
आन्तरिक श्रोत		२८४६५७६६६.	४६३०५८४१०.११		-१७८४००७४४.११

सैन्यामैना नगरपालिकाको सामाजिक परीक्षण प्रतिवेदन-२०८३

Income Summary (आय विवरण)					
संकेत (Code)	शीर्षक (Heading)	प्रस्तावित आय (Proposed Income)	वास्तविक आय (Actual Income)	Income (%)	मौज्दात(Balance)
११३१३	सम्पत्ती कर	१५९२४०३३३.	२४५६९७२०४.६६	१५४.२ ९	- ८६४५६८७१.६६
११३१४	भुमिकर/ मालपोत	५००००००.	२६५७८६१.७२	५३.१६	२३४२१३८.२८
११३१७	वहाल कर	१०००००००.	१२४१२५२७.३२	१२४.१ ३	-२४१२५२७.३२
११३१८	वहाल विटौरी कर	१२००००००.	१३५१६६२५.२६	११२.६ ४	-१५१६६२५.२६
११४५१	सवारी साधन कर (साना)	७००००००.	७९२४१०५.५६	११३.२	-९२४१०५.५६
१४२४२	नक्सापास दस्तुर	१००००००.	१२१२२६०.	१२१.२ ३	-२१२२६०.
१४२४३	सिफारिश दस्तुर	१०००००००.	९८१६९६८.२७	९८.१७	१८३०३१.७३
१४२४५	नाता प्रमाणित दस्तुर	५५०००००.	५४३००१८.२५	९८.७३	६९,९८१.७५
१४२५३	व्यावसाय रजिष्ट्रेशन	१००००००.	१३११३००.	१३१.१ ३	-३११३००.
३२१२२	बैंक मौज्दात	७३९१७३३३.	१६३०७९५३९.०७	२२०.६ २	- ८९१६२२०६.०७
जम्मा (Total)	जम्मा आय (Total Income)	१३४३७०९०००.	१०४५७५८५८६६ ४	७७.८२	२९७९५०४१३३ ६

Expense Summary (व्यय विवरण)					
संकेत (Code)	शीर्षक (Heading)	बार्षिक बजेट (Annual Budget)	खर्च (Expenses)	खर्च (%)	मौज्दात (Balance)
चालु खर्च		५३२७२७५००.	४७१२६३०६६.३		६१४६४४३३.७
२११११	पारिश्रमिक कर्मचारी	२५०७६७०००.	२४१३५१९५९.७३	९६.२५	९४१५०४०.२७
२११२१	पोशाक	१०३०००००.	९५०००००.	९२.२३	८०,०००.००
२११३२	महंगी भत्ता	५३००००००.	२९३५००००.	५५.३८	२३६५००००.
२११३४	कर्मचारीको बैठक भत्ता	२१००००००.	२०४४००००.	९७.३३	५६,०००.००
२११३५	कर्मचारी प्रोत्साहन तथा पुरस्कार	८५६५००००.	५६४२७५३.३	६५.८८	२९२२२४६.७
२११४१	पदाधिकारी बैठक भत्ता	५१५०००००.	२९४८७०००.	५७.२६	२२०१३०००.
२११४२	पदाधिकारी अन्य सुबिधा	१४४१६००००.	१२५४८००००.	८७.०४	१८६८००००.
२१२११	कर्मचारी सामाजिक सुरक्षा कोष	३००००००००.	२३१३५१५.९३	७७.१२	६८६४८४.०७
२२१११	पानी तथा बिजुली	४२६००००००.	३७१९८११.	८७.३२	५४०१८९.
२२११२	संचार महसुल	२४२००००००.	१६३५८३५.	६७.५९	७८४१६५.
२२२११	इन्धन (पदाधिकारी)	२००००००००.	२००००००००.	१००.	०
२२२१२	इन्धन (कार्यालय प्रयोजन)	३६४५०००००.	३४४५१२३.	९४.५२	१९९८७७.
२२२१३	सवारी साधन मर्मत खर्च	३१९००००००.	२३५६४६३.	७३.८७	८३३५३७.

Expense Summary (व्यय विवरण)					
संकेत (Code)	शीर्षक (Heading)	बार्षिक बजेट (Annual Budget)	खर्च (Expenses)	खर्च (%)	मौज्दात (Balance)
२२२२१	मेशिनरी तथा औजार मर्मत	२१०००००.	१६१३६६०.	७६.८४	४८६३४०.
२२३११	मसलन्द तथा कार्यालय सामाग्री	९२५००००.	८२४३६६८.	८९.१२	१००६३३२.
२२३१५	पत्रपत्रिका, छपाई तथा सूचना	६८५००००.	४६१९१९७.	६७.४३	२२३०८०३.
२२४११	सेवा र परामर्श खर्च	५४१४३००.	४३८६७०२.	८१.०२	१०२७५९८.
२२४१३	करार सेवा शुल्क	२७६२४९७०.	२४५४९६९७.६७	८८.८७	३०७५२७२.३३
२२५२२	कार्यक्रम खर्च	१६५६०९५००.	१३७०६५४३४.६७	८२.७६	२८५४४०६५.३३
२२६१२	भ्रमण खर्च	३४५५०००.	२३२०८६५.	६७.१७	११३४१३५.
२२७११	विविध खर्च	६५८०७३०.	४५७२६८१.	६९.४८	२००८०४९.
जम्मा चालु	Subtotal Current Expenses	५७४१४४०००.	४९८७३०१२६.६	८६.८६	७५४१३८७३.४
पूँजीगत त खर्च		७५९७४५०००.	३५३७०४४८०.७३		४०६०४०५१९.२७
३११२२	मेशिनरी तथा औजार	११५४००००.	९७०४४६४.	८४.०९	१८३५५३६.
३११२३	फर्निचर तथा फिक्चर्स	८२५००००.	६६९४३६७.	८१.१४	१५५५६३३.
३११५१	सडक तथा पूल निर्माण	२२२५२७१००.	१७१६८६२३७.८४	७७.१५	५०८४०८६२.१६
३११५४	तटबन्ध तथा बाँधनिर्माण	५९५००००.	५८४५५२५.	९८.२४	१०४४७५.

Expense Summary (व्यय विवरण)					
संकेत (Code)	शीर्षक (Heading)	बार्षिक बजेट (Annual Budget)	खर्च (Expenses)	खर्च (%)	मौज्दात (Balance)
३११५५	सिंचाई संरचना निर्माण	८५३००००.	८४८५२३८.	९९.४८	४४,७६२.००
३११५८	सरसफाई संरचना निर्माण	१०७५००००.	१०५५००००.	९८.१४	२०००००.
३११५९	अन्य सार्वजनिक निर्माण	४९२१९७९००.	१४०७३८६४८.८९	२८.५९	३५१४५९२५१.११
जम्मा पूँजीगत	Subtotal Capital Expenses	७६९५६५०००.	३६०८६३५७७.७३	४६.८९	४०८७०१४२२.२७
कुल जम्मा	Total Expenses	१३४३७०९०००.	८५९५९३७०४.३३	६३.९७	४८४११५२९५.६७

बिषयगत शाखाहरूको प्रगति विवरण

वडागत वित्तिय प्रगति

वडा नं.	विनियोजन रकम रु.	खर्च रकम रु.	प्रगती %	कैफियत
१	१५२०९३९०.०८	१३५६७६६३.२५	९९.६४	
२		६९,८७,७५२.००		
३	५९१९७२७.२७	५७०६७९०.१२	९५.२६	
४	३८७९५२६.९६	३६१३८८५	९९.०१	
५		१,३३,८९,०८८.००		
६	१९१८४०३९.८५	१५०००५४२.२५	९४.५०	

वडा नं.	विनियोजन रकम रु.	खर्च रकम रु.	प्रगती %	कैफियत
७	११८५७५३३.५३	१०६३४५११.२६	९४.४७	
८	१०३६८४९२.७६	९५६२६०२	९८.६९	
९	११९५३२६९.४१	११४१२४६३.१४	९९.४६	
१०	१३८४०६९२.६३	११७३५८१०	९९.९१	
११	७४३७७२७.२७	७३६५०००	९९.३६	

७. सामाजिक जिम्मेवारी र कार्य सम्पादनको लेखाजोखा

सामाजिक जिम्मेवारीको क्षेत्र	गत वर्षको अवस्था	प्रयास	उपलब्धी
स्वास्थ्य			
स्वास्थ्य चौकी एक घण्टा भित्र पैदल वा यातायात पहुँच भएको घरधुरी संख्या	८० प्रतिशत	चौकी भएको क्षेत्र, गाउँघर स्वास्थ्य क्लिनिक सहित सबै शहरी स्वास्थ्य केन्द्र वा चौकीसम्म जानका लागि सहजता ल्याउने प्रयास र पहुँचमार्गमा स्तरोन्नति भएको तथा २ नं वडा बहेक प्रत्येक वडाहरूमा स्वास्थ्य संस्था स्थापना भएको	सबै नागरिकको स्वास्थ्य चौकी र शहरी स्वास्थ्य केन्द्रको पहुँच स्थापित भएको
५ वर्ष मुनीका बालबालिकाको प्रतिशत	८ प्रतिशत	पाँच वर्ष मुनीका बालबालिकाहरूको लागि विभिन्न खोप अभियान संचालन भएको	
खोपमा पहुँच भएको जनसंख्या (एक वर्ष मुनीका बालबालिकाको आधारमा)	८७.०३ प्रतिशत	नगरपालिकाका विभिन्न वडाले खोपमा पहुँचका लागि १९ वटा खोप केन्द्र संचालन गरेको	पूर्ण खोपमा पहुँच वृद्धि हुँदै गएको
४ पटक गर्भवती जाँच	लक्षित जनसंख्याको	महिला स्वास्थ्य	मातृ तथा शिशु र बाल

सामाजिक जिम्मेवारीको क्षेत्र	गत वर्षको अवस्था	प्रयास	उपलब्धी
गरिएको महिलाको संख्या (प्रतिशतमा)	आधारमा ५४ प्रतिशत	स्वयमसेविका परिचालन भएको , आमा समूह मार्फत कार्यक्रमको बारेमा प्रचारप्रसार गरिएको र विभिन्न सचेतनामुलक कार्यक्रम संचालन गरिएको, महिलाहरु सचेत भएको	मृत्यु दर शुन्यमा झरेको
दश प्रसुतीकर्मीबाट प्रसुती गरिएका महिलाको संख्या	२४९ जना	स्वास्थ्य चौकी, अस्पताल, अन्य मान्यता प्राप्त स्वास्थ्य संस्थामा समेत प्रसुति सेवा लिने गरेको	दक्ष प्रसुतीकर्मी वा चिकित्सकबाट प्रसुती लिने महिलाहरुको संख्यामा उल्लेख्य वृद्धि हुदै गएको
झाडा पखालाबाट मृत्यु हुने बालबालिका संख्या	नपाइएको	स्वास्थ्य सम्बन्धी सचेतना, पिउने पानीको प्रयोग, बढ्दो सरसफाई, पखाला प्रतिको धारणामा परिवर्तन र खुल्ला दिशा मुक्त क्षेत्र घोषणा तथा निशुल्क औषधी वितरण भएको	स्वास्थ्य तथा सरसफाई प्रतिको सचेतना बढेको
सब हेल्थपोष्ट वा हेल्थपोष्टबाट सेवा लिने घधुरी परिवार संख्या	७२०९५ जना	स्वस्थ्य चौकीहरुमा ल्यावसेवाहरु थप गरिदै गएको	व्यक्तिगत स्वास्थ्य सचेतना वृद्धि हुदै गएको
शिक्षा			
आधा घण्टा भित्र प्राथमिक विद्यालय नपुग्ने बालबालिकाको संख्या	आधा घण्टा बढी समयमा पुग्ने नपाइएको र सोही भित्र पुग्ने सत प्रतिशत	शिक्षाको हकमा २५ वटा सामुदायिक र २७ वटा संस्थागत विद्यालय सहित ५२ वडा शैक्षिक संजाल विस्तार भएको, विद्यालयको अभाव नभएको	सरकारको लक्ष्य भन्दा बढी विद्यालय भर्ना दर भएको शिक्षा प्रति सचेतना
पूर्व प्राथमिक शिक्षामा खुद भर्नादर	९५.५ प्रतिशत	जिल्ला र स्थानीय तहको सहयोग तथा गैरसरकारी संस्थाहरुको पहल भएको, बाल विकास केन्द्रहरु रहेको र त्यसबाट पूर्व प्राथमिक शिक्षाको काम भईरहेको त्यस्तै दिवाखाजा, निशुल्क पुस्तकको व्यवस्था	आफ्नो पायक पर्ने विद्यालयमा भर्ना हुने क्रम बढेक

सामाजिक जिम्मेवारीको क्षेत्र	गत वर्षको अवस्था	प्रयास	उपलब्धी
प्राथमिक विद्यालयमा पहुँच नभएका सो	करिव २ प्रतिशत (अनुमान) तर एकिन विवरण नभएको	प्रत्येक विद्यालयमा प्रत्येक वर्ष वैशाखमा भर्ना अभियान चलाएको, निशुल्क शिक्षा, छात्रवृत्ति, खाजा कार्यक्रम र पोसाकको पनि व्यवस्था गरेको	आधारभूत तहमापुगेकाहरु कक्षा नछोडेको संख्या बढ्दै गएको
उमेर समुहका बालबालिका संख्या /प्रतिशत			
कक्षा १ मा खुद भर्नादर छात्र/छात्रा	९६ प्रतिशत रहेको	नजिकमा विद्यालय रहेकाले भर्ना दर बढेको	प्रत्येक विद्यालयमा प्रत्येक वर्ष भर्ना अभियान चलाएको बेला भर्ना दर बढेको, शिक्षा लिन आउने छाड्ने क्रम कम भएको
प्राथमिक तहमा कक्षा छोड्ने कक्षा दोहोर्‍याउने र कक्षा उत्तिर्ण हुने दर	२ जना	प्रत्येक विद्यालयमा प्रत्येक वर्ष भर्ना अभियान चलाएको, निशुल्क शिक्षा र पोसाकको पनि व्यवस्था गरेको	पोसाको व्यवस्थाले दलित बालिकाहरुको कक्षामा संख्या बढेको
प्राथमिक तहमा तालिम प्राप्त शिक्षक संख्या	एकिन तथ्यांक नभएको	तालिम प्राप्तहरु शिक्षक भएको र वार्षिक रुपमा पनि तालिम दिदै आएको	सामुदायिक विद्यालयका सतप्रतिशत शिक्षक तालिम प्राप्त भएको
प्रति कक्षा कोठा विद्यार्थी संख्या	४०	विद्यार्थी संख्या अनुसार कक्षाकोठा थपको प्रयास भएको	विद्यालय छाड्ने दरका कमी आएको
बाह्य सहयोगमा निर्मित विद्यालय कोठा संख्या	यकिन तथ्यांक नभएको	विद्यालय भवन प्रयास निर्माण भएकाले विद्यार्थी खोचिएर राख्नुपर्ने बाध्यतया हटेको	विद्यार्थीलाई घाम,पानी र गर्मी जाडो तनाव नभएको
स्थानीय तहबाट निर्मित विद्यालय कोठा संख्या	यकिन तथ्यांक नभएको	भवन निर्माण, लैंगिक मैत्री सौचालय, खेलकुद मैदान, खेलकुद सामग्री, अतिरिक्त कार्यक्रम र प्रतियोगिता सहित उत्कृष्ट विद्यार्थीलाई पुरस्कार र विद्यालयको बाल निर्माण भएको	विद्यालय प्रतिको सकारात्मक मोह बढेको
दलित बालबालिकाको शिक्षामा पहुँच	शत प्रतिशत बढी	विद्यालय भर्ना अभियान चलाएको र आउनेहरु आएर पनि केही बाहिर जाने	तुलनात्मक रुपमा दलितको शिक्षामा पहुँच बढेको

सामाजिक जिम्मेवारीको क्षेत्र	गत वर्षको अवस्था	प्रयास	उपलब्धी
		अवस्था भएकाले टिकाउन खाजा कार्यक्रम, छात्रवृत्ति वितरण र सचेतामूलक कार्यक्रमहरू संचालन	
खानेपानी तथा सरसफाई			
स्वच्छ पानी पुगेको परिवार संख्या वा प्रतिशत	एकिन तथ्यांक नभएको	पहिला देखी नै टुवेल भएको र केहीलाई वितरण समेत गरेको तथा आर्सेनिक परीक्षण भएको	शुद्ध खानेपानीमा पहुच बढेको र पानीकै कारणबाट लाग्ने रोगमा कमी आएको
शौचालय भएको संख्या वा प्रतिशत	एकिन तथ्यांक नभेटिएको	लामो समयसम्म खुल्ला दिशामुक्त अभियानका कार्यक्रम भएको र घोषणा समेत सम्पन्न भएको	एक घर एक सौचालय प्रभावकारी भएको
खानेपानी सुविधा भएको प्राथमिक विद्यालय	४ विद्यालय	वडा तथा नगरको सहयोगमा पाएको	खानेपानी पहुच बढेको
शौचालय भएको परिवार संख्या	एकिन तथ्यांक नभेटिएको	सचेतना र खुल्ला दिशामुक्त क्षेत्र घोषणा भएपनि चर्पी प्रयोग गर्ने क्रम घटेको र कच्ची भएकाले भत्किएपछि नबनाएको अवस्था	सरसफाईमा ध्यान दिएको र रोगको प्रकोप नदेखिएको
सुधारिएको चुलो भएको परिवार संख्या	एकिन तथ्यांक नभेटिएको	केहीलाई सुधारिएको चुलोको बारेमा प्रशिक्षण जानकारी दिएको	भान्साका महिलाहरूलाई भान्सामा सुधार गर्ने सचेतना केही मात्रामा भएको
बालबालिका/महिला तथा समावेशी क्षेत्र			
बाल विवाहको संख्या	एकिन तथ्यांक नभएको	विगतको तुलनामा घटेपनि नगरका विभिन्न वडामा बालविवाह विरुद्धका अभियान र कार्यक्रम संचालन भएको	विगतको तुलनामा बालविवाह निरुत्साहित भएको अवस्था
सामाजिक विकृति	वडा तथा नगरको सकृयताले सामाजिक विकृति र विसंगतीमा न्युनिकरण भएको कार्यक्रम भएको	यहाँका विभिन्न वडामा सामाजिक कुरितिहरु, कुप्रथाहरु, विकृति , दुरव्यसन र विसंगतीको विरुद्धमा सचेतना मुलक कार्यक्रम र अभियान चलाएको	सामाजिक विकृति र विसंगतीको घटनामा तुनात्मक रुपमा कमी आएको अवस्था छ ।
सामाजिक सुरक्षा (जेष्ठ)	प्रकृत्यामा आएका एकल	सामाजिक सुरक्षा खाने	सामाजिक सुरक्षा भत्ता

सामाजिक जिम्मेवारीको क्षेत्र	गत वर्षको अवस्था	प्रयास	उपलब्धी
नागरिक	महिला, जेष्ठ नागरिक, अपांग र सीमान्तकृत जातीले सामाजिक सुरक्षा भत्ता पाएको र बैंक मार्फत वितरण भएको	एकल महिला, जेष्ठ नागरिक, अपांग र सीमान्तकृत जातीको कार्यक्रमलाई अनलाईन सेवा र व्यवस्थित गरिएको	वितरण पारदर्शी रूपमा भएको
जनचेतना तथा गरिबी निवारण			
बाल श्रमको अवस्था	एकिन नभएको	बाल श्रम मुक्त गर्ने अभियान र बालमैत्री वडा तथा नगरको अभियान चलाइको	बाल श्रम न्युनिकरण हुदै गएको
बाल कलवहरूको अवस्था	नगर बाल सञ्जाल, वडा बाल सञ्जाल	बालबालिकाको क्षमता अभिवृद्धि भईरहेको , वडा र पालिकाले तालिम दिएको	बाल कलवहरू विस्तार र प्रभावकारी बन्दै गएको
महिला हिशा	एकिन तथ्यांक नभएको	नगरका विभिन्न वडामा महिला हिसाँ विरुद्धका १६ दिने अभियान र कार्यक्रम संचालन भएको	नगरका विभिन्न वडामा अभियान र कार्यक्रमले सिहाँमा कमी आएको
रोजगारीको अवस्था	कृषिमा ६० प्रतिशतले रोजगारी पाएको	कृषि शाखा र दातृ निकायहरूले विउ, मल र उपकरणमा अनुदान दिएको तथा पालिकाले कृषि र पशुका लक्षित वर्गको क्षमता र शिप मुलक तालिम दिदै आएको	वडाहरूमा रोजगारीको सृजना भएको
स्वरोजगारका प्रयासहरू	(बेरोजगार व्यक्तिहरूलाई इलेक्ट्रोसियन ३९० घण्टाको तालिम संचालन ३३ जना लाभान्वित)	सरकारले रोजगार शाखाले स्थापना गरेको पालिकाले महिला तथा लक्षित वर्गको क्षमता र शिप मुलक तालिम दिदै आएको	वडाहरूमा कृषि, व्यसायीक, शिप र रोजगारीको सृजना भएको
गरिबी निवारणका प्रयासहरू			
सामाजिक परिचालन	विकास कार्यमा नागरिकको सहभागीता वृद्धि भएको	सार्वजनिक सुनुवाई, सामाजिक परिक्षण, नागरिक सन्तुष्टि सर्वेक्षणको माध्यमबाट नागरिकको सहभागीता वृद्धि भएको	वडाको योजनाहरू वडाबाटै ल्याउने गरेको
वतावरण सुधारका प्रयासहरू	राम्रो	वन उपभोक्ता समूह तथा समितिको व्यवस्थापन गर्ने,	वनहरूको व्यवस्थापनमा सफलता हात पारेको, नदी

सामाजिक जिम्मेवारीको क्षेत्र	गत वर्षको अवस्था	प्रयास	उपलब्धी
		वनजंगल, बन्यजन्तु , चराचुरुर्गी, जलउपयोग, वतावरण , पर्यावरण तथा जैविक विविधता सम्बन्धी स्थानीय निती, कानून , मापदण्ड निर्धारणका साथै योजना, कार्यान्वयन र नियमन गर्ने काम भएको	किनार, नदि उकास र खाजी जमिनमा वृक्षा रोपण भएको , नरर्सि
एच.आई.भि र एड्स	एच. आई .भि र एडसक विवरण उपलब्ध नभएको	स्वास्थ्यको विषयमा सचेतना मुलक कार्यक्रम भएको	सचेतना स्तर बढ्दै गएको
विकासमा समान सहभागिता सेवाहरूमा पहुँच			
स्थानीय बजार पुग्न लाग्ने समय	प्रत्येक वडामा नियमित लाग्ने साना ठूलो हाट तथा बजार रहेको र नागरिकहरू आधा घण्टा भित्र पुग्ने दुरीमा छ ।	बजारहरूको स्तरोन्नती गरेको र मासु बजार व्यस्थित पारेको	सहज रूपमा उपभोग्य सामग्री खरिद विक्रि गर्न पाएको
कृषि सेवा केन्द्र जान लाग्ने समय	प्रत्येक वडामा नियमित कृषि प्राविधिक घुम्ती सेवा दिएकाले १ घण्टा भित्र पुग्ने दुरीमा छ ।	कृषिको परामर्श दिने, कृषिको बजारीकरण र स्तोरनोतीको जानकारी दिएको	सहज रूपमा सेवा पाएको
भौगोलिक क्षेत्र, महिला, पिछडिएका तथा सीमान्त वर्गको संख्या, निजहरूले पाएको सेवा तथा दिइएको विशेष अवसरहरू	कार्यालय भवन मर्मत सुधार, जेनेरेटर व्यवस्थापन, विधुत सुधार, सडक यातायात सुधार आदी	कार्यालय र नागरिकका बीचमा समन्वय भएको	जनताको विश्ववास स्थानीय सरकार प्रति बढेको
जनशक्ति	११४ जना जना वडा सहित	जनताको काम छिटो छरितो गर्ने गरेको	भएको जनशक्तीले सकेको काम गरेको
नीति तथा कार्यक्रम	सात चरणको योजनाबद्ध रूपमा आफ्नो टोलवस्तीदेखी नगर सभासम्म गरि ल्याएको	तल्लो तहदेखी नगरसम्मका योजनाहरू समावेश गर्ने प्रयास भएको	स्रोत साधनले भ्याएको काम भएको अवस्था
भौतिक व्यवस्था	नगरपालिकाको कार्यालय र ९ वटै वडा कार्यालयहरू संचालनमा रहेको	सामुदायिक भवन र केही वडा भाडाको घरमा रहेको	केही वडालाई आफ्नै कार्यालयमा राखेको र निरन्तरता दिएको
समन्वय र सहकार्यका प्रयासहरू	निजी साझेदारी र सरकारी निकायका बीचमा सहकार्य भएको	खुल्ला र पारदर्शिताको अभ्यासमा हातोमालो	एक अर्का प्रतिको सहकार्यको भावना बढेको

सामाजिक जिम्मेवारीको क्षेत्र	गत वर्षको अवस्था	प्रयास	उपलब्धी
अन्य सामाजिक सम्पादनका क्षेत्रहरू	स्वरोजगारीको अवसरहरू एकिन तथ्यांक उपलब्ध नभएको पलिकाले महिला तथा लक्षित वर्गको क्षमता र शिप मुलक तालिम दिदै आएको वडाहरूमा कृषि, व्यसायीक रोजगारीको सृजना भएको		

८. गत वर्षमा भोगेका समस्याहरू:

- ⊗ संघीय सरकार तथा प्रदेश सरकारबाट तोकेको सीमा बमोजिम रकम निकाशा नहुँदा योजना कार्यान्वयन तथा भुक्तानी प्रक्रियामा समस्या भएको पाईयो
- ⊗ निर्माण व्यवसायीको लापरवाहीको कारण समयमा योजना सम्पन्न नगरेकोमा त्यस्ता निर्माण व्यवसायीलाई एल डि लगाएर निर्माण कार्य गराउने गरेको देखिन्छ ।
- ⊗ निर्माण व्यवसायीको लापरवाहीको कारण समयमा योजना सम्पन्न नगर्दा वर्षेनी नगरपालिकाको दायित्व बढ्ने गरेको पाईयो ।
- ⊗ निर्माण व्यवसायी तथा योजनाका उपभोक्ता समितिहरूका पदाधिकारीहरूलाई प्रयास तालिमको व्यवस्था हुन नसक्नु ।
- ⊗ वि.व्य.स., शिक्षक र अभिभावक बीच पर्याप्त समन्वय नहुने गरेको
- ⊗ घरको नक्सा पास गराउनुपर्ने कानुनी प्रावधान पालना नहुने ।
- ⊗ संघीय तथा प्रदेश सरकारबाट प्राप्त हुने रकम तोकिएको सिलिङ्ग भन्दा कम आएको पाईयो ।

९. सुधारको लागि चर्नुपर्ने कदमहरू तथा सुझाव

- ✗ आन्तरिक आयका क्षेत्रहरू पहिचान गरी आन्तरिक आय वृद्धि तर्फ ध्यान दिनुपर्ने देखिन्छ ।
- ✗ स्थानीय सेवा ऐन र नियमअनुसार संगठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षणको आधारमा संगठन संरचना निर्माण गरी स्थाई पद सृजना, पद दर्ता र पदपूर्ति गरी कर्मचारी व्यवस्थापन गर्नुपर्दछ ।
- ✗ स्थानीय तहले आन्तरिक आयको परिधिभित्र रहि मापदण्डका आधारमा आर्थिक सहायता वितरण गरी प्राप्त गर्नेको नाम समय समयमा सार्वजनिक गर्नुपर्दछ जसबाट नागरिक प्रति जवाफदेहिता र पारदर्शिता झल्किन्छ ।
- ✗ अनुत्पादक र वितरणमुखी गरिने कार्यक्रममा खर्च कम गरी उत्पादन रोजगारी वृद्धिमा लाग्नु पर्दछ ।
- ✗ कृषि, पशु, सहकारी संस्था लगायतलाई विभिन्न प्रयोजनमा अनुदान उपलब्ध गराउदा एकिकृत विद्युतिय अभिलेख राखि वितरण गरिनु पर्दछ ।
- ✗ सहकारी व्यवस्थापन प्रणाली (कोपोमिस) बमोजिम सुपरिवेक्षण गरि सहकारी ऐन नियम बमोजिम संचालन भए नभएको सुनिश्चित गरिनुपर्दछ । उत्पादनमुलक सहकारी संस्था दर्ता तथा संचालनलाई प्रोत्साहन गरिनुपर्दछ ।

सैनामैना नगरपालिकाको सामाजिक परीक्षण प्रतिवेदन-२०८३

- ❑ बेरुजु फर्छ्यौट प्रकृत्यालाई शाखागत जिम्मेवारी दिइ निरन्तर फर्छ्यौट प्रकृत्या अपनाउनु पर्दछ । आन्तरिक लेखा परिक्षणलाई प्रभावकारी बनाइनुमा विशेष ध्यान दिनु राम्रो हुने देखिन्छ ।
- ❑ सार्वजनिक सम्पत्तिको अभिलेख व्यवस्थापन(पाप्स) व्यवस्थित बनाइनु पर्दछ ।
- ❑ बजेट तर्जुमा पूर्व नै अनुमान गर्न सकिने शिर्षकमा समेत वर्षान्तमा रकमान्तर गरी खर्च गर्ने परिपाटि नियन्त्रण गरिनु पर्दछ ।
- ❑ विद्यार्थी अनुपातमा शिक्षक दरवन्दी मिलान गर्नुपर्ने ।
- ❑ बृहत्तर लुम्बिनी पर्यटकीय सम्पदा संग सैनामैना पुरातात्विक क्षेत्रलाई आवद्ध गर्न लुम्बिनी विकास कोष संग सहकार्य गरिनु पर्दछ ।
- ❑ भूउपयोग योजना निर्माण गरि शहरी क्षेत्र ,कृषि क्षेत्र,वन क्षेत्र,औद्योगिक क्षेत्र,पर्यटकीय क्षेत्र ,पार्क तथा उद्यान लगायतका क्षेत्रहरु वर्गीकरण गरिनु पर्दछ ।
- ❑ नियमित बजार अनुगमन गरी उपभोगताको अधिकार सुनिश्चित गरिनुपर्ने ।
- ❑ सैनामैना नगरपालिका वडा नं. १० को एकला पहाडमा निर्माण गरिने फोहोरमैला प्रशोधन केन्द्रको निर्माण कार्यालाई यथाशिघ्र शुरू गरिनुपर्ने ।
- ❑ वि.व्य.स, शिक्षक र अभिभावक बीच प्रभावकारी समन्वयका लागि विशेष पहल गर्नुपर्ने
- ❑ उत्पादन साथमा अनुदान साथमा कार्यक्रमलाई सबै किसान पहुँचमा पुऱ्याउदै लैजानु पर्ने ।
- ❑ सैनामैना नगरपालिकामा घरको भवन संहिता र भवन मापदण्ड कार्यान्वयनको चुनौतीहरुमा जनचेतनाको अभाव, जनप्रतिनिधि तथा सरोकारवालासंग हुनुपर्ने अन्तरक्रिया जस्ता कार्यक्रम संचालन गर्नुपर्ने ।
- ❑ नगरपालिकाको कार्यक्रम सँग दोहोरोपन आउन नदिनका लागि समयमै ख्याल गरी योजना कार्यान्वयनमा लैजानु पर्ने देखिन्छ ।
- ❑ नगरपालिकाको सबै वडामा विद्युतीकरणका लागि नेपाल विद्युत प्राधिकरण तथा अन्य सम्बन्धित निकायहरु सँगको पहलमा विशेष ध्यान दिनुपर्ने ।
- ❑ कार्यालय प्रमुख र विषयगत शाखाहरु विच कार्यसम्पादन योजना तयार गरी संझौता गरी कार्यान्वयनमा लैजानुपर्ने यस कार्य पालिकाको हितमा देखिन्छ ।
- ❑ स्वरोजगारी तथा रोजगारी उत्पादन हुने किसिमका कार्यक्रम तथा परियोजनाहरुलाई उच्च प्राथमिकता दिनुपर्ने
- ❑ वडाका योजनाहरुको टोलमा उपभोक्ता समिति गठन भई योजना सम्झौता गर्न र भुक्तानीको लागि सिफारिस लिन आउदा उपभोक्ता समितिले आवश्यक कागजातहरु र प्रकृत्या पुरा नगरी आउने हुँदा वडा कार्यालय र नगरपालिकालाई समेत कठिनाई भएको पाईएकोले आवश्यक प्रशिक्षण संचालनमा जोड दिनुपर्ने
- ❑ सामाजिक सुरक्षाभत्ता प्राप्त गर्ने लाभग्राहीहरुलाई परिचयपत्र पासबुक उपलब्ध नहुदा लाभग्राहीहरु र वडा कार्यालयलाई समेत कठिनाई भएको पाईएकोले घुम्टि शिविर मार्फत वडामै वडा अनुसार मिति तोकेर सामाजिक सुरक्षाभत्ता परिचयपत्र पासबुक वडामा उपलब्ध गराउने पर्ने देखिन्छ ।
- ❑ वडा कार्यालयको मेन गेट र वडा परिसर भित्र र बाहिर ठुलो बत्ति नहुँदा रात्रीमा अपरिचित व्यक्तिहरुले जथाभावी वडा कार्यालय भित्र फोहोर गरि कम्पाउण्ड वालको रेलिङ्गहरु समेत भाँची क्षति गरेको पाईएकोले नगरपालिका सहित वडा कार्यालयहरुको परिसरमा हेलोजन लाइट जडानमा जोडिनुपर्ने देखिन्छ ।
- ❑ स्वास्थ्य चौकीमा सामाजिक परिक्षण कार्यको व्यवस्था मिलाउनु पर्ने ।

- ✗ समयमै कार्य सम्पन्न गर्न तथा शुन्य बेरुजुका लागि शाखागत तथा वडागत मासिक कार्य सम्पादन कार्य योजना तयार गरी कार्यान्वयनमा ल्याउनुपर्ने साथै उत्कृष्ट कार्य सम्पादन गर्ने वडालाई पुरस्कारको व्यवस्था गर्नुपर्ने ।
- ✗ समयमा नै कार्य सम्पादन गर्ने वडा तथा शाखालाई पुरस्कारको व्यवस्था गरिनुपर्ने ।
- ✗ बेरुजु नियन्त्रणका लागि कर्मचारी , सेवा प्रदायक ठेकेदार र उपभोक्ता समितिलाई अझ व्यवस्थित तवरले अभिमुखिकरण संचालन गरी थप प्रभावकारी बनाउनुपर्ने देखियो ।
- ✗ सहकारीको नियमन तथा व्यवस्थित संचालनका लागि सहकारीको प्रतिवेदन पालिकामा पेश गर्ने वातावरण मिलाउदा सरकार प्रति सहकारी थप जवाफदेहि हुने देखिन्छ ।
- ✗ नगरपालिकाको सरसफाई तथा खानेपानी लगायत विविध पक्षको तथ्यांकहरू व्यवस्थितरूपमा अभिलेखिकरण नभएकोले भिलेज प्रोफाईल अद्यावधिक गरिनुपर्ने आवश्यकता देखिन्छ।
- ✗ संघीय सरकारबाट बजेट सीमा नघटाउने र दिएको सीमा अनुसारको रकम नियमित निकाशा दिनुपर्ने ।
- ✗ प्रदेश सरकारबाट बजेट सीमा नघटाउने र दिएको सीमा अनुसारको रकम नियमित निकाशा दिनुपर्ने ।
- ✗ जिसस बाट नियमित अनुगमन गर्नु पर्ने, नदीजन्य पदार्थ निकाशीमा सहजीकरण गर्नु पर्ने ।

१०. निष्कर्ष:

सामाजिक परीक्षण एक प्रकारको सामाजिक उत्तरदायित्वको लेखाजोखा गर्ने पद्धति भएकाले सैन्यामैना नगरपालिकाले तेस्रो पक्षको सहजीकरणमा यो कार्यक्रम संचालन गरेको हो । यसको लागि विभिन्न संघ , संस्थाहरू छनौट गरी विश्लेषण गरीएको थियो । विश्लेषणबाट कार्यालयको समग्र सामाजिक उत्तरदायित्वको अवस्था मिश्रित पाईयो । केही आश लाग्दा उपलब्धिहरू हासिल भएको पाईयो भने केही कमीकमजोरीहरू पनि यस परीक्षणको क्रममा देखिए । पुर्वाधार विकासबाट प्राप्त विकासका अवसरहरूलाई आम नागरीकहरूको प्रत्यक्ष संलग्नतामा सामाजिक विकासलाई अघि वढाउन सफल भएको पाईन्छ । स्थानीय निकाय नियमावली, स्थानीय स्वायत्त शासन नियमावली र आर्थिक नियमावलीलाई पूर्ण रूपमा पालना गर्दै स्थानीय विकासमा नगरपालिकाले उल्लेखनीय कार्यहरू गर्दै आएको छ । सामान्यतया कार्यक्रम गर्नका लागि सर्वप्रथम योजनाको आवश्यकता पर्दछ । यसका लागि यस नगरपालिका टोल बस्तीदेखि नै योजनाहरूको माग गर्ने, विभिन्न आवश्यक प्रकृयाहरू पूरा गरी योजना तथा कार्यक्रमलाई नगर सभाबाट पारित गरेपछि मात्र कार्यक्रमहरू संचालन गर्ने गरेको पाईएको छ । त्यस्ता कार्यक्रमहरू नियमसंगत ढंगमा योजना निर्माण गरी योजना अनुरूप नै संचालन गरिएका देखिन्छन् । नगरपालिकाको नेतृत्वमा नगरपालिकामा विकासको क्षेत्रमा काम गर्ने स्थानीय निकायहरू, विभिन्न सरकारी, गैर सरकारी तथा निजी संस्थाहरूले गर्ने कामहरूलाई एकत्रित गर्न गरेको प्रयासको कारण विकासको क्षेत्रमा काम गर्ने निकायहरूको बीचमा समन्वय भई दोहोरोपनलाई न्युनीकरण गर्न सहयोग मिलेको देखिन्छ ।

यस नगरपालिकाले विभिन्न कार्यक्रमका लागि समयमा बजेट निकाशा हुन आवश्यक छ । तर वर्तमान परिपाटी कस्तो देखिन्छ भने आर्थिक वर्षको अन्ततिर बजेट निकासा गरिने हुँदा परियोजनाहरू हतारमा सम्पन्न गरेको देखियो । यसबाट परियोजनाहरू स्तरीय रूपमा सम्पन्न गर्न भन्दा पनि काम सक्ने र बजेट फ्रिज हुन नदिने कार्यले प्राथमिकता पाउने गरेको छ । त्यस्तै नगरपालिकाले विषयगत कार्यालयहरूले तथ्यांक र सुचना अभिलेखिकरणमा एकरूपता आउन सके मात्र विकासको सुचकहरूलाई बढी परिष्कृत गर्न सकिन्छ । यसका लागि स्थानीय निकाय लगायत सबै विषयगत

सैनैमैना नगरपालिकाको सामाजिक परीक्षण प्रतिवेदन-२०८३

कार्यालयहरू तथा गैससहरूले अनुगमन प्रणालीलाई कार्यान्वयनमा लैजान तिव्रता दिन सिफारिस गरिन्छ । सामाजिक परीक्षणको क्रममा सुझाईएका विषयहरूलाई गम्भीरतापूर्वक लिई आगामी दिनमा कमी कमजोरी सक्भर नदेखिने गरी विपन्न वर्ग, दलित वर्ग, जनजाती, महिला, वालवालिका तथा पिछडिएका वर्ग, अपांग, जेष्ठ नागरिकको उत्थानमा गम्भीर प्रयास गर्नु आवश्यक रहेको छ ।

११. मन्तव्य:

स्थानीय निकाय सामाजिक परीक्षण कार्यविधि २०६७ ले स्थानीय निकाय आर्थिक प्रशासन नियमावली २०६४ को नियम २०१ (१) एवं नगरपालिकाले स्थानीय निकाय सार्वजनिक जवाफदेही प्रवर्धन कार्यविधि २०७८ बमोजिम स्थानीय निकायहरूले एक आर्थिक वर्षमा समग्र सामाजिक जिम्मेवारी पूरा गरे नगरेको सम्बन्धमा लेखाजोखा गर्ने कार्यलाई व्यवस्थित गर्न सामाजिक परीक्षण कार्यविधि तर्जुमा गरेको हो । स्थानीय निकायको सामाजिक जिम्मेवारी , त्यसलाई पालना गर्न भएको प्रयास तथा कार्यसम्पादनको लेखाजोखा गर्ने प्रकृत्यालाई मार्गदर्शन गर्नु यस कार्यविधिको उद्देश्य रहेको देखिन्छ । यसले स्थानीय निकायले सामाजिक परीक्षण अनिवार्य रूपमा गर्नुपर्ने सम्मको व्यवस्था गरेको छ । यसै व्यवस्था अनुरूप सैनैमैना नगरपालिकाको आर्थिक वर्ष २०८२/२०८३ सामाजिक परीक्षण सम्पन्न गरिएको छ । स्थानीय निकायको न्यूनतम सर्त मापनमा सामाजिक परीक्षण कार्य बापतको समेत निश्चित अंक भार तोकिएको छ । सोही व्यवस्थाका कारणले पनि तिनीहरूको सामाजिक परीक्षण कार्य अनिवार्य भएको हो । यस संस्थालाई दिइएको जिम्मेवारी पूरा गर्ने क्रममा यस नगरपालिकाका अध्यक्ष, उपाध्यक्ष, प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत, वडा अध्यक्ष, वडा सदस्यहरू, ईन्जिनियर, लेखा प्रमुख, सामाजिक विकास शाखा प्रमुख, सूचना प्रविधि शाखा प्रमुख लगायतका विषयगत शाखा एवम् कर्मचारीहरू तथा यहाँका विभिन्न फाँटमा कार्यरत कर्मचारीहरू ज्यूहरूको अमूल्य सुझाव, सल्लाह र सहयोग प्राप्त भएको छ । तसर्थ उहाँहरू सबै जनालाई संस्थाको तर्फबाट हृदयदेखि नै धन्यवाद दिन चाहान्छौ । यस नगरपालिका क्षेत्रमा क्रियाशिल राजनैतिक दलका प्रतिनिधी तथा समाजसेवीहरूले दिएको अमूल्य सुझाव र सरसल्लाह प्रति समेत हामी आभारी छौ । साथै सैनैमैना नगरपालिकाको सामाजिक परीक्षणका लागि खटिनु भएका यस संस्थाका सबै साथीहरू प्रति समेत हामी आभारी बन्दै नगर पालिकाको आ.व. २०८२/२०८३ को सामाजिक परीक्षण प्रतिवेदन सैनैमैना नगरपालिकामा प्रस्तुत गर्दछौ ।

चन्द्रकान्त खनाल

कार्यकारी निर्देशक

रुपन्देही मिडिया नेटवर्क प्रा लि



मिति: २०८३।०६।२८

सडक कालोपत्रे



(सडक नाली निर्माण)



(सामुदायिक भवन निर्माण)



(सिचाई कूलो निर्माण)



(ताल पोखरी संरक्षण)



उज्यालो गाउँ पेभिङ्ग



तरकारी खेति र भर्मी कम्पोष्ट मल उत्पादन गर्दै बडा नं. २ र बडा नं. ८ का कृषकहरु



साझेदारीमा बाख्रा श्रोतकेन्द्र कार्यक्रम

पोषण कार्यक्रम



नसर्ने रोग नियन्त्रण कार्यक्रम



सैनामैना नगरपालिकाका पदाधिकारीहरू



फणोन्द्र प्रसाद शर्मा
नगर प्रमुख



विना राना
नगर उप प्रमुख



भुवन बहादुर क्षेत्री
वडा अध्यक्ष-१



अम्मर बहादुर कडेल
वडा अध्यक्ष-२



तम बहादुर पुर्जा
वडा अध्यक्ष-३



राम प्रसाद अधिकारी
वडा अध्यक्ष-४



धन प्रसाद पौडेल
वडा अध्यक्ष-५



गोपाल पोखरेल
वडा अध्यक्ष-६



राज कुमार चौधरी
वडा अध्यक्ष-७



बुद्धिराम चौधरी थारु
वडा अध्यक्ष-८



भानुभक्त पाण्डे
वडा अध्यक्ष-९



कृष्ण प्रसाद घिमिरे
वडा अध्यक्ष-१०



राम प्रसाद मुसाल
वडा अध्यक्ष-११



मन कुमारी राई
कार्यपालिका सदस्य



मिरा क्षेत्री
कार्यपालिका सदस्य



मायादेवी वि.क.
कार्यपालिका सदस्य



दुर्गामाया श्रेष्ठ
कार्यपालिका सदस्य



सिता थारु
कार्यपालिका सदस्य



सुरज वराल
कार्यपालिका सदस्य



टेक बहादुर विश्वकर्मा
कार्यपालिका सदस्य



डोल बहादुर सार्की
कार्यपालिका सदस्य



जीवन ज्वाली
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत
सदस्य सचिव

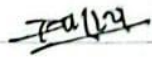
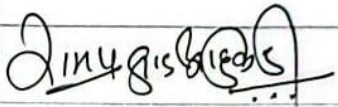
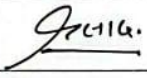
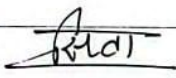
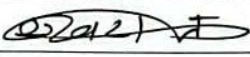
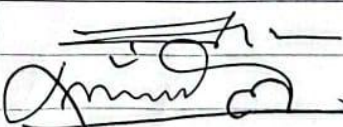
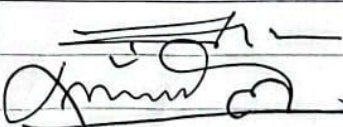
१३. सैनामैना नगरपालिकाको सामाजिक परीक्षण प्रतिवेदन प्रस्तुतिकरण कार्यक्रमप्रतिनिधिमूलक तस्विर
उपस्थिति विवरण:





आज मिति २०८३ साल असोज २८ गते बिहान ७.०० बजे बुधवार सैनामैना नगरपालिकाका कार्यवाहक नगर प्रमुख श्री विना रानाज्यूको अध्यक्षतामा सैनामैना नगरपालिकाको आ.व २०८२/०८३ को सामाजिक परिक्षणको प्रस्तुतीकरण कार्यक्रम तपसिल बमोजिमको उपस्थितीमा सम्पन्न गरियो।

उपस्थिती

क्र.स.	पद	नामथर	दस्तखत
१	का.वा प्रमुख	विना राना	
२	वडा अध्यक्ष	भुवन बहादुर क्षेत्री	
३	वडा अध्यक्ष	अम्मर बहादुर कडेल	
४	वडा अध्यक्ष	तम बहादुर पुर्जा	
५	वडा अध्यक्ष	राम प्रसाद अधिकारी	
६	वडा अध्यक्ष	धन प्रसाद पौडेल	
७	वडा अध्यक्ष	गोपाल पोखेल	
८	वडा अध्यक्ष	राज कुमार चौधरी	
९	वडा अध्यक्ष	बुद्धिराम चौधरी थारु	
१०	वडा अध्यक्ष	भानुभक्त पाण्डे	
११	वडा अध्यक्ष	कृष्ण प्रसाद घिमिरे	
१२	वडा अध्यक्ष	राम प्रसाद भुसाल	
१३	कार्यपालिका सदस्य	मन कुमारि राई	
१४	कार्यपालिका सदस्य	मिरा क्षेत्री	
१५	कार्यपालिका सदस्य	मायादेवी वि.क.	
१६	कार्यपालिका सदस्य	दुर्गामाया श्रेष्ठ	
१७	कार्यपालिका सदस्य	सिता थारु	
१८	कार्यपालिका सदस्य	सुरज बराल	
१९	कार्यपालिका सदस्य	टेक बहादुर विध्वकर्मा	
२०	उपसचिव	टिकाराम शर्मा	
२१	प्रिजिडिन्ट	वाग्यन्द्र अमर्ल	

१४. सन्दर्भ सामाग्रीहरु:

- स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ ।
 - स्थानीय तहको वार्षिक योजना तथा बजेट तर्जुमा दिग्दर्शन २०७४ ।
 - वार्षिक समिक्षा प्रतिवेदन ।
 - विनियमावली, विभिन्न कार्यविधि, निर्देशिकाहरु ।
 - सैनैना नगरपालिकाको वस्तुगत विवरण ।
 - आर्थिक वर्ष २०८२/०८३ को नीती तथा कार्यक्रम र बजेट भाषण किताब।
 - सैनैना नगरपालिकाको नागरिक बडापत्र तथा आधिकारीक वेवसाइट।
 - □ विषयगत शाखाहरुको प्रतिवेदन ।
- सैनैना नगरपालिकाको स्थानीय निकाय सार्वजनिक जवाफदेही प्रवर्धन कार्यविधि २०७८